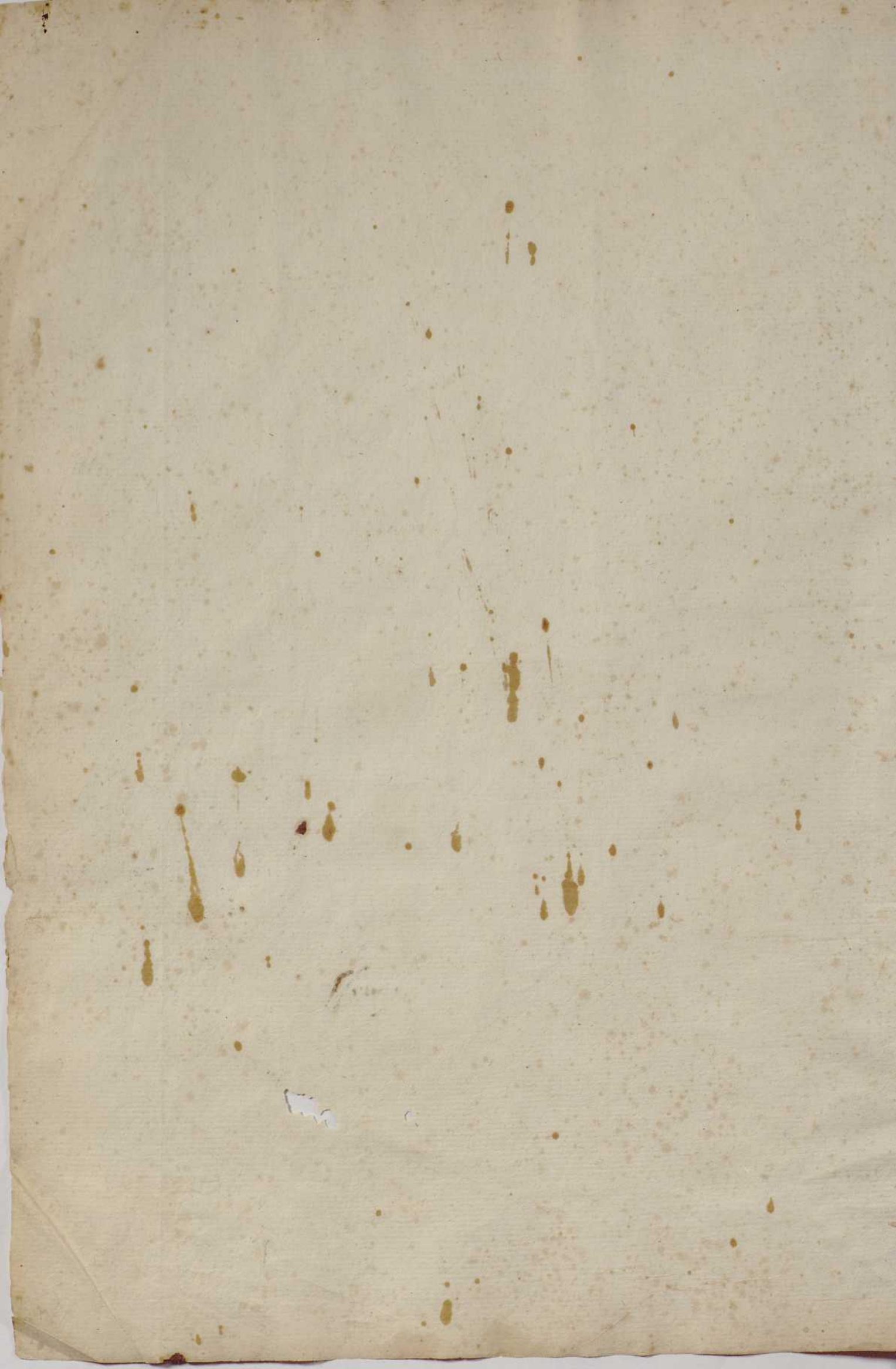

(11)

1

Casus moralis

Faint handwritten text at the top of the page, possibly a signature or date.

Alfonso Granatensis Secretarius S. S. S.

D. RODERICO DE CASTRO

S. R. E. PRESBYTERO CARDIN.

ILLVSTRÍSSIMO

Hispalen' Archiepiscopo amplissimo.

D. Josephus Aldrete Canonicus Corduben'
felicitatem.

*Preposita consultationis dubitationes (Cardinalis Ill^{me}) cum ex causa
maximi ponderis dependeant, non leui studio, et diligentia indigent. Unde magno pere-
hanc subire prouinciam veritus sum, ne maximarū rerū dignitas, quarū explicandarū
munus á te mihi mandatum est, ingenij mei tenuitate Librorū inopia, temporis qz bre-
uitate, imminueretur. In his enim turbulētissimis temporibus, et seculi mī statu in-
felicissimo, quo unum illud omnium hereticorū studium, atqz cura est, ut antiquam
Et á Christo Domino Romano traditam Pontifici potestatem, aut minuerent, aut
omnino conuellerent, admodum difficile, atqz arduum iudico, de eius constitutionibus, siue
decretis agere. Quare summa ope effici conatus sum (quod quidem fateor magnam
mihi curam, & sollicitudinem, magnam vigilandi ac laborandi necessitatem attulisse)
ut rem ita componerem, ut dum Summi Pontificis auctoritati, et maiestati deferens,
reipublica mē Statui consulerem, non ignarus, si quas hoc nomine vires resumeret,
eas omnes pro ipsius & sanctae sedis Apostolicae dignitate conseruanda, atqz tuenda
(ut semper fecit) collaturam. Siquid vero in hoc praestiti amplitudini tuae Ill^{me}
post Deum honorū omnium autorem, potissimum debetur, quime ad eum laborem exci-
tasti, cuius onere opprimi malui, quam multis nominibus officium á me tibi debitum
desererem, cum ea sapientia, et lenitate sis praeditus, ut facile obsequium praestanti igno-
cas, & quo omnia dicantur animo perpendas, Vale Viue qz feliciter Viris eruditus
et pijs tu pietate, et eruditione clarus, semper profuturus. 1666, Februarij 1574*

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference.

DR. RODERICO BASTRO

S. R. E. PRESBYTERO CARDIN

ILLVSTRISSIMO

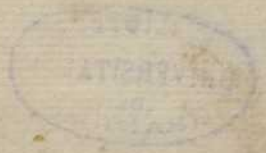
Hispalen. Archiepiscopo amplissimo

D. Josephus Albrecht Canonicus Cathedralis

Felicitem

Main body of the document, containing a letter or report. The text is written in a cursive script and is significantly faded and difficult to read. It appears to be a formal communication, possibly a report or a letter of commendation.

Handwritten signature or flourish at the end of the main text.

FACTI SPECIES

Cum plures hisce diebus in Romana curia beneficiorum facta fuerint impetrationes, eo colore, quod iuxta sacri Concilij Tridentini decretum ss. 24. c. 17. et Illustrissimorum Cardinalium, qui eius interpretationi sunt prefecti, declarationes, censeantur, habenti beneficium sufficiens, non posse aliud ab ordinario conferri, quod si conferatur, adepti secundi pacifica possessione, primum ipso facto vacare, quamvis posterius minoris sit valoris; quod si utrumque retineat, utroque privatus existet. Tum etiam habenti duo beneficia compatiblem quae minime ad honestam sustentationem sufficiant, tertium Epum non posse conferre, quod si contulerit validam quidem tertij beneficii collationem esse, quod si id sufficiens sit duo priora vacare, sin minus alterum ex eis etiam si omnibus provisus pro honesta sustentatione indigeat.

Ex alio quoque impetrationes capite fieri dicuntur, quod ordinarij ex resignationibus cognatis, et familiaribus beneficia dimissa contulerint, contra constitutionem a Pio V. anno 1568 editam super re signationem. Et cum ex hac causa plura incommoda, maximaque detrimenta vereantur, quae ista sint et quo remedio adhibito reparari queant dubitatur.

INITIUM AD NO-

Difficile admodum videtur in hac causa diiudicare, quod remedium sit adhibendum ijs, quae proponuntur, tum propter concedentis summam auctoritatem, tum etiam propter legitimas et iustas constituendi rationes, quae in iure plurimum roboris, atque firmi

n. 1.
consultationis difficultas proponitur.

tatis

2
E apendit ex summa
Pontificis disponens po
testate et auctoritate

3
Minime eius decreta indispu
tationem adigere licere

4
Beneficiorum maximam habe
re potestatem.

5
Laudandum omnino, quod
plura obtinentium avari
tiam patribus sacris im
probatam reprimat.

2
tati habent. Romanus enim Pontifex est, qui clavum
in ecclesia hauri tenet, cuius a nutu pendunt Leges, cuius ad pedes Reges
Ipsi supplices merito se abijciunt, cuius arbitrio panditur calum, qui
deniq; supra omne humana dignitatis fastigium euectus Dei personam
inter homines sustinet, et ut ait S. Bernardus ad Eugenium, cui
Uniuersi crediti sunt uni, ~~non~~ non modo ouium, sed et pastorum unus
omnium pastor; quo circa instar sacri legij est de eius potestate dis
putare. S. qui autr. et c. nemini. 17. q. 4. Victoria in relectione
de potestate Papa. 16. propositione. l. 2. c. de crimine sacri legij
Menoth. cons. 423. n. 6. Lib. 5. Neg disputare licet an recta sint
ab eo statuta, cum sicut neq; in fidei definitione, ita neq; in pra
ceptis, quae ad mores pertinent, suntq; ad salutem necessaria, et toti
ecclesiae praescribuntur, possit aberrare, Robertus Bellarminius de
Pontifice Lib. 4. c. 9. Simancas in catholicis. c. 45. n. 84. in
signis Nauarroy in manuali. c. 12. n. 89. Medina p. 2. q.
109. art. 3. ad l. Corduba Lib. 1. questionum q. 94. et peculiariter
maximam ipsius in beneficijs distubendis, et destituendis, esse po
testatem, ut beneficiorum Dominus dicatur c. 2. de praebendis
in 6. Clementina l. ut lite pendente, notant omnes in c. quae in
ecclesiarum de constitutionibus ubi Felinus n. 60. Decius n. 32.
Jasso in l. quoties n. 13. c. de rei vendic Mandosius regu. g. Cancellar
q. 1. n. 3. alios omittimus. Possesq; contra omnes iuris regulas. Sta
tuere, tradit Gometius in regula de trienali q. 28. sequitur
Atlas cardus Lib. 3. de probationib; con. 1377. n. 13. In hac
vero causa laudari potius tribuendum suam prauiare operam,
et curam adhibere, ne ecclesiasticus ordo pervertatur, dum unus
plurimum officia occupat clericorum, aduersus sacros canones. Quod
quidem in animarum periculum tendere testatur. c. quia in
tantum de praebendis turpitudinem designat. c. clericus 21. q.
1. et c. singula 89. d. Unde diuersa sanctorum patrum ex
tant

tant decreta, et nouissime in sacro concilio Tridentino. ss. 7. c. 4. et ss. 24. c. 17. et inter crimina, beneficiorum pluralitatem non immerito connumerat Bernardus diab. in praxi. c. 98. nouissima editionis, omnes q3 qui de beneficijs egerunt in eam merito inuehuntur, quos longum esset recensere.

6

Præterea satis constitutum est, nemini licere factum summi Pontificis diiudicare cum ipse omnes, nemo ipsum, iudicare valeat. c. nemo. c. cuncta per mundum. g. q. 3. c. per venerabilem qui filij sint legitimi, plura Decretis cons. 603. Tiberius Decretis responsio 14. n. 56. **Bartholæus** cons. 433. n. 7. Lib. 5. Cum igitur ipse sit omnium pastor, non est quod ei, quis iure succenseat, quod quanta maxima fieri potest diligentia, et cura præcaueat, ut Dei ecclesiam illibatam a tali crimine conseruet, præcipue cum (ut diximus) sit beneficiorum Dominus, et in re propria quilibet sit moderator et arbiter. Vulgaris. **De** in re mandata. c. mandati, neq. alicui fit iniuria, dum quis suo iure utitur. c. qui resistit. 11. q. 3. l. 1. C. de officio præfecti Urbis.

6. Nemini Romani Pontificis constitutiones diiudicare concessum, neq. si ad causam ipsi succedendum.

7

Hæc cum sint verissima, et in omnibus Romani Pontificis maiestatem, et dignitatem saluam esse velimus, et iuxta Constantinopolitanum Concilium primum. c. 9. veneramur secundam scripturas, et secundum canonum statuta ac definitiones, sanctissimum antiquæ Romæ Episcopum, quem primum esse, et maximum Episcoporum fatemur, eumq. Ihu xpi vicarium verum Petri successorem agnoscimus, sancta q3 Romana ecclesia Catholica & Apostolica vere et ex animo obedientiam præstamus, ac deferimus; Sed cum hæc ita se habeant, ^{illius} in instituti ratio aperienda est.

7. Eiusdem mensam maiestatem et dignitatem profertur.

8

Neq. enim potendimus, ut sedis Aplice iudicia impugnare, aut diiudicare velimus: absit enim a viro Christiano, et orthodoxo ne dicam agere, sed neq. cogitare, cum eis sit omnino obsequendum et obtemperandum sicuti obsequi, & obedire parati sumus, & eorum vestigijs summa cum animi demissione venerationem exhibere.

8. Nequaquam esse Romani Pontificis iudicia impugnanda, sed in medium quid in redubia opinari licet proponendum.

hibere et oscula figere. Quid igitur? Dicam libenter, Inmedium proponere, quid iuri item Pontificio, et Apostolico, si hæc quæasseruntur decreta (Sactenus enim authentica et fide publica attestata non vidimus) Stabli-
lita non essent, sentire, et opinari Liceret, quidue incomodi, si diuersum
constituatur vereri possit. Neque id obstinata mente, quasi in hoc errare non
possimus, affirmamus: cum ita comparati simus ad omnem .s. D. N.
Nutum, seu voluntatem, sententiam mutare, seu retractare, interim tamen
candido animo hæc offerimus, ut si probabuntur id quod bono & æquo, me-
liuse & æquius sit preferatur.

¶ Consultationis diuisio

Que vero consultatione contineantur iam summatim perstringamus =
et primum quidem obtinebunt locum, quæ ad sacri concilij Tridentini =
declarationes pertinent, ad quarum cognitionem ita commode perueniri arbitramur ^{f. posse}
Ut primo, quæ ante sacrum Concilium de beneficiis, compatibilium plus
ralitate controuersæ opiniones fuerint, et quæ earum capita et fundamenta,
ac cætera huc spectantia, et quæ tam iuris professorum quàm Theologorum fuerint Sta-
tuta, ac firma sententia, unacum beneficiis, origine, et eorum obreuatione
sigillatim recenseamus.

Deinde, quid sacro concilio Tridentino fuerit noue constitutum, et quæ in eo
doctorum sententia sit, quibusque præcipue ducatur argumentis, et de eius ob-
seruatione, et custodia, et an interrupta, et intermissa aliquando fue-
rit demonstrabimus.

Postremo an id inuisolatè custodiri et obseruari rei publicæ Statui ex-
pediat, quæ re detrimenta vereri possint indicabimus, ut is primus articulus
treis partes legitimas sibi vendicet.

Hinc ad secundum articulum gradum faciemus Pij V. constitutionis ex-
plicationem continentem superioris quoque ordinem sequemur. Quid in resigna-
tionibus tam Summi Pontifices, quàm reliqui interpretes præceperint, atque
tradiderint. Tribusque propositis questionibus primam articuli partem

absoluend

absolvendam curabimus.

In 2^a. Vero huius articuli parte quae incómoda & de trimenta ex ea proveniant, et reservationum primordia, quae ex parvis principiis in amplissimam formam fuerededucta ad notabimus, quibus & alijs huic articulo finem imponemus.

Inde ad 3^m. progrediemur última consultationis parti, remedijs nempe percensendis reservatum, nos unico contenti id proviribus elucidare conabimur.

Primi art. i. pars

9
Nedisputatio cum praefinitis terminis concludatur incerta vagari incipiat sciendum est, cōstendere, an pluralitas beneficiorum simplicium sit de iure admissa. simplicia autem beneficia ea intelligimus, quae de consuetudine residentiam minime requirunt, neque animarum curam personatum vel dignitatem habent, iuxta glosam in c. 1. de regulis iuris in 6. Joannes Andream in c. 1. de constitutionibus in 6. Licet enim beneficia omnia de iure residentiam requirant. c. clericus 71. d. Abbas in c. penultimo n. 9. de clericis non residentibus idem in c. extirpanda. S. qui vero in repetitione an. 30. decisio Rota nouissima 483. n. 2. 1. p. Consuetudine tamen generali totius ecclesiae ab ea excusantur. Cardinal & Imola in c. fin. de clericis non resid. fructus quoque huiusmodi beneficiorum in absentia legitime percipiuntur Abbas in c. cum omnes. i. notabili de constitutionibus. Mandosius regu. I. Cancellaria. g. 14. n. 8. quae et alios adducit Rota sup. In hoc igitur beneficiorum pluralitate, quae simplicia & nullam residentiam, siue statuto siue consuetudine requirunt, nostra versatur disputatio. In quorum numero comprehendimus, et illud, si unum tantummodo ex eis personalem residentiam ex quavis causa requirat, dum modo alia prioris qualitatis non existant haec inter se nullam constituere differentiam docet late Alfonso Hojeda de beneficiorum incompatibilitate. 2. p. c. 2. de ijs igitur proposita est disputatio, dum modo etiam alias & si simplicia

9
De beneficiorum pluralitate
quae simplicia nullam resi-
dentiam exigunt agi

existant, non tamen sint uniformia. sub eodem tecto sita. haec enim incompatibilia sunt in .c. Literas de concessi prae bendae ubi gla & Abbas. n. 2. & reliqui dicit Petrus Rebutus in praxi. th. de dispens. rat. aetatis. S. incompatibilia, et. S. etsi sint sub eodem tecto

10.

Argumenta proponuntur quibus haec beneficia plura sita improbat.

Quibus terminis constitutis, & in hac disputatione conclusa, sciendum est in hoc inter nostros controuersam esse questionem, an haec simul iure permitte obtineri possint, et quidem iuxta canonicas sanctiones plura beneficia absq. dispensatione obtineri non posse manifeste uidetur ex sequentibus.

11.

Primum neminem in duabus ecclesijs praescribi, id enim indecorum & contra pias testamentum voluntates probatur.

Primo ex .c. sanctae. 70. d. ubi omnino autem inquit, in duabus aliquem in titulari non liceat, sed unusquisq. in qua in titularis est, in ea tantum canonicus habeatur. Verbum enim omnino praedictam necessitatem inducit gla in .l. cum exceptione. S. sed etsi quis verbo omnino & ibi Barth. quod metus causa. Late Decius cons. 896. n. 2. idemq. probat. .c. clericus 21. q. 1. ubi clericum in duabus ecclesijs conumerari non debere id enim turpe lucrum asseritur, idem in .c. angula 89. d. ubi a corpore humano similitudine sumpta satise leganter probat Gregorius, sicut per varia membrorum officia robur corporis et pulchritudinem seruari. Ita in ecclesia Dei per diuerrae personarum officia, et fortitudinem & venustatem manifestari, et sicut indecorum esset in corpore alterum membrum alterius fungio officio, ita turpissimum esse si singularia ministeria toti de personis non distribuantur, quod et alia de formitate ecclesiam affiat, dum diuinus cultus minuitur, qui augendus potius esset. .c. ex parte de constitutione. Cumq. beneficia siue a fundatoribus, siue ex piatestantium voluntate sint in ecclesijs constituta absq. dubio de fraudantur iusto et pio desiderio, iniquumq. est pias fidelium dispositio violare concilium Trident. ss. 25. c. 9. de reformat. c. ultima voluntas 13. q. 2.

12.

2. pluralitatem canonibus inimicam dissolutionis & euagationis cum certo animarum periculo causam habere.

2. id etiam uidetur expresse prohibitum in .c. quia in tantum & in .c. cum non ignores in .c. ad haec in .c. praeterea de praebend. ubi beneficiorum pluralitate canonibus inimica, qua dissolutionis,

et

et euagationis ansam prebet, certum q̄ continet animarū periculum
prohibet, ~~atq̄~~ notant omnes: dissolutionis causam dat, quia nullum
habent Epum, cui obtemperare valeant, nemo enim pot̄ duobus dominis
seruire iuxta domini sententiam. c. 1. 2. q̄. 1. euagationis, quoniam oportet
per unum quodq̄ beneficium discurrere, cum in omnibus residere te-
neatur. c. q̄ nonnulli. c. conuente de clericis non residente. Et
cum impossibile sit simul omnibus seruire, dum ad utrumq̄ festi-
nat, neutrum bene peraget. l. fin. C. de assessoribus, cum vix unig
beneficij ministerium, quis adimplere valeat. c. 1. de consuetud.
lib. 6. Et ita manifestam pluralitas periculum continet animarū.

13
Tertio, quia hæc beneficiorū pluralitas ex auaritia omnium malorū
radice, cuius rami cupiditas, et ambitio sunt, ortum habere manifeste
probat. c. quia intantum de prebend. Unde contra naturalem rationē
videtur, ut quod pro comuni utilitate constituitur, proprijs cuiusquam
usibus applicetur. c. ratio nulla de prebend, et contra sententiam
Apostoli. 2. ad Corinth. c. 8. ut alijs sit remissio a suis uero tu-
bulatio indicatur, et ex multorū detrimta a suis diuites efficiantur.
diuina est sent̄. Hieronymi. Ignominia sacerdotis est proprijs studere
diuitijs, natus in paupere domo, et in tugurio tusticano qui vix nullis
et cibarijs pane rugientem saturare ventrem poteram, nunc simillam &
mela fastidis in. c. gloria Epi l. 2. q. 2.

14
¶ Quoniam in omnibene ordinata republica siue domo, minime uni
minus tria plura officia mandantur, neq̄ unus plurimum stipendia
occupat, ut neq̄ id Et nichorū municipia receperint in l. Libertus
s. sed eodem tempore ff. ad municipalem, ubi honores ab eodem in
duabus ciuitatibz gerendi non sunt, idem in collegijs statuere diuifiat
in l. 1. s. fin. ff. de collegijs, multo minus hæc in ecclesiastica rep̄
admitti debent, & plura in hoc argumento conuersit Ioannes desclua
de benef. 3. p. q. 39. n. 3. ¶ In hac breuissime reduximus artē
qua pro hac parte d̄. conuerunt, eam q̄ sententiam beneficiorū sim-
plicium pluralitatem neminem habere posse, tenuit q̄ in summa

13.
3. Ea ex auaritia pro-
dire ostenditur

14.
4. Neq̄ in municipijs
plura officia quem occupare
admitti-

15.
5. Doctores numerantur
qui hanc pluralitatem
improbarunt.

21. q. 1. In c. sanctorum 70. d. gla fin. in c. Literas de cons. prab
tenuerunt q. Gofredus Vincentius, Joannes de Linano & Hostiens
quos refert Abb. in repetit. S. qui vero in c. e. x. tirpanda de praben-
n. 35. et 36. dicit q. communem refert q. in eius favorem alior q. 3 plu-
res Petrus rebufus qui exacte hanc questionem prosecutus est
in repetit. d. S. qui vero pag. 406. veri quantum ad primum.

16.
Contraria sententia pro
ponuntur fundamenta

Verum contrariam sententiam iure licere pluribus beneficiis simplicia, que
minime residentiam requirant obtineri nonnulla sunt fundamenta, que
breuissime referam -

17.
1. Ex varijs Romanor
Pontif. decretis in quibus
pluralitatis fit mentio absq
vlla reprehensione

Primo ex c. insinuatione de procurator. c. eamte de rescriptis. c. cum ap
beneficia absq. ulla Romani Pontificis reprehensione Idemq. cons-
tat ex c. dilecto 2. de rescript. & ex c. officij de sent. excoicatio.
Ubi ratione plurium beneficior. aduersus Epis excoicatur c. le-
uicus & in c. relatum 2. de testam, ubi bonapossidentis pluribus benefa-
post mortem inter ecclesias diuiduntur.

18.
2. Argumento ab speciali
cum iure varijs beneficior.
species simul obtineri pro-
hibentur non uero simplicia

2. Argumento ab speciali ex c. de multa de prabend et ex c. gra de res-
cript. in 6. & in c. fin. de religio domib. ubi varia beneficior. spe-
cies simul obtineri prohibentur, non tamen simplicia, cum iugiter unum
prohibetur, aliud permittitur. L. ab epate. ff. de prab. gla magna
in c. inter corporalia de translatione prelator. sed cum non reperiatur
expressum prohibitum censetur permissum, que vero pro contraria parte
adducuntur minime simplicia continent beneficia -

19.
3. Etiam ubi scripta fit
interpretatio ea pluralitas
admittatur tamq. minime
odiosa -

3. ex c. isci de prabend in 6. ubi ei cui providere mandatur conferri
potuit etiam aliud beneficium obtinenti, illa tamendispositio erat stulte
interpretanda. c. cui de non sacerdotali eodem tit. in 6. Unde sequitur
quod habere beneficium non impedit aliorius acquisitionem, & retentio.
idemq. comprobatur in c. quaris de etate & qualitate ubi propterea
clerici priuantur, quod ad sacros ordines promoueri nolent, non propter
beneficior. pluralitatem, cuius in ibi e. x. pressa mentio fit -

20.
4. iure plura beneficia obti-
neri pro sacerdotis honesta
sustentatione -

4. id manifeste probatur in c. eamte de etate et qualitate & in c. san-
ctor. in fine 70. d. & in c. unio in fine 10. q. 3. quibus gene-
ralis traditur cony. posse clericum plures obtinere ecclesias cum ea p. una
queq.

16
17
18
19
20

quae non possit conuenienter proprium sacerdotem alere, & Licet
 Regor ille sanctorum patrum, ut unam dumtaxat clericus ecclesiam
 habeat, sit eximius, proeque honesta sustentatione temperatur, ut
 S^m Apostolum qui altari seruit viuere debeat de altari 1^a Corinth. 9.
 c. cum r^oandum de prebend.

16

17

18

19

20

21. Ultimo Quoniam ut ait Salomon qui multum emungit eliat sanguine
 proverb. 30. & c. deniqz 4^a d. rigor temperandus est, nemulcorum
 qui tam antiquis qz hinc temporibus plura simplicia absqz dispen-
 satione obtinuerunt beneficia, animae illaqueantur, praesertim cum bene-
 ficioz fructus sint extenuati, ut temporis sterilitate, expensuere-
 centibz vix plura, nedum unum beneficium sufficiat. Unde propter
 eam causam, si de ea Legislator cogitasset, aliud disposuisset, id quod
 lege contineri creditur l. tale pactum & ibi gl^a de pactis Jasso in
 l. Titius. s. Lucius de lib. et posthum. id est bonum & equum in
 l. 1. de iusta & iure ut ex Arist. docuit Budaeus et Fortunius
 in d. l. 1. sequuntur qz Reliqui in terpretes recentiores Corras-
 lib. 2. miscellaneaz. c. 18. Cotto in regu^a p^otes 2. p. s. 6. n. 3.

21.
 s. Rigore temperari oportere ne innumeri qui plura retinuerunt damnentur

22. Hanc posteriorem sententiam tenuerunt Innocen in c. dudum et 2^a
 de electione Joannes Andreas, Rosfredus Paulus de leazaris, quos
 Abbas & Rebusus in d. s. qui vero ubi sup^o folio 40 & impr^o
 gl^a Magistra in c. dudum et 2^a de electis verbo in titulata & ibi
 Innocentius & ibi Abb. n. 34. totius orbis consuetudinem generalem
 appellat quod quis plura beneficia simplicia possit habere, idem antea
 dixerat gl^a in c. gra de rescipit, et ibi Francus Romanus ponti-
 fias scientia & agnitione tolerata Abb. cons. 96. lib. 2. Lapsus a
 Legatione l. 16 et sequenti Terretus cons. 22. n. 1. Lambertinus
 de iure patronatus. l. p. lib. 2. q. 7. art. 15. n. 14. Seluade
 beneficijs. 3. p. q. 39. n. 5. Nauarrus in manuali. c. 25. n. 125.
 s. I. Tomas quodlibet. 9. art. 15. Donicus de soto lib. 3. de iusta &
 iure art. 3. q. 6. Benedictus Capra in regulis reg. 90. n. 92.
 Alfonsus Hospeda de beneficijs incompatibilitate 2. p. c. 1.
 n. 1.

22.
 Huius sententiae assertores referantur.

70

n. 1. Nauarrj de oratione Miscellan. 60. n. 11. idem con. 12. & 14. de prebend. Jacobus de Graphis de cas. aureis ca suum conscientia Lib. 2. c. 96. n. 29. Flaminius Parisius de resignatione benefici- cior. Lib. 3. q. 1. n. 141. Michael Salon in 2. 2. q. 63. art. 2. controuersia. 9. & hoc videtur satis expressum in Conc. Trident. d. c. 17. h. 24. ubi manifeste probatur posse quem duo beneficia sim- plicia, & residentiam non habentia absqz dispensatione obtinere. At manifestum est duorum numerus pluralitatem esse vulgaris. I. ubi numerus de testibz, manifestum est cum hoc sit commu- nis sent. esse iniudicando & consulendo sequendam, & iures concessit Tiraqueus in tit. de penis temperandis casu. 91. n. 64. & in proprijs terminis Hospeda ubi sup. n. 16. & 17. asserit in foro animae etiam esse seruandum, quod de communi opinione dixit etiam In sionis Nauarrj in manuali. c. 17. n. 289. cum sequentibus Late Bur- got de Pab. in proemio Legum Tauri n. 291. Latissime, quid de receptis sententijs Libros prope modum in numeros scribere.

23.
 o piniones conciliari & ques-
 tionis satisfieri conclusio-
 nibus curatur.

Que cum ita se habeant, ex illis tamen utraqz sent. ^{am} posse defendi con- ciliariq; quod ut prestaremus, et questio pateat, ipsam conclusionibz distinguendam, et elucidandam, ut hoc modo facillime & commo- dissime consultationi satisfaciamus, sperare pretium duximus.

24.
 Prima con. pluralitatem eos-
 dem principijs improprie

I. CON. Secundum strictam disputandi rationem plurabenef. minime potest quis simul obtinere, refragante tam naturali ratione

29.
 Prima principia immutabi-
 lia, sed in practicis propter
 defectus contingentes a recti-
 tudine deflectendum esse

q. Pontificia constitutione. Hac con. manifeste probatur ex his omnibus quae sup. adduximus, pro cuius expositione illud prae- mittendum est, quod licet ius naturale quantum ad prima, & communia eius principia immutabile sit, sed naturalia de iure naturali instituta ut apud omnes peraeque obseruetur, & eadem ubiqz gentium sit ratio, longe tamen ab ea distant, quae ad praxim et externos actus expellunt. In speculabilibz veritate deducta ex principijs immutabilis est, secus in practicis, in quibus cum ratio versetur circa contingentia particularia, licet in communibz principijs sit immutabilis necessitas, et ead. certitudo, in particularibz tamen propter peculiare circumstantias

pot

potest delectari contingere, propter quem a rectitudine sit de-
 clinandam, Quemadmodum apud omnes rectum & iustum est
 ut veritas seuvetur, ex quo colligitur, quod bona fide deposita sunt reddenda,
 mutabilitatem tamen recipit, si furiosus gladium recipiat, quem
 sanus deposuerat, Ita licet naturalis equitas dicat quod habens
 beneficium aliamini mescauet, tamen propter aliquas peculiare
 circumstantias & beneficiorum ecclesiarum, aut personarum necessitate
 ut. utilitate contingere potest, bonum & expediens esse, unum pluribus benefi-
 cium obtinere, ita eleganter asserit Thomas Campeg. de beneficiorum plu-
 ralitate n. 4. probaturq. in l. bona fides ff. de positi cum ibi ab
 omnibus traditis & in l. 1. ff. de iustitia & iure & extraditis a
 D. Thoma. l. 2. q. 94. art. 2. & 5. Soto Lib. 1. de iusticia et
 iure. q. 7. art. 1. Colb. d. regu. possessor. 2. p. 5. 6. n. 3.

26

26. Id in beneficijs obtinere.

Hac igitur tantum iure naturali in specto conij procedit, nempe sim-
 pliciter, et absolute ut notavit D. Thomas quodlib. 9. art. 5. quem
 reliqui Theologi sequuntur, ut Michael Salton sup eodem modo.
 Nri primam sententiam sunt sequiti & patet manifeste. Quoniam
 Doc. in dubio sent^a intelligitur secundum iura ab eo allegata Barth
 in l. non solum. §. Liberationis n. 10. de Liberatione legata
 cum vultatis. ~~At~~ ~~affert~~ constat inter reliqua fundamenta,
 quibus prima opinio nititur, hoc precipuum esse, & in iuris disposi-
 tionem clericum in quantum ius minimo beneficiis residere teneri
 e. conuocanti de clericis non resident ^{aliqui} ~~quod constat~~ ~~ex~~ Joannes de Ligna-
 no, qui inter primos fuit cuius sententia asserta. ^{III} de pluralitate
 n. 9. et ex Abbate n. 34 & Rebuso d. §. qui vero. fol. 406.
 verum quantum ad primum, Unde constat eos agere in ipsis principijs
 minime ad particularia descendentes, comprobavit q. Abb. d. n. 34.
 quem sequitur etiam Rebusus dum eam limitationem assignat
 cuius regule tunc locum non habere, quando ex privilegio, consue-
 tudine vel Statuto residentia in beneficijs non exigitur ita Abb.
 & Rebusus. 4. Limitatione & ita firma manent prima fundam^{ta}
 habent q. naturalem necessitatem -

27

27. Conclusio simpliciter in-
 terpretatur, Doctor, qz sen-
 tentia contraria perpendit

3

4

28.
2. con. ex consuetudine totius
Ecclesie plura beneficia iure
minime refraganti obtineri.

2. Con. cum plures ecclesias ^{obtinere} Unde honeste sacerdos sustentari
Valeat, iure sit admissum; plura beneficia simplicia, quae residentiam
minime requirunt ex generali totius ecclesie consuetudine iure minime
refragante possunt simul ab uno obtineri. Haec con. probatur ex
his argumentis, quae secundo loco adduximus, etc. & dicitur sent,
quae ita aperte procedit, in eamq. propter circumstantias l. de flectitur

29.
Actiones humanas trifaria
diuidi. Bonas, aut malas, in
differentes, & quae male veni-
dentur possunt tamen bona
fieri.

Humanae sunt in triplici differentia constituta, quaedam in primo gradu
intrinsicè bonae aut male, ut quae bonè nullo modo effici male va-
leant, ut diligere Deum & quae male existunt nulla circumstantia
fieri bona possunt ut mentiri. Aliae sunt indifferentes, ut de ambulare
3^a uero quae mali quidem speciem habent possunt tamen ex cir-
cumstantiis iuste, et honeste fieri, ut hominem occidere, quod et si
malum videatur, si propter grauissimum facinus, delictumq. perpe-
tum quis ultimo afficiatur supplicio magistratus imperii, hoc ius-
tum & sanctum iudicabitur. Huiusmodi est beneficiorum pluralitas,

30.
Beneficiorum pluralitatem
non suapte natura malam, quin
possit circumstantiis iustificari

qua non adeo suapte natura est mala, quin per circumstantias iusti-
ficari possit. D. Thomas. d. quodlibet. q. art. 15. Soto. d. lib. 3. de iusta
eodem lib. Michael Salon. d. q. 63. art. 2. controuersiar. 5. Na-
uarr. in manuali. d. c. 25. n. 128. Hospeda ubi s. 2. p. c. 11 n.

1. Campegius sup. n. 6. -

Ad opportunè

com probatur ex beneficiorum origine, de qua opere præliu duxi
sanè quod cum de beneficiis in ~~manuale~~ ^{cognitione}

31.
In eorum comprobationem
beneficiorum origo traditur

Nonnulla ~~de~~ origine dicere pro quaestione, et conclusionè, clariori. Cons-
tat in primitiua ecclesia fideles communem vitam egisse, meminit Pli-
nius. Lib. 10. ep. ad Traianum. Sibi postq. diuina pereperant morem
sibi dicendi fuisse, rursusq. coeundi ad cibum capiendum, et Tertu-
lianus in Apologetico aduersus gentes. c. 28. omnes uero domibus
vl. agris venditis pretia eorum, et reliqua, quae possidebant offerrebant
ante pedes Apostolorum ut refert. D. Lucas. 4. actuum & c. 1.
& sequentibus 12. q. 2. Videntes autem utilius fore huiusmodi
possessiones Episcopis tradere, ut ex fructibus eorum presentibus &

32.
Fideles primo vitam communem
egissent -

futuris

& futuri necessarii prouiderent, ceperunt predia, & agri ab ecclesijs retineri. c. Videntes. 12. q. 1. Inde ab Ep^s clericor^{um} victus ex mensuris stipendijs ministrabantur Cyprianus ep^{us} 28, et cum ex eis uiuerent sportulantes dicti sunt idem ep^{us} 66.

33.

Fidelium numero aucto primus Simplicius reddituum Ecclesiarum diuisionem fecisse, ut pars una Pontifici cederet a lia uero clericis, Eccl^{ie} alia fabricis seruarietur. 4. aut^{em} esset in pauperes eroganda a nostris traditur. c. de redditib^{us}. 12. q. 2. c. mot est. 12. q. 2. diuisionem et temporis rationem adnotarunt Soto Lib. 10. de iust. & iure q. 4. art. 3. Marcus Antonius Marsilius de redditib^{us} Ecclesiasticis p. c. 6. et Franciscus Sarmiento lib de redditib^{us} 3. p. c. 3. Duarenus de sacris Eccl^{ie} ministerijs lib. 2. c. 1. Franciscus Bursatus cond^o 126. n. 30. in fine lib. 2. sed ea quidem diuisio ante Simplicium fuisse traditam a siluestro primo in conc^o Romano. c. 4. recte admonuit Garcias Loaisa Philippi Hispaniar^{um} Principis Magr dignissimus, in eruditis adnotationib^{us} ad Hispania cond^o ab eo summa cum diligentia congesta in conc^o Tarracon^e c. 3. notauit & Cesar Baronius vir omni laude cumulandus in annalibus in Siluestro anno. II. & Marsil. de redditib^{us} 1. p. c. 4. n. 4. cum enim pax esset per Constantinum redditus ecclesie statim, quae ad optimam & conomiam spectare uidebantur fuisse disposita. In Hispania uero alia diuisionis ratio habita est, ut tertia Ep^o traderetur. c. decreuimus 10. q. 1. c. unio^{is} 10. q. 3. c. Ep^s 12. q. 3. c. constitutum 16. q. 1. notauit Garcias sup^m, et quomodo id hodie iure obtineat consule decisionem Rotae 31. p. 2. in

33.
Bona Ecclesiastica per Siluestrum in quatuor partes fuisse diuisa -

34

nouissimis, Sicut aut^{em} diuisio facta fuerit. 4. tamen quae clericis fuit assignata, Ep^{us} pro cuiusq^{ue} meritis diuidebat. Ita ut certa cuiq^{ue} portio non esset, sed Ep^o arbitrio omnis distributio fuit permissa. c. uobis. c. vulterrana. c. quatuor. c. de redditib^{us} ubi ultima c. clericis pro singulor^{um} meritis diuidatur 12. q. 2. ~

34.
Apud Hispaniam in tres partes fuisse diuisa

35

35.
Quarta clericis pro cuiusq^{ue} meritis ab Ep^o tribuebatur

36.

Post id uero tempus beneficia fuere primo Instituta a Gregorio

36.
Gregorium X. beneficia instituisse. Unde constat esse iuris positui inuenti.

ut adnotauit Platina. Unde constat Veram esse nostram
sententiam existimantium Ecclesiastica beneficia esse insti-
tuta & ordinata iurepositiuo. c. l. iuncta gla. l. 13. q. 1. ubi &
Dionysius Papa diuisit parochias facit. c. pastoralis de ijs que fiunt
a Prelatis. c. l. ut litependente Abb. in c. constitutus n. 13. de re leg
domo et in re pet. §. qui vero n. 11. & 34. de praebend. Joannes de
Selua de benef. l. p. q. 4. n. 19. Rebuffus in gla. ad concordata
de constitutione, verbo parochias Redoanus de Simonia. l. p. c. 23. n.
§. Bursatus. d. cons. 126. n. 33. Hospeda. l. p. de incompatibilitate
in premissis. n. 5. & c. l. n. 7. Flaminus Lib. 5. de resignatione. q. 6.
n. 126. que quidem licet vera sit sententia Sabuntur tamen, ex eo

37.
A liquoris Saporis de regunt
quod ex parochiarum diuisione benefi-
cia instituta credunt. cum post par-
ochias diuisas, Siluestri per man-
serit quadripartita diuisio.

Sumpto argumento, quod Dionysius diuiserit parochias: non enim ex
hoc sequitur beneficia fuisse tunc instituta, cum anno a Xpo nato 270. Dionysius
ad Seuerum nra Cordubens Ecclesia Epum litteras de dedit de parochia
sua diuisione ab alijs Pontificibus iam antea distinctas, sed
persecutione turbatas consignauit. ^{facit} Baronijs anno Dionysij. 10.
Bursatus d. cons. 126. n. 30. Siluester uero in 4 partes bona
Ecclesiarum anno 324 diuisit, que Simplicius iuxta annum 468.
in c. de redditibus Gelasius 494 in c. concesso & c. quatuor Gregorius
circa annum 593 in c. motus. 12. q. 2. seruari preceperunt: quo quidem
ad tempora ^{usq.} Gregorij. 4. permansit ~~hanc~~ diuisio, cuius beneficijs ins-
titutionem referimus acceptam, qui sedit anno 828 tradit Mar-
silius. d. l. p. de redditibus. c. 8. n. 12. Bursatus. d. cons. 126.
n. 33. Unde apparet non ex parochiarum diuisione per Dionysium beneficia

origine ^{sup}supsisse, cum ab ipso nascentis ecclesie exordio fuerint ^{parquod} distincta, bona qz om-
nia ecclesiarum ^{post} longissimo tempore comunia permanserunt ~~beneficia~~
~~origine sumptis~~ sed a Gregorio. 4. fuisse instituta, quo tempore seruata
illa in quartas diuisio, fuit ~~antiqua~~ una ex eis in beneficia distributa.

38.
Sicut stipendium naturali iu-
re clericis debeat non tamen
sequitur quantum aut quale
id sit.

Ex quibus etiam sequitur quod quamuis iure naturali ecclesia mi-
nistrijs sequatur stipendium deberi, cum mercenarius sit dignus
mercede sua, non tamen sequitur quale, aut quantum id sit, quod de-
beat, quod manifestum fit, cum Epus Hispanis fuerit tertius,

reliquis

39

Reliquis uero quarta assignata. Venerissimam uero in illa quarta
 Clericis reservata, Epi habuerunt dispensationem, ut pro cuiusque meritis di-
 uiderent. d. c. Vulterrana. c. concesso. c. de redditibus. l. 2. q. 2. ut ma-
 iora dignioribus, minora inferioribus portio esset conferenda, secundum dis-
 tributiuam de qua Arist. Lib. 5. ethicor. c. 3. s. I. Thomas. 2. 2.
 q. 61. art. 1. et 2. quam et in beneficijs locum habere q. 63. art. 2.
 testatur, quae etiam hodie locum habere negari non pot. Neg-
 enim Ecclesiasticor. reddituum natura fuit mutata, quod in portiones
 fuerint bonadiuisa, & absurdum omnino est, et ab omni ratione alie-
 num, iustitiam distributiuam ab ecclesia Dei remouere, & ab ea longe
 esse relegatam credere. Nam si in antiqua illa quadripartita diuis-
 sione clericus mille dignus erat, et dabatur ex communi, cur non
 hodie eadem non dantur? id autem comodo ^{fiat ex} dissimulato multoq. beneficior.
 collatione, si alias nihil est quod impediatur, cum non semper maiora
 beneficia suppetant quibus id fieri valeat.

39.

Id ex Episcopi arbitrio pendere ostenditur.

40

Nec mirum Epi eam distributionem fuisse commissam, cum Ipsime
 Lius qz alij clericor. merita perpendere possent, cum et olim &
 hodie Rom. Pontifex, ne ex praua insinuatione aliquid falsum
 ei suggeratur dispensationes, beneficior., collationes, et alia huiusm.
 eidem Examanda committat. c. accepimus de etate et qualitate
 & in. c. ordinarij de officio ordinarij Lib. 6. et sepiissime in
 sacro concilio Trident. patienterq. se sustinere affirmat si no-
 fecerit ordinarij, quae iniuste fuerint ab ipso. Nota. c. si quando
 de rescript. ubi Innocen. Butius Abb. Felin. Reliqui q. seu-
 bentes. Coll. in practica. c. 35. n. 6.

40.

Distributiuam in bonis eccle-
 siasticis obtinere nequea-
 naturam immutasse quod
 fuerint beneficia effecta

41.

Quibus conducit. c. precipimus l. 2. q. 1. precipimus, inquit, ut
 in potestate sua Eps. re se ecclesia habeat, si. n. anima hominum pre-
 ciosiores, illi sunt credite, multo magis oportet eum curam pecuniar.
 gerere, iuncto. c. nullus. l. 6. q. 7. ubi pecuniar. nomine prebendas
 intelligit. Unde etiam id arbitrio Epi relinquitur in. c. sanctor.
 70. d. ubi diuersis Ecclesijs unam praeficere posse Epi conceditur

41.

Episcopis id merito commissum

42

42.

Idem elegantit testimonio
 com probatur.

43.
Circabeneficioꝝ simpli-
cium pluralitatem Epum dis-
pensare.

43
Ex quo communiter omnes colligunt, circabeneficia simplicia in
pluralitate posse Epum dispensare, Hostiens, Joannes Andreas Anton,
& Immo in .c. cum iam dudum de prabend. Abb. & omnes in re-
petitione s. qui uero n. 41. Rebus in praxi ff. de dispensat ad plura,
n. 29. qui in d. c. extirpanda. s. qui uero fol. 4-17. verum quantum
uers ad Epum, qui ex antiquoꝝ omnium sent. esse uerius affirmat, etiam
quoad curatn, dignitatesq. posse dispensare. Id tamen incuria receptu
non esse, illud sine dubio ab omnibus traditur, posse in simplicibus dis-
pensare Hojeda. 2. p. c. 12. n. 14. -

44.
Propter sacerdotis honestam
sustentationem posse plura
obtinere ex consuetudine

44
Nunc est, quod ex utilitate ecclesie, que etiam indecenti uictus minis-
tri constit. ut ei honeste de uicere ualeat, obtinent, bonum et equum erit
plura beneficia vni conferri, ut tradunt omnes sup. atq. ex hac causa con-
suetudine introduci potuit, beneficia, que residentiam minime re-
quirunt, posse ab uno plura obtineri, qua quidem consuetudo satis ad-
iubatur ex constitutionibus sup. adductis tunc etiam ex .c. unio q.
3. et .c. eamte de etate & qualitate & .c. sanctor. 708. &
ex reg. illa, quod non sufficienter beneficiatus pro non beneficia-
to, habetur. c. studeat. 50. d. et ex sacro conc. Trident. 3. sess. 24.
.c. 17. Ex quo quatuor colliguntur. V. 1. receptam illam sent. am
Veramere, aliquabeneficia residentiam non requirere, quod an
ex consuetudine effici posset disputant. & tenet Sane Abbas in
d. s. qui uero. n. 32. quem ibi secutus est Rebus sup. f. 407.
que sane comunis est sent. nullam recipit controuersiam, ut supra
diximus V. 2. elicitur posse a bps dispensatione duo beneficia
obtinere, quorū unum non sufficiat V. 3. Legitimam esse causam
plura obtinendi minist. uidecentet honesta sustentatio V. 4. con-
suetudinem legitimam iuriq. consonam esse, hoc admittentem de-
quos in fra nonnulla adducemus Ex ijs que Abbas in d. c.
extirpanda. s. qui uero & ibidem Rebus f. 409. Alfonso
Hojeda d. 2. p. c. 11 tradiderunt.

46.
In contrarium adductis satis
fit, procedere quoad prima
principia.

46
Et tamen recepta est sent. consuetudinem hanc licitam & seruanda
esse, ea modificatione adiecta, ut sit rationalis, ut si pro utilitate

Ecclesie

Ecclesia, & ministri necessitate sit introducta. Unde manifeste
 constat, quomodo in contrarium adducta procedant, nempe ex regu-
 generali simpliciter sumpta, quae propter circumstantias flectitur,
 et cum beneficia residentiam non requirant, minime defectus ecclesia
 patitur; si quidem famulatum per ministros alios Deo opt. max.
 impenditur, eo casu ecclesia de seruire censetur. S. qui uero. c. extir-
 pande de rebus. c. peruenit de appellat. quem admodum & D.
 Paulus per ministros suos proprio fungens officio absens debitas ab
 ecclesijs recipiebat procuraciones, ad Philipp. c. 4. Campos. sup.
 Quod si ecclesia ministrorum defectum pateretur, minime talis
 consuetudo admittatur. c. penult. de clericis non residentib., no-
 tauit Rebusus sup. f. 406. 1. Limitatione, diuagandi Licentia
 & obedientia perplexitas, cupiditatis ambitio cessant, cum unitantum
 seruitium exhibeatur, possunt q. quam plures contingere casus, in
 quibus diuersi valeat ecclesijs de seruire; ut in l. duorum de operis li-
 bertorum, Duorum, inquit, libertus potest aliquo casu singulis diuer-
sas operas uno tempore in solidum edere, veluti si Librarius sit, &
alii patrono Librorum scribendorum operas edat, alter uero peregre
cum suis proficiscens operas custodire domus ei indixerit, nil hinc enim
vetat dum custodit domum, libros scribere & in l. assumptio S.
Viris ad municipalem, ubi pot. quis domicilium in duabus ciuitatibus
contrahere, si utrobique ita se infuxit, ut non ideo minus apud
alteros se collocaisse videatur, Unde non in merito nonnulli pu-
tarunt generalem hanc Ecclesie consuetudinem iure inniti; non
quidem primum illo, quo iuxta naturalem rationem residentiam requi-
rit, sed quo ob utilitatem ecclesie. V. necessitatem, plura sacerdo-
tia uni conferuntur iuxta. c. primum in fine & c. 3. et 5. et
ultimo. 21. q. 1. & ita plures sup. relati in 2. opinione id
diserte sciunt. In uero illud generale, quo contraria sententia
fulcitur, consuetudine fuit antiquatum, non quatenus continet,
id quod iure naturali conuenit, id enim abrogari non potest, sed
 qua

qua iure positus sunt adita, si enim abrogata non essent absqz dis-
 pensatione plura beneficia retineri non possent, etiam concurrentibz
 circumstantijs, qua actionem ipsam bonam efficiunt, qz priuatus
 non pot id facere absqz iuris violatione, cum pertineret ad superiorem,
 ut is explicaret, cuius est Leges condere arg. l. ex facto de vulgari
 manifeste colligitur ex D. Thoma. d. quodlib. 9. art. 19. et ex
 reliquis Theolog. maxime ex Michael Salon d. controuersia 5. -
 diuerte qz comprobatur ex his qua dispensatione tradidit S. Thom. 2. 2.
 q. 93. art. 10. Hospeda. 2. p. c. 12. n. 4. Cobb. de sponsalibus
 2. p. c. 6. S. 11. n. 8. Unde dicendum est iura illa in deuetudinem
 abire tradit Rebusus in d. c. qui uero f. 413. vers. 5. aduertendum
 est. & ex traditis sequenti conclusione comprobabitur. -

n. 47.
 Romani Pontificis dispensa-
 tione consuetudo quoad plura ob-
 tinenda parificatur.

3. con. Generalis ecclesie consuetudo, qua plura beneficia simplicia,
 & compatible simul haberi possunt, eiusdem est virtutis, ac potestatis qz
 si Romani Pontificis dispensatio interueniret, ut quos dispensatio
 haberet effectus, ijdem ex consuetudine consequantur. Pro cuius conij ex-
 positione praemittendum est, Plerosqz, quos in 2. opinione retulimz,
 eius esse sententia, ut etiam consuetudine generali stante, qui beneficium
 sufficiens haberet, non posse secundum consequi, nisi ex dispensatione,
 alioquin peccatum esset ^{com. bene.} Letale, ita notauit g. in c. dudum et 2. de
 electione Verbo retinere in fine, quam ibi sequitur Abb. n. 36.
 & in c. extirpada. S. qui uero de prebend. n. 34. ubi latissime Re-
 busus in d. S. qui uero f. 408. vers. quantum ad 3. art. Nauarr.
 in manuali. d. c. 29. n. 123. se sua de beneficijs. 3. p. q. 39. n. 9. &
 plures quos refert Hospeda & ipsemet late defendit. d. 1. p. c. 19. -
 & 2. p. c. 1. n. 19. in fine. l. 3. tt. 16. p. 1 & ibi Lopez verbo
 otto enotia Iglesia, ubi eam comunem appelleat & Nauarr. de
 oratione Miscellanca. 62. impr. Nihilominus tamen nulla facta
 differentia, quod beneficium ex his unum sit sufficiens, vlt non
 plura posse obtineri receptiore est sent. quam tenet Innocentius &
 Cardi

48.
 Non nullos excusant non posse
 absqz peccato plura obtineri, si
 quod ex eis esset sufficiens.

49.
 Contra non nullos sen sisse
 absqz distincte posse plura ob-
 tineri ex consuetudine

50

47

48

49

Cardinal. in .c. fin de clericis non resident & in .c. cum iam dudum
 de prebend. Lapsus allegat. 36. Abb. cons. 96. 2. p. Federic. de
 Senis cons. 246. Petrus Ancharr cons. 233. & ita in hoc om-
 nes concordare & in iudicando & consulendo asserit Rebuffus
 non esse recedendum in .d. S. qui vero f. 409. verò circa istum ar-
 ticulum dicit & ita observari communiter asserit Benedictus Capra
 d. reg. 90. n. 96. immo in hoc peccatum non esse contraproposita
 Bernardi suam in .d. c. dudum tenet ~~et~~ sent. Zabarella
 in Clem. gratia de rescript. et ex D. Thoma quodlib. 9. art. 13.
 Jacobus de Graphis .d. lib. 2. c. 96. n. 25. decis. aurear. consilia
 et id manifeste Soto lib. 3. q. 7. art. 3. conj. 4.
 Et tamen doctorum controversia sup. d. con. manifestè conciliatur, pro-
 batur q. vulgari illareg. qua consuetudo idem operatur, quod dispensat,
 ut tantum liceat consuetudine, quantum dispensatione. c. cum con-
 tingat ubi ex indulg. ut. consuetud. de foro competenti. xl. domini
 pradior. c. de agricolis & censitis lib. 11. c. duo simul de officio
 ordinarij q. la in .c. notavit verbo consuetudine de iudicijs Decius
 cons. 573. n. 4. Felinus in .c. accedentib. n. 6. de prescriptione,
 Balbus de prescriptione, 9. p. 9. p. principalis. q. 12. n. 4. Cobb
 lib. 1. Variar. c. 10. n. 14. Rebuffus .d. S. qui vero pag. 410.
 verò contrariam tamen partem, cum alijs. cum enim dispensat sit
 iuris communis canonice facta relaxatio. c. nisi rigor. l. q. 7. Abb.
 c. fraternitatis. n. 4. de schismaticis Marcus Antonius Eugenij
 cons. 43. n. 62. & ita in ea parte iuri humani derogat, quod et si
 consuetudo efficiat in .l. de quibus de legib. & in .c. fin de con-
 suetud. Nihil mirum, si par utriusq. sit effectus, ut et in hac
 ipsa met specie de qua agimus, et ut nos tradunt terminis ter-
 minantib. notavit D. Thomas .d. quodlib. 9. art. 15. Nauarr
 d. c. 25. n. 128. & q. la in .d. c. dudum e. 2. verbo retinere
 de electione cuius verba ita se habent. Nota quod, qui habet plura
beneficia, quor. alterum perse sufficere, non pot. sine mortali pecca-
to retinere aliud, sed dispensatione dedit licitum, quod erat illicitum

90.
 Dispensationem, et consue-
 tudinem a pari procedere, os-
 tenditur Unde opinionum
 concordia pendet -

sicut videt simile, consuetudo facit, quod in absentia licite possit
beneficium percipi supra de constitut cum omnes, factenus illa
ubi ut probaret posse dispensari, argumentum sumpsit a consuetud

91.

Plura obtinens ex dis-
pensatione absqz causa quo-
rum unum sufficiens tuti
esse apud Deum, nonnulli
tradunt.

Praeterea animadvertere oportet, controuersam esse sententiam, num, qui
ex Romani pontificis dispensatione sine iusta, & legitima causa plura
beneficia obtineat, quoruz unum ad vitam honeste sustentandam suf-
ficiat, sit a culpa immunis, tutusqz apud Deum, et sunt qui existi-
ment, cum in iure positius versetur licite dispensari, & obtineri d. g.
in c. dudum verbo intitulatam de electione sequunturqz quamplures
relati ab Hoseda. d. 1. f. c. 19. n. 14. Flamini de resignatione, lib. 9.
f. 6. n. 12. **C**ontra uero sententia minime dispensationem tutum
reddere quoad Deum, pluribus beneficiis obtinentem absqz rationa-
bili causa, tenet Abb. in repet. d. 5. qui uero. c. extirpanda n. 43.
de praebend. et ibidem latissime Petrus Rebusus f. 4. l. d. ver. f.
quia bona ecc. Abbas in c. cum adeo n. 6. de rescript, & in c. clericus
ubi Alex. de Neuo sequitur n. 19. de clericis non resident, tenet
q. d. I. Tom. et reliqui Theologi siluester in summa verbo benef.
Quarto & soto lib. 1. de iusta & iniure. q. 7. art. 3. Salom. d. contra
uersa. 5. & probatur ex D. Bernardo de consideratione lib. 3. ad
Eugeniu ibi. Non sum, inquit, tam rudis, ut ignorem positos ut dis-
pensatores, sed in adificationem, non in destructionem, ubi necessitas
viget excusabilis est dispensatio, ubi utilitas prouocat dispensatio lau-
dabilis est, utilitas dico comunis, non propria. Nam cum nihil horuz
est non plane fidelis dispensatio, sed crudelis dispensatio est. Et
ex recepta illa sententia Bernardi in c. non est de voto, comprobatur,
asserentis ex dispensatione contrarius humanum aliquid assecutum,
sine causa, tutum non esse apud Deum D. I. Tom. l. 2. q. 97 art.
4. Cobb. in Epitome lib. 4. 2. f. c. 6. §. 9. n. 7. Suarez
in repetitione seny. littera D. n. 82. Hoseda. d. 1. f. c. 19.
n. 15. Flaminius. d. lib. 9. f. 7. n. 129. tum etiam quia Romi
Pontificis mentis, non est salenti beneficium ad vitam comodes sustentan-
dam, a laud conferre, constat ex c. curite ne amur de praebend

92.
Contraria sententia verior
ostenditur.

In c.

53

In c. iscaicodem t. in 6. Dubitari tamen non potest ex p^{re}vio
 u sent^{ia} in exteriori foro sine legitima causa dispensationem habent
 tes tuto esse ne scilicet de supermoestia illis inferatur, penasque
 humanicvadant, non tamen ipsi securitatem ullam habebant quominus
 in Dei iudicium incidant. Hostiens in c. dudum e. 2. de elec
 tione alios refert Hofeda 2. p. c. 12. n. 39. cum sequentibus
 qui in hanc sententiam videntur convenire, eamq. etiam sequitur
 Campegius d. tit. de pluralitate. n. 7. Salon. d. controversia 5.
 licet Fortunius Garaii contrahentat, nampe neq. in foro exteriori
 dispensationem in id valere adversus quem C. 6. d. 4. p. c. 6. §. 9.
 n. 10.

93.

Tutum quidem in foro exteriori
 ri, existeret dispensationem non
 vero in interiori qui plura sine
 iusta causa obtinet -

54.

Idem measententia est iudicandum de eo, qui ex consuetudine plura
 beneficia obtinet, sine causa, quor. unum ad vitam sustentandam
 esset sufficiens, quoniam quoad forum exteriorius erit tutus, interiori
 si vero omnino, et ita prefata opiniones posse inter se convenire
 eaq. opinio in iudicando sit sequenda, quoniam usus est magis re
 cepta consuetudine quibatur ex traditis per Decium in c. ad fi
 clerici. n. 25. de iudicij. Nevisancam in silva nuptiali lib. 5.
 Limitationes. n. 64. qui in hanc sententiam plures congerit
 et Hofeda d. c. 19. n. 46. 1. p. cum alijs. Deinde quia
 consuetudo excusat a pena temporali licet non a Dei vindicta
 g. in c. cum venerabilis et ibi d. d. conser de consuetud. procedit
 etiam in iniqua consuetud. g. in c. deniq. 4. d. Decius cons.
 9. n. 5. Jaso in l. singularia n. 49. sicut impetatur Itra
 que de penis temperand. c. 42 n. 4. plures refert Tiberij
 Decianus. tit. criminal. lib. 6. c. 11. n. 56. Bursatus eodem
 cons. 200 n. 90. lib. 2.

94.

Idem in eo qui ex consuetu
 dine plura obtinet ostendit

55

Accedit. quodcum hac consuetudo fuerit per Romano Pontifex
 tolerata, id ius in beneficio prestat. c. litteras de supplendane flig.
 g. La in c. aqua de consecratione Eccl. Abbas in c. nisi essent. n. 9.
 de prebendis qua tolerantia et si tacita sufficiat cum de voluntate
 constet

95.

Consuetudinem a pena
 temporali excusare non
 tamen a eterna -

56

96.

Consuetudinem per R.
 Pontifices toleratam ius
 in beneficio tibiure -

constet Abb. in c. quocirca de consanguin. Decius in c. 1. de
excip. setua de beneficijs. 3. p. 9. 9. Rebusus de pacifica poss.
n. 19. Igitur eodem modo dicendum est in hac consuetud. quando
in eaparte peccaret, eodemq. manifeste cum dispensatione fortiter effus

97.
Cum haec immemorabi
lis existat, vim habet pri
uilegij

Praeterea comprobatur Sac. sent. quoniam consuetudinem hanc memo
riam hominum excedere dubitari non pot. cum v. l. D. I. Tomae tempore
qui anno Domini 1274 in caelos migravit, antiquam fuisse constat
Inmemorabilis autem consuetudo vim priuilegij a Principe legitime
obtenti habet arg. c. super quibusdam S. praeterea ubi gla. verbo non
extat de verbos. significatio. Alex. cons. 74. n. 6. & 7. vers. item
consuetudo voluim. 4. Salicetus in l. Vestigalia. c. noua Vestigal.
imp. non pot. l. hoc iure. S. ductus aquae de aqua quotidiana Sextius
l. si quis diuturno ff. si reuictus vendicetur. c. 1. in fine de prescript.
in. 6. Innocentius in c. si diligenti n. 9. & ibi Felianus n. 11. de
prescript. prope in numeros congescit Mascardus de probat. 3. p. con. 1372.
n. 22. Rebusus in d. S. qui uero f. 410. vers. contrariam tamen partes
Ubicautitur arg. in ma. specie, ut possit quis beneficia plura obtinere,
sicut ex Romani Pont. priuilegio, qui vers. 4. de consuetud. antiqua
Testatur ubiq. gentium ab in numero propemodum clericis obseruata

57.

98.
Licet prauiditium afferat,
cum sit immemorabilis debet
seruari.

Deinde etiam & secundo quia licet consuetudo in memorabilis ecc.
afferat prauiditium, debet tamen seruari Bald. c. 1. in pi. vers.
quero quanto tempore de his qui feudum dare possunt. Decius in c. 1.
n. 3. de consuetud. Parisius cons. 27. n. 33. Volum. 1. Rebusus
d. S. qui uero pag. 411. vers. 6. facit Almon. Crauetade antiquita
tempor. 4. p. n. 22. ubi decidit in Rotam et Abb. cons. 7.
& cons. 26. Lib. 2. Hippolitus Riminaldus cons. 2. n. 23.
Lib. 1. & cons. 363. n. 44. Lib. 4. V. 3. idcom probatur
ea. c. 1. de consuetud. in. 6. ubi eadem consuetudinem admittere mani
feste probatur, qua quis dignitatem & canonicatum in eadem ecclia
possit habere, qua etiam Ioanm habet, & admittitur, ut Epus pos
sit, & canonicus esse. c. acollat. de appeleat in. 6. cum ecclia tua
de prebend. eodem Lib. c. postulasti de concessionepreben. in eis q

58.

99.
Hanc consuetudinem mi
nime iure improban

Deinde etiam & secundo quia licet consuetudo in memorabilis ecc.
afferat prauiditium, debet tamen seruari Bald. c. 1. in pi. vers.
quero quanto tempore de his qui feudum dare possunt. Decius in c. 1.
n. 3. de consuetud. Parisius cons. 27. n. 33. Volum. 1. Rebusus
d. S. qui uero pag. 411. vers. 6. facit Almon. Crauetade antiquita
tempor. 4. p. n. 22. ubi decidit in Rotam et Abb. cons. 7.
& cons. 26. Lib. 2. Hippolitus Riminaldus cons. 2. n. 23.
Lib. 1. & cons. 363. n. 44. Lib. 4. V. 3. idcom probatur
ea. c. 1. de consuetud. in. 6. ubi eadem consuetudinem admittere mani
feste probatur, qua quis dignitatem & canonicatum in eadem ecclia
possit habere, qua etiam Ioanm habet, & admittitur, ut Epus pos
sit, & canonicus esse. c. acollat. de appeleat in. 6. cum ecclia tua
de prebend. eodem Lib. c. postulasti de concessionepreben. in eis q

59.

nulla

nulla fit differentia, quod ex eis alterum beneficium sit sufficiens, sed
 illa recipitur tamq̃ iuri, & rationi minime contraria. Unde constat in
 his beneficijs, quae nullam residentiam requirunt, & gradu, & dignitate
 sunt inferiora, non esse improbandam V. 4. Nam Romani Ponti-
 ficis dispensatio iusta praesumitur ex Barthol. in l. fin. C. si
 contrarius, Felinus. n. 60. Decius n. 29. in c. qua in ecclia de
 constit. et alia quae conguessit Hospeda. d. 1. p. c. 19. n. 13. idem
 de consuetudine antiqua iuste & sancte fuisse introductam esse pre-
 sumendum tradit Decius in c. 2. de probat. Tiraquehus de retractu
 in pr. n. 7. & Menoch. de praesumpt. lib. 2. praesumpt. 1. n. 4 &
 lib. 5. praesumpt. 2. n. 13. adde consuetudinem a superioribus per-
 missam ratione consonam reputari, Immo in c. fin. de cond. Cal-
 careus cond. 93. Crauea cond. 137. n. 10. praecipue in his quae a
 iure humano pendent Felin. in c. ea quae de simonia Cardin. Altus
 ad Barthol. in l. rogasti. §. si tibi n. 9. sic certum petatur, haec igitur
 talis est, quae ab omnibus admitta sanè rationalis iudicatur, quibus &
 a Sijis Rebusus ductus aduersus Abbatem consuetudinem eandem defen-
 dit. d. §. qui vero f. 411. & Licet Abbas & nonnulli qui cum reguti
 sunt eo firmissimo utantur fundamento, quod consuetudo, quae peccatum ge-
 nerat non sit admittenda, tamq̃ rationi contraria, etiam in memorabilis
 c. 1. de consuetud. in 6. satis demonstratum est ex sent. D. I. Som.
 & Ratio non adeo suapte natura est mala, quin ex circumstantijs
 valeat iustificari, alioquin nec dispensatio admitteretur. & cum constet
 clericis stipendia ex hominis dispositione pendere, quanta & qualia
 ea sint, optime in eis consuetudo aliquid potuit indulgere, nec quod
 unus, aut alter male cautatur, reijcienda est, alioquin ex abusu iuris
 remedia essent quotidie immutanda, tolle appellationem, quod ea sepius
 sine calumniarum technis interponatur accute Augustinus san-
 ctissim. ut semper in c. quisquis. 24. q. 1. & c. 1. §. quisquis
 23. q. 7. Nonnullos toleramus, inquit, quos corrigere, vel punire non
 possumus, neq̃ propter paleam relinquimus arcam. Dm, neq̃ pro-
 pter

60

60

Presumi consuetudinem
 rationi conuenientem quem
 admodum de dispensatione
 traditur.

61

61.
 Quod ea non nulli abutan-
 tur non ideo irrationa-
 bilem esse iudicandam.

propter piscem malis rumpimus retia *Dni* *et* *Abbat* Minime igitur
propter eos qui sine iusta causa beneficia ultra debitam mensuram reti-
nent consuetudo improbanda est, a lijs. *Abbat* *fundamentis* *De*
abus *satisfecit* *et* *nos* *sup* *2* *cony*. *V* Existimo q iuxta *glam*

62.
Cum Cognatis subveni-
re clericis teneantur omni-
bus indigere qua Sodi-
obtinere credere par esse.

in c. extirpanda verò sufficiens de prabend. et qua ibi *Abbas* &
Reliqui tradunt, et iuxta *coem* *sent* *am* quam refert *Duenas*
in reg^a. 71. verò beneficior^{um} pluralitas nempe clericum teneri
& redditibus beneficior^{um} consanguineos indigentes alere, & re-
ceptissimum etiam est debere sororibus dotes prestare, ut tenet *Abbas*
in c. 1. de cohabitatione clericor^{um} & mulierum, idem in c. peruenit de
arbitr. n°. 4. *Jassi* in l. 1. n°. 30. *Campegius* de dote l. 1. p. 9. 23.
Capella *Tolosana* *decisi*. 290. n°. 9. *Cardinal*. *Albanus* in l. *Constit*.
Digestor n°. 67. quas et alios congressit *Marrilius* de redditibus. 2. p. c.
+ *Sacia* *de* *re* *meliorabil*
dotis *rat*. *filias* c. 12. n°. 28. 32. n°. 3. ubi etiam id sensisse *Romanam* *rotam* *affirmat*, *credibile* q
esse, si hec omnia provideant, plura beneficia obtinentes a lijs indigere ne
dicam *abundare*.

62

65

63.

Si qua causa legitima in
eo qui plura obtinet ex
consuetudine interve-
niat, eum in utroq^{ue} foro
tutum redit.

Huius *cony* *corollarium* 1. sit dispensationem, et consuetudinem tra-
pariter procedere, ut quæ cause illam iustam efficiant, eadem si in eo,
quæ ex consuetudine plura beneficia obtinet, concurrant, eum in utroq^{ue}
foro tutum redere, etiam si beneficium aliquod ex his, quæ obtinet
sufficiens sit ad vitam honeste degendam, aliq^{ue} supersint. Hæc *cony*
manifeste probatur ex *D. I* *Roma*. d. quodlib. 9. art. 15. & ex *Ma*
iore in 4. d. 24. q. 13. arg. 6. *Adrianus* et *Soto*. d. lib. 3. q. 6.
art. 3. *cony*. 4. *Salon*. d. controversia. 5. *Navarr* in manuali
c. 25. n°. 128, ubi ex *I* *Tom*. et *Maiores* *sent* *am* pariter ad dispensa-
tionem, et consuetudinem admittendam, eas enumerat causas quæ iuste
Romanum *Pontificem* *movere* *possunt*, ut a liq^{ue} *canone* *solutum* *red*
dat, et beneficia. v. l. sacerdotia plura conferat, veluti nobilitas, emi-
nens scientia, ecclesiar^{um} necessitas v. l. utilitas, meritor^{um} prerogativa,
quæ omnia *Satissime* *digessit* *Hofeda*. d. 2. p. c. 12. n°. 47. nu-
merat

63

66

64.

Iuste causa plura obtinendi
numerantur.

64

merat etiam Nauarrus supra, additq. aliam ex Cardinali in clem^a
 gratia de rescriptis, nempe si non ad Splendidiorē, Lautioremq. victorem
 restitum, et famulatum, sed ut largiores pauperibus elemosinas erogat,
 aliq. opera piā, ^{faciat} sibi tantum necessarijs retentis. Ex quibus sequitur
 ex his causis posse dispensationem, et consuetudinem efficere, ut quis plura
 beneficia obtineat, licet unum ex eis alias sufficiens esset. Id
 aperte indispensatione omnes, quos in tertia conclusionē retulimus cen
 suerunt, merito vero, quomodo adduximus, idem ex consuetudine locum
 habere declararunt. Illi autē tandem Romani Pontifices dispe
 sationem in foro interiori non obtinere asseruerunt, nisi iusta causa in
 teruenisset, ea autem est una ex sup^m dictis, quod idem de consuetudine
 dicendum est.

65. **P**reterea quod cum adiudicandum quod sit sufficiens beneficium, id
 iudicis arbitrio relinquitur iuxta Menochij sententiam de arbitrijs lib^o
 2. casu 216. et ex Hospeda l. p. c. 19. n. 22. Flaminius d. lib. 5.
 q. 6. n. 133. cum alijs. Iudex autē in eo arbitrio præ oculis habere debe
 bit nobilitatem, præclaram scientiam, vL. in firmam conditionem. Tum
 etiam rationem habebit, habitationis dignitatis, qua clericus insignitur
 et regionis, et ciuitatis consuetudines, ut ipsi omnibus connumeratis
 quod sufficiens sit diiudicare possit, ut supra relati tradunt & Mar
 cus Antonius Marsilius in tit. de redditibus Ecclesiasticis. c. 29. &
 c. 32. cum alijs, qui cum eam sententiam defendant, (clericos esse Do
 minos vero, vL. reddituum suorum beneficiorum) latiore in eis distri
 buendis facultatem admittunt, sicut et F. Sarmiento eodem tit.
 66. **T**amen licet hæ rationes cum dispensandi iustis causis concurrere vi
 deantur, illis tñ. vL. una ex eis causis, quas iustas diximus ad plura
 obtinenda, si concurrat quamuis sup^m dicti iudicis estimationem pro
 decenti ipsius sustentatione in aliquo beneficia excedant, ex ea
 tamen efficiatur, et consequitur, ut et id quod superest ultra necessaria,
 nihilominus retineat, constat ex supra dictis, idemq. in consuetudine ob
 tinebit, tenet q. expresse Alexand. de Neuo in. c. conquirente n. 8.

65.
 Iudicis arbitrio relinqui
 quod dicatur sufficiens,
 Et quid iudex præ oculis
 habere debeat ut illi
 dicat -

66.
 Causa iusta interueniente
 extra id quod sufficiens
 est possunt plura benefi
 cia retineri -

et. g. de Clericis non residentibus, ex sent. Abbatis ibidem ubi asserit,
habentem plura beneficia quorum unum est sufficiens, siue ex consuetudine
siue ex dispensatione poterit alio priuari, ea tamen limitatione adiecta,
nisi una ex ^{quibus} dictis causis in eo concurreret, ut si nobilis, vel litterarum
scientia in eo eminent sit, tunc enim minime priuari debet, et est no-
tatu dignum, quod uero pertinet ad priuationem sequenti corollario ex-
ponitur.

67.
Qui plura ex consuetudine
obtinet nulla iusta causa
interueniente, minime pos-
terit aliquorum eorum priuari

^m 2. Corollarium sit, quamquam is, qui ex consuetudine plura compatible,
quorum alterum sit sufficiens, retineat, nullaque ex iustis causis supra-
dictis concurrat, nihilominus aliquo, quod superest priuari non poterit, tan-
tum abest, ut ipso iure paccare dicatur. Id manifeste probarunt omnes
supra adducti, qui eam communem sententiam defenderunt, posse haec plura
beneficia obtineri, nulla distincte habita, an eorum aliquod esset sufficiens,
quod receptiorem et iniudicando, & in consulendo sequendam dixit Rebuffus
in d. S. qui uero, nullumque haec ratione priuatione existere, ipso iure mani-
festum est, neque priuari posse, idem satis indicat, haec compatible dici,
quae minime dici ita possent, si ea de causa aliquod ex eis retineri non posset.
& Liquido probatur -

68.
Priuatio est pena quae cum
in hac specie iure non sit im-
posita locum habere non
potest.

Nam cum priuatio sit pena in. c. de multa de praebend. et ea numquam
habeat locum nisi expresso iure caueatur, gra. in. S. cum igitur inauthica
de non eligendo secundo nubentes gra. in. c. fin. de iure patronatus. Et at si quis
S. Diuus de religiosis, & sumptibus. Becius cons. 90. n. 1. Alexand.
cons. 103. n. 19. lib. 1. Aimon cons. 209. n. 31. Jasso in. l. diuor-
tio, S. si fundus soluto matrimonio plures alios quos congerit Francis-
cus Becius cons. 102. n. 31. Menochius casu 438. n. 29. lib. 2.
de arbitrarijs Decianus responso. 14. n. 88. lib. 3. Unde absque iure id
precise constituyente affirmari non potest priuationem induci. At mini-
me, inuenitur canon, qui in hac specie hanc priuationis imponat penam
neque imponi debet. c. consulisti tibi, quod expresso sancitum non est
superstitionis non est inuentis presumendum. 2. g. 9. Aimon cons. -

69.

Deinde id aperte constat, quoniam .c. de multa deprehend
 Sac beneficia simplicia minime comprehendit, cum in personatu vel curam
 animarum habentibus privationem imponat, nec ex identitate rationis
 cum sit penale extenditur ad casus similes, gl'a communiter recepta in
 .c. i. verbo Italia de temporibus ordinandor in 6. & gl'a in .c. fidei
 fauorem verbo inquisitionis de hereticis, eodem Jasso late in auth^{ca} quas
 actiones .c. de sacro sr. eccl'is. l. factum. & in penalibus de regulis iuris
 .c. odia de regulis iuris in 6. & quamuis contrariam teneant Salicetus
 in l. 2. C. de noxal. Alex. in auth^{ca} non licet .c. de liberis pra
 teritis Jasso qui alios refert et dicit comunem in l. fin. de iniur. vocando,
 tamen quod nullo modo in penalibus, etiam si detur eadem ratio proceda tr
 de similibus ad similia, est magis comunis, ut defendunt plures, ut Simon
 de antiquitate tempor. 9. p. n. 17 Viuius in comunibus Verboe extensio
 in odiosis, Rebus fusind. S. qui uero, pag. 419. veris quod l. correctoria
 & alios sup relati

69.
 Agitur an penalis constitu
 tio, ad similes casus ex
 tendatur.

70.

Optime quidem Abbas in d. S. qui uero n. 90. hanc notabilem
 & profundam disputationem dixit, minimeq; huius speciei necessariam vel
 conuenientem, quia ubi Legis penalis ratio non est eadem in specie, in qua
 extensio desideratur, verisimam, & indubitatum sententiam affirmat,
 fieri non debere extensionem, Legem q; ad eam minime trahi in .c. pe
 nultimo de penitentia dist. 1. gl'a in d. c. i. de temporibus ordinandor
 in 6. Joannes Andreas in regu. odia lib. 6. et mirabilem ad hoc
 dicit gl'am in d. c. in fidei fauorem de hereticis in 6. plura Baldus
 in l. si quis seruo .c. de furtis plura Crauetta cons. 6. n. 10. & cons.
 17. n. 2. Hac sententia nullam patitur controuersiam, & pluri
 manifestum est, beneficia, qua curam animarum, vel dignitatem
 habent, plurimum differre ab ijs, qua sive oneribus sunt libera non

70.
 Ubi diuersa ratio versatur
 penalem constitutionem, mi
 nime extendi sine contro
 versia est.

71.

centē mea sententia minus, q; interuenem & magistratu interest
 Hic enim diuersi honoris in diuersis ciuitatibus gerere non pot.
 Illam uero pluribus locis incolam esse posse verius est. l. La beo in
 fin. Et l. sequenti. S. uiris. l. Libertus. S. sedeodem ad municipi
 palem

71.
 Curata & dignitates plurimu
 a simplicibus distare, unde
 constitutionem, qua de illis, lo
 quitur, in his minime obtinere.

Maiores differentia est, cum de clericis, ita se instituere debeant ut utrobique
domicilium habeant, qui uero plura simplicia retinet, in nullo residere
compellitur, idem enim residentiam non requirere significat. Longe qz
maior id statuendi ratio in parrochialibus, et dignitatibus fuit, qm in
magistratibus, ex quo nullo modo fieri pot, ut extensio admittatur, cum no
eadem, sed diuersa valde ratio versetur.

75

72.
Plura simplicia quae resi-
dentiam exigunt habenti dicitur
optio et non priuatis, ergo mul-
to magis in hac specie.

72.
Tum etiam quoniam vel in beneficijs, quae necessariam residentiam exi-
gunt, si quis duo simul obtineat, eligendi alterius data potestas, cum per as-
secutionem secundi minime primum vacare dicatur, ut communis omnium
habet sent. c. de c. referente, et c. praeterea de prebend. tenent qz Ioanes
Andreas, Orlatus, Cardinal, et Ancharran, Calderinus reliqui qz
omnes antiqui ut refert idem Abb. in. c. fin. n. 9. de clericis non
residentibus, & in. S. qui uero. d. c. ex tirpanda. n. 48 Lupus. d. alle-
gatione 116. eamqz uerorem affirmauit Alex de Neuo. n. 12. in d.
c. fin. de clericis non residentibus, Est qz communis omnium sent. ab om-
nibus recepta & approbata ut tradit ex alijs Alfonsus Hospda. d. 4.
c. 17. n. 40. in fine Rebusfus. d. S. qui uero. pag. 419. vers. 2. colligatis
Rota nouissima diuersor. dec. 484. n. 2. 17. & Ubiz. locor.
Tamen praesertim, quam disputando, et consulendo obseruari tradit
Nauarr. cons. 26. n. 6. de prebend. & Laminus. Parisius. d. lib. 3. de
regnat. q. 4. n. 132.

72

73.
Ex penar. enumeratio
plura obtinentibus iure
impositar. conclusio
comprobatur.

73.
Procius opinionis ueritate, & totius hae questionis elucidatione opere
pretium duxi breuiter referre penas a iure plura beneficia obtinentibus im-
positas, quae numquam eodem se habuerunt modo, ut Abb. in. c. quia no
nulli de clericis non residentibus n. 4. tradit, quem reliqui tam recen-
tiores, quam antiqui secuti sunt.

73

74.
In pen. quatuor di. hinc
tur temp. primum se-
cundum qz

74.
Primo quidem ante concilium Lateranense sub Alex. 3. celebrato
ei, qui duo beneficia incompatibilia obtinebat, optio concedebatur,
ut uno relicto, quod maluisset dimitteret. c. referente. c. praeterea
de prebend. Postea uero in Conc. Lateranensi sub Alex. 3. su-
blata

76

74

Data praefata optione indignitatibus et beneficiis curatis Statutum
 fuit, ut secundam quod post primum receperet, amitteret, Sicut ut per
 sententiam privaretur, ut habetur in c. quia nonnulli de clericis non residentibus
 Ubi Abbas. n. 4. idemq. Alex. 3. id concil. Lateranense obsequandi
 praecepit in c. eamre de etate et qualitate, ubi optionem item ad-
 mittit in fine, quae quidem optio ex sententia Joannis Andreae
 post concil. admittitur, quod ante illud beneficia fuissent collata, Unde
 iure antiquo censei deberent, quod manifeste constat, cum ipse met Pon-
 tificex concilium Anglis decetero obsequari praecepisset. Deinde
 illud adiecit, habentes vero plures Ecclesias, quae satis denotant de his,
 quae ante concilium retinebantur, loqui. Postea vero concilium La-
 teranense alterum sub Innocentio 3. habitum statuit, quod si
 habens curatum beneficium, vel dignitatem simile aliquod reciperet,
 primum ipso iure vacaret, in c. de multa de prebend. quae quidem pena
 extensa fuit ad regulares dignitates. c. cum singula de prebend. Lib. 6.
 Et ad prioratos Clemens 1. de supplenda neglig. et ad Parochialem
 Vicarias perpetuas, Clemens. Unica de officio vicarij, et ad duos canoni-
 catus in eadem ecclesia Clemens fin. de prebend. Denique Ioannes 22.
 id addidit, quod si post pacificam possessionem secundi curati, vel digni-
 tatis primum, seu primum in publica annotatione non dimitteret, utiq.
 ipso iure esset privatus, et ad aliud beneficium, et sacros ordines recipiendos
 inhabilis redderetur, Extrauagans excommunicabilis de prebenda sacri
 vero Tridentini concil. c. 4. §. 7. Lateranense sub Innocentio 3.
 fuit innovatum, alia uero pena plura beneficia obtinentibus imposita
 non sunt. Unde argumento abspeciali satis constat beneficia simplicia
 maxime his comprehendenda.

Praeterea id etiam ex eo comprobatur quoniam Innocentius .c. fin.
 de clericis non residentibus, quem Federicus de Senis & nonnulli alij
 secuti sunt, tenuit ex adeptione secundi beneficii simplicis residentiam
 requirentis, primum simile ipso iure vacare, non in penam regis
 capitis de multa extensione, sed quod cum incompatible adeptus

79.
 Cap. eamre de etate & qua-
 litate exponitur, quatenus
 post Lateranense optionem
 admittit Lateranensi su-
 blatum -

76.
 Innocentij opinio refellitur
 quae tacitam renuntiationem
 ex secundi adeptione ad-
 mittit.

75

2

3

76

4

fuerit, necessario renunciare visus sit primo. Cuius tacite nunci-
 atione nititur. Ex Clem^a gratia de rescriptis. Cuius sent^a. & si mani-
 feste confundatur, eam q³ falsam esse euidenter ostendat Abb. in d.
 S. qui uero n° 51. qui mea sent^a maiore cum dist^e & clauitate pro-
 cessit q³ recentiores, quoniam tacitam renunciationem, non in d^ua
 ex eo quod utrumq³ residentiam exigat satis conuincitur ex .c. referente
 & .c. preterea de prebend. in quibus ut diximus datur optio inter beneficia,
 que maiorem residenti necessitatem postulant, que tamen optio ces-
 saret omnino si tacita renunciatio locum haberet, minime q³ priuatio
 pena .c. de multa, imposita, esset necessaria, cum primum beneficium
 secundi a reuocatione vacaret, sed cum tacita seu presumpta re-
 nunciatio nisi tale operetur, & optio datur, et concil. Lateranens
 pena fuit necessaria.

77.
 Clem^a gratia de rescriptis
 qua Innocentius nititur
 exponitur -

Clementina gratia de rescriptis, qua Innocentius nititur procedit
 in ea gratia, qua de beneficio curato, aut de dignitate fuit facta, & ante
 q³ suum sortiretur effectum a liud simile spectans consecutus esset.

Tunc enim gratia spirat, nam si per ademptionem pacificam dignitatis, vel
 curati ipso iure priuatur simili priori, quod iam obtinet, multo fortius pri-
 uabitur gratia per quam dicitur tantummodo habere ius ad rem argum^{to}
 .c. ex parte. B. de decimis factus erim amittitur ius ad rem quam in re
 Rotadecis. 14. n° 5. de renunciatio in antiquis et decis. 17. n^o

2. de prebend. Hanc interpretationem reprobata ab Abb in d. S. qui
 uero. n° 52. tradidit ex Joanne Andrea Archidiacono Ancharan,
 Gemmano Petrus Rebusus in d. S. qui uero pag^a 420. vers.

78.
 Neg ex pena nec ex re-
 nuntiatione tacita, bene-
 ficia simplicia que residen-
 tiam non exigunt vacare

3. ex dictis Abb, eam q³ comuniter receptam esset. Si igitur ex
 coi sent^a. beneficia que residentiam requirunt minime ipso iure vacant
 neq³ in eis pena .c. de multa extenditur, neq³ renunciatio admittitur, &
 multo magis sine ulla controuersia est, huiusm^o beneficia que residen-
 tiam non requirunt a deo sufficienti non vacare ipso iure, & ita
 optime Nauarrus neminem ex antiquis ita dixisse arbitratur,
 neq³ Rebusus tale quid sentit in pra^x de dispensatione ratione

etatis Verbo incompatibilia n. 7. ut facile ex ipso patet
imo cum Catha loquente dixisset in 3. p. praxis in q. modis bene
ficia amittendi continentes hunc de quo agimus nequaquam possunt
Idemqz constat cum eundem laborem resumpisset in c. nulla
de concessi prebend. columna. 5. cum 42. vacationis casus possuisset
hunc minime connumeravit.

79.

Maior difficultas est an beneficium sufficiens habens sim
plex, si aliud simile consequatur, unum ex his dimittere debeat?
an priuati? & minime posset in eum satis innuit gl'a in d. c. dudum
et 2. verbo intitulatam in fine & verbo retinere de electio
& Abb. in d. S. qui vero n. 34. in fine reliqui qz omnes
quique sententiam secuti sunt, quos sup' retulimus, non tamen
exponunt num optio datur? an uero ultimo priuatur? antiqui qz &
recentiores id omississe constat, ut arbitramur non sine causa. Abb.
tamen in c. conuigente n. 2. de electione ex illo. tc. Videtur

79.
An plura simplicia obtinens
eoz aliquo priuari possit

80.

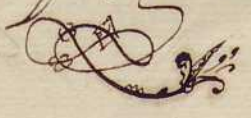
sentire posse eoz altero priuari, refert Bernardus dia. d. c. 58
in praxi n. 5. sequitur Alexand. de New in d. c. conuigente
n. 2. de electione quare magis exposuit dum adiecit, etiam si residen
tiam non requirerent. Hanc Abbatis sententiam veram non esse exis
timamus: namqz etsi ipse procedat sm opinionem gl'e in c. dudum
et 2. de electione in ea tamen specie priuatio minime locum habet,
tum quia hac qualitas, quod beneficium sit sufficiens ad vitam
honeste transigendam, non est maior, quam illa quod habeat
residentiam annexam, tum etiam quoniam cum quis duo obtineat
residentiam exigentia, si tamen eoz quod libet sufficiens sit, non
tamen ob eam causam altero priuatur, sed ei optio conceditur: nulla
habitatione huius qualitatis, ut constat ex superiori communi sent'a.

80.
Abbas sent' perpenditur
priuandum asserentis

81.

Decretalis uero quae in dicitur nempe c. conuigente de clericis
non residentibus minime conducit, procedit namqz in longe diuersa
specie constat enim de pensione sibi Alexandrum 3. agere, cum
is a quo viginti solidi peterentur sibi beneficij collationem factam

81.
Cap' conuigente quo Abbas
nititur Lat' exponitur.

aserat Unde concors est omnium sent^a tam Abbatis, q^o
omnium, caput illud procedere, in pensione, ex qua viginti solidi annuatim
soluebantur Abbas, et Alex. de Nevo et reliqui ibi. G^oas de pension.
q^o 28. n^o fin. Thomas Campanus de pensione. q^o 1. & ut Verusillus decretalis
sensu aperiat id premitto: difficile in eo esse, quomodo beneficium fuerit di
uisum, contra. c. extirpanda de prebendis. Deinde cum de pensione agatur,
certum, & indubitatum est, residentiam non requirere; plures concessit
G^oas q^o 31. n° 4. adde eam dem pensionem beneficium ibidem nun
cupari, quod non utiq^{ue} receptum est in odiosis G^oas. d. q^o 28. n° 10

Deniq^{ue} nullo modo ex eo, quod Eccl^{ia} non deserviret, potuit beneficio privari,
ante omnia enim monendus esset, ut ad Eccl^{iam} rediret termino prefixo,
quo e Lapso privaretur. c. inter quatuor. c. fin. de clericis non resi
dentibus. Verus igitur illius ite intellectus est secundo loco ab Ab
bate traditus. n° 4. & Alexander. n° 3. idem Abbas in. c.
postulasti. n° 2. de iure patronatus, qui omnino rem diligenter
perpendenti placebit, omnisq^{ue} difficultas cessat. nempe fuisse olim
admissum posse quem ad sacros ordines promoveri absq^{ue} ullo beneficio.
ex alicuius rectoris presentatione, qui quidem ex redditibus pro
prij beneficij teneretur eum alere, donec eccl^{iam} vel beneficium ac
quiret. c. ex parte. 3. de simonia. c. postulasti de iure patronatus.
c. cum secundum Apostolum ibi, nullo presentante promotus de pre
bend. notavit q^{ue} Abbas ibidem. n° 6. et in d. c. postulasti. n° 2.
Rochus de Curte de iure patronatus verbo competens q^o 29. &
Verbo honorificum. q^o 3. Boherius decist. 109. n° 2. Cum igit^{ur}
Clericus sic promotus competens beneficium fuisset assecutus, minime
Ep^o vel rector alimenta prebere tenebantur. c. Ep^o de prebend.
ibi necessaria subministrat, donec in aliqua eccl^{ia}, eiconvenientia
Stipendia militie clericali assignet, & in d. c. cum secundu^m Apo
stolum eodem tit^{ulo} ea igitur est illius ite, species, in qua manifeste
constat procedere, & ideo beneficium non dici inter eos divisu

de pensio

* Haec quidem ita se habent, & uox
 de iure existimamus, nō tamen pro
 tora infoto interiori tutor credimus,
 qui cum unū habeat sufficiēti
 beneficium ad vitā sōnsto sus
 tentandam, aliud uel alia reti
 nēt, sine iusta causa, eor enim in
 damnationis statu rōrari recte
 ex Sancto Thōma & alijs notat
 Sylluester u. Beneficiū 4. n. 2
 & Nauarrus in manuali
 cap. 25. n. 125. § 19. alios
 plures cōgōrit Hōfeda de benefi.
 in cōstitutis. c. 19. n. 1. not insi
 nuauimus supra n. 51. & sequi
 tibi, qua sic iterū d. ex professo
 ad monere sibiuit, ne nos eis occa
 sionē ad tā grauis peccatū dedisse
 uideamus, quōd eor apriuatō
 nis pena immuēres dicamus,

Et capensio fuit beneficium nuncupatum, cum ideo fuerit assignata,
 ut rectorem coadiuaret, et in eam causam fuisset ordinatus. Unde
 et seruitium postulat, quocirca tamquam causa sine qua non, stipen
 dium non debetur. Nec admoneri ante priuationem debuit, ut eccle
 desiuiret. Denique & cum beneficium sufficiens haberet, statim
 pensione priuatur, Idem, & non deseruire, et a lia beneficia sufficiētia
 habere, paria ibidem existimantur, & iudicantur. Unde patet
 causam, propter quam absque ulla optione, et pro seruitio ecclesie impen
 dendo monitione non premissa, quod sufficiens haberet beneficium
 non deseruiret, statim pensione priuari, minimeque ad rem facere,
 cum non procedat in beneficijs, de quibus nos agimus, & cum bene
 ficium sufficiens, et seruitium equiparentur ibidem, et utroque casu
 statim priuetur, dubitari non potest pensionem pro alimentis, & seruitio
 fuisse constitutam. Quare quouiscasus cessante cessat & pensio. Unde

Ex ipsius Abbatis interpretatione constat, non recte illam decreta
 Lem suam comprobare sententiam

82

Denique cum receptior sit illa Innocentij opinio quam supra tulimus &
 late comprobauimus, absque ulla dist^e esset ne beneficium sufficiens, annon
 clericos plura possidentes in foro exteriori tutos esse, nulla neque priua
 tionis, neque optionis pena posse compelli, a firmandum est, consuetud^e
 eos defendere, quae omnino excusat a pena Romanus singulari. 19.
 Alexand. cond. 8. n. 3. Lib. 6. plures Franciscus Becius cond. 4.
 n. 17. & Licet inuitus, penam priuationis inusitatam nris temporib⁹
 tradit Bernardus dial. d. c. 58. n. 9. nouissimae editionis cu
 Abbate adduxisset in d. c. conquirente, Benedict. Capra d. reg. go
 n. 96. * Ex quibus nra. q. 1. pars remanet explicita -

82.
 Cum consuetudo plura
 obtinen defendat minime
 posse aliquo priuari uerius
 videtur.

Primi art. 2. pars.

83

Cum ea quae hactenus diximus ante sanctum concilium Tridentinum
 obtinuerint. Reliquum est, ut modo uideamus, quid in eo fuerit consti
 tutum

83.
 Ex sacro concilio Trident^e
 etiam ultraduo posse prolo
 nestra sacerdotis sustenta
 tione obtineri
 tutum

tutum sess. 24. c. 17. quo sent^a Bernardi in c. dudum e²
de electione verbo intitulatam videtur probari, et nisi fallor ex eo
vera illa elicitur cony. Plura beneficia simplicia, que residentiam
minime requirunt etiam ultra duo possunt ex sacro concilio Sodie
Sotineu, dummodo necessaria sint ad vitam possidentis honeste sus-
tentandam. Hanc conclusionem tenuit, optimisq; fundamentis com-
probavit Alfonsus Hojeda 2. p. c. 1. n. 24 sequitur Flaming
Parisius lib. 3. q. 1. n. 141 aperte Michael Salon de justa & pure
super 2. 2. q. 63. art. 2. controversia. 9. in fine videtur sentire
Nauarrus cons. 36. de prebend. & ita usum receptum testantur tam Al-
fonsus q; Flaminus & Nauarrus in manuali. c. 25. n. 129 & in
curia receptum Mandosius de dispensatione ad plura tradit, & licet dis-
tinctionem fieri inter eos, quibus Romanus Pontifex, & quibus or-
dinarius beneficia contulit, dicatur, admittenda non est, quoniam
sit tertium beneficium cum duobus primis obtentis retineri non pot.
Ex eo quod Romano Pontifici omnium fiat expressio, & tertium
nihilominus conferatur, minime ad ea retinenda intelligitur dis-
penatum, probat. c. non pot. in fine de prebend. in 6. Calderinus &
Rota quem sequitur Rebusus. d. S. qui uero fol. 414 vers. Un-
decimo notetis Unde dicendum consuetudinem optimam legum in-
terpretem hoc iam admisisse. Ea q; sent^a ex concilio manifeste com-
probatur cum plura beneficia conferri inprobet, que contra sacros
canones, et ex ambitione acquiruntur, ex proemio argumentorum
pto quod ad Leges, siue rescripta interpretanda plurimum valet
l. cum si. S. eam de transact. l. 1. ad Macedon. Bartholus in
l. reg. in fine ff. de iuris & facti ignorantia ubi Baldus docuit l.
presationem probere intellectum toti Legi Ludouicus Molina lib. 1.
de Hispan. primogen. c. 9. n. 3. Late Menochius lib. 6. de pre-
sumptione presumptio. 2. et Mascardus cony. 1289. n. 6.
lib. 3. ubi mentem & intentionem ex sigcollig. Et conijcipose ut

34.
Ex presatione concilij id
comprobatur, qua ea impo-
bit que sacricanones in
probarunt.

ad

ad restitutionem, ampliationem, et declarationem in ferat, avertit.
 I. cancellauerat de vir qui in testamento de Sentur I. pastor de
hereditibz instituentis. At autem concilium, cum ecclesiasticus ordo
 peruertatur, quando unus plurium officia occupat clericorum, sancte sacris
 canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus ecclesijs cons
 cribi. Verum quoniam multi improba cupiditatis affectu se ipsos,
 non Deum decipientes eaque bene constituta sunt varijs artibus
 eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt. Et quod
 idcirco factum fuisse constat, ad ordinis ecclesiastici sacris canonibus
 constituti, quod maxime peruertatur, restauratio & improba cupi
 ditatis beneficia ambientium reformatio ~~reformatio~~. Unde ea
 beneficia, que ad vitam honeste transigendam necessaria sunt, eo
 non comprehenduntur; noluit enim alimenta clericis intercipere,
 sed improbam cupiditatem reprimere, & ordinem ecclesiasticum
 ad sacris canones restituere, sed eaque diximus Antiquitatis
 non improbarunt, ut in c. eamte de etate & qualitate ibi
 sed etiam Sabentes plures ecclesias, que ex ea non pendeant tibi
 liceat appellatione postposita cogere ad vitam ipsam, quam mal
 fuerunt dimittebant, nisi ita fuerint tenues in substantia, quod
 propriam sacerdotem non possint conuenienter habere. Idem probat
 .c. unio. 10. q. 3. Tum etiam omnis cupiditas cessat ubi necessaria
 desiderantur ei & omnibus indigent, ut habeant. Unde secumode
 pascant ~~20~~

89.
 S. Concilium noluisse ali
 menta sacerdotibus intercipere
 sed cupiditatem improbam
 reprimere

Deinde cum, et peccatis vitandis sanctissimos patres, qui con
 interfuerunt prospexisse constat, & ne subtraherentur clericis ne
 cessaria, ea beneficia, que pro cuiusq; status congruente sustentat
 sufficerent, haberi voluerunt, & in hac specie nullum adest
 peccatum pluribus sententij cum preter necessarium nihil
 amplius accipiatur. Unde illud, quod vulgo dici consuevit, dispositio
 nem quantum cumq; generalem per rationem restringi, & e
 diuerso. Specialem per rationem generalem ampliari, in I. cum

86.
 In plurius obtinendis que
 necessaria sunt ad vitam nul
 lam adesse culpam quam
 euitare concilium suadet
 quantumuis reuera repugnet

pr

85

86

pater. §. dulcissimis & ibi Bartho reliqui qz scribentes de
Legat. 2. §. adigere. §. quamvis de iure patronat. cum Vulgo, & §.
nomen. §. ultimo de legat. 3. §. cum mulier soluto matrimonio &
§. reg^o §. si quis & ibi Barthol, et Bald, de iuris & facti ignor^a
satis sic conuenitur & licet verba concilij stulta videantur ex
eadem ratione, etiam extensionem recipiunt. §. filium habeo ad
senatusconsultum Macedonianum, ibi, etiam si verbis senatus consulti
filij continerentur, tamen & in persona nepotis idem seruare debere.
Romanus in §. si uero. §. de viro soluto matrimonio Abbas in
c. 2. requiris n°. 4. de appellationibus Alexander cons. 101
n°. 29. lib. 7. cum alijs innumeris sunt Quis rei exempla
impure

37.
Constitutionem parte
riorem recipere limita
tionem, antiquioris & id
in consilio obtinet ad que
verba trahuntur.

37.
Præterea manifestum est. §. posteriorem generalem minimè corrigere
antiquam specialem, sed recipere limitationes, & declarationes ex
antiqua speciali Barthol in §. sed et posteriores de legibus Jasso in §.
sciendum n°. 9. ff. qui satis dare cogantur, Decius in §. toto iure n°. 7
de regulis iuris Ripa in c. 1. n°. 60. de rescriptis optime exemplis
appositis explicuit Menochius lib. 6. præsumpt. præsumpt. 38. n^o.
17. dici non potest consilium iura antiqua in specialibus causis plura
litatem admittentia corrigere. Voluisse, quàm potius illa se in nouare & illi
bata retinere constat, & quamqz consilium, aliud sufficiens habenti
unum, quod ad vitam honeste sustentandam non sufficiat, conferri
eidem permittat: Nihilominus tamen, que necessaria erunt ut id con
sequatur prouidisse affirmari debet, text. e Lepans in §. veluti. §. 1.
de edendo Cum enim prætor, iterum, edictiones iussisset, ita accipi
Iuris consultus respondit, quoties opuserit: nam potest fieri, inquit,
ut bis editam sibi rationem quis perdidit, ut verbum iterum pro
sepius accipiatur & cum iterum bis significet trahitur ut sepius in
telligatur ad id quod pretenditur consequendum, ita & eodem modo
aliud ita accipi debet licet unum significet, ut quoties opuserit. alia

conferantur

conferantur. Nam potest fieri ut bina beneficia ad congruam sustentationem non sufficiant idemq; probat in *L. si quis ita S. i. de testamentaria tutela* prosequitur q; late Craueta cons. 161. n. 4. & Hofeda. d. 2. p. c. 1. n. 32. Late Tinguetus in *L. boues S. hoc sermone Limitat. g. de verborum significatione* -

88

Deniq; perspicuum est inconstituentis mentis, atq; consilio vim legis propositam esse, scire leges, ut ait Celsus, non est verba earum tenere, sed vim ac potestatem. *L. scire de legibus, ut si verbis legis ac non sententijs pareatur, omnis equitas, quae praecipue ius fulatur, perturbanda sit.* et ex elegans in *L. quamuis de iniuris* vocando ibi *Licet edicti Verba non patiantur* & *L. scire oportet. 13. S. aliud in fine de excusationibus tutoris, sed* *Et si, inquit, maxime Verba Legis hunc habeant intellectum, mens Legislatoris aliud vult*, plenaq; sunt iuris consultorum responsa his exemplis in *L. ex facto de vulgari. L. 2. S. quod si curator ad Tertulianum. L. si quis id quod. S. quod si de iurisdictione. L. oratio de sponsalibus* et est omni annotatione digna *L. Lucius Titig de alimentis Legatis ubi si ex illo, aut illo fundo alimenta fuerint legata, si illorum redditus non sufficiant, ex alijs bonis esse prestanda* - Paulus respondit optime Cicero pro Cecina. *Quae Lex aut senatus consultum, quod magis fratrum edictum, quod foedus, aut pactio, testamentum, quae iudicia, aut stipulationes, aut pacti conuenti formula non violari, aut conuelli poterit, si ad Verba remflectere velimus, consilium autem eorum qui scripserunt, & rationem & auctoritatem relinquamus*. Deniq; tota illa elegantissima oratione comprobatur, non ex verbis pendere ius, sed Verba seruire hominum consilijs & voluntati, quae sitaatis nobis intelligi posset, Verbis omnino non uteremur, quia non potest, Verba reperta sunt, non quae impedirent voluntatem, sed quae indicarent. De voluntate vero minime dubitari potest, quae a verbis non impeditur praecipue, cum sacri canones antiqui admittant, & nullaculpa Vereri possit. Dices perquam durum est, sed ita scriptum *L. propexit qui & quibus* Id quidem obtine

83.

Sanctorum Patrum mentem inconciliabilem fuisse sufficienter sacerdotibus providere cui verba deseruiunt satius quid significasse ostenditur

aet

et, ubi concilium ad nr̄am speciem decidendam progressum fecisset
ait enim: Nihilominus aliud sufficiens eidem conferri quod si id
sufficiens ad huc non esset: id prae-termisit consulto, non quoad tertium
conferri denegavit, sed quoad sub ea qualitate concilij voluntas, & dis-
positio apperiret, scilicet voluisse sufficienter duobus, siue pluribus
beneficijs clericor, honesta sustentationi providere, alioquin illud ad-
iectum sufficiens superfluum, & super vacaneum esset, sat enim
esset dicere, nihilominus aliud simplex conferri. Itaq; summa cum
deliberatione adiectum est, sufficiens, ut quod sub eo comprehendere tu-
significaret, nempe non aliud dumtaxat, sed aliud quod sufficiens esset,
ut colligeretur, sufficienter voluisse providere clericor necessitatib, siue
uno, siue pluribus, & non adiecit taxativam tantum, ut in pr̄. Qui enim
fieri potest ut qui duo habere pro sustentatione aequum esse concedat, ter-
tium non admittat ubi eadem aequitas versatur? sed ideo scriptum non
est, quod ex illis verbis satis liqueret. Multa enim in legibus pre-
termittuntur, quae nemo sane praeterita arbitratur, cum ex scriptis colligi
possint. Non possunt enim omnes articuli sigillatim, aut legibus
aut. s. c. comprehendi, inquit Julianus. sed cum in aliqua causa senten-
tor, manifesta est is, qui iurisdictioni praesit ad similia procedere, atq; iura
iudicare debet. Non possunt de legibus, possunt q; illa Vulgaria & axiomata
in hanc sententiam adduci, ubi eadem est ratio, iuris dispositio eadem,
quando lege aliquid introductum est, cetera, quae tendunt ad eam dem
utilitatem interpretatione supplevi, Verba legis semper aliquid
operari, geminata maiorem effectum et empha-sim habere. concilium
vero, sufficiens s̄is repetit, Locos indicasse sufficiat alia brevitatis
causa omittimus ut caetera prosequamur

89.
Ex sacro concilio, si quis
ultra necessarium aliud ob-
tineat minime ipso iure
privatus existit cum no-
ad sit clausula annullata

2. Conclij. obtinens plura beneficia simplicia, quor
unum ad vitam honeste sustentandam sufficiens est, reliquis minime
ex concilio Trident ipso facto privatus existit. Hanc conclusionem
neruose defendit plurimis fundamentis Nauarrus cons. 26. de

prebend

de praebend, probantqz ea omnia quae in 2.º collatio sup adduxim, ^{nu}
 negentur & prohibitione concilij. d. c. 17. ss. 24. privatio ipso iure
 inducitur, cum tantummodo constituat, unumquam taxat beneficium
 conferri nulla alia pena imposita. Unde contra prohibitionem
 illam alia conferantur, ipso iure collationem nullam, neqz bene-
 ficij privari, nullatenus dici potest & communiter sent. in. l.
 non dubium. C. de legibus ubi illa distinctio admittitur, & probi-
 bitione minime actum contra eam ipso iure annullari, nisi verbi
 disertis id constitutione caueatur, ad sitqz ut nri dicunt clausula annullativa
 ad communiter in. d. l. non dubium late Jasso in. l. patre furioso
 de his qui sunt sui Bursatus cons. 133. n. 64. Lib. 2. & id est quod
 vulgociter privationem ipso iure locum non habere, nisi expressiore
 caueatur gl.ª ordinaria in. c. fin de iure patronatus Verbo ex vi Felinus
 in. c. 2. de sponsalibz n. 13. Rolandus cons. 27. n. 14. Lib. 1. Na-
 goniur decis. florentina. 90. n. 39. Jasso in. l. i. n. 12. C. de tranati,
 Menochius lib. 2. de arbitrarijs casu 438. n. 29. Decianus res-
 ponso. 14. n. 88. Lib. 3.

90

Deinde, quia ex eo admitti non potest, quod cum beneficium sufficiens
 in compatibile cum alio efficiatur, ex eodem cons. d. 7. c. 4. ea
 pena imponatur, quoniam illud manifeste procedit aduersus incompati-
 bilia quae. c. de multa de praebend, sunt prohibita, cuius quidem men-
 tionem concilium facit, & contra alia admitti non debet, idqz probavit
 late Nauarrj cons. 34. de praebend. argumentisqz fortissimis de
 iure respondendum esse asseruit, idemqz tenuit Rota in decis. duer-
 sorj decis. 484. n. 4. l. p. in nouissimis

90.
 Cap. 4. ss. 7. tantummodo
 locum habere in incompati-
 bilibus. c. de multa & si-
 milibus completentis

91

Accedit quod, ut beneficium cum alio sit in compatibile, & ipso iure
 vacare dicatur, id ex ipsius beneficii natura provenire debet, & sub
 certa, & indubitata regula comprehendendi, ut qualitatis signis expressis,
 quo perpetuus beneficium est notatione ex eo simul cum alio obtineri
 non posse agnoscatur, ut fit indignitatibus & curatis. At vero
 quod beneficium sit sufficiens, non est nota perpetua, quae ex ipsis

91
 Qualitas illa quod sit
 sufficiens ex accidenti
 provenit unde non pot
 ipso iure vacationem
 inducere -

natura

natura provenit, sed ex possidentis qualitate, ut idem met beneficium
diversis respectu sufficiens, v. l. in sufficiens iudicari valeat, ita ut
certa res comprehendendi nequeat, cum id ex accidenti proveniat &
casu, et non natura contingat, quod nequaquam iure nostro attenditur, neque
in consideratione habetur, arg. l. si quis nec causam ff. de rebus credit, ubi
Late Jasso & Alciatus & in specie Optime Navarri d. cons. 26. n. 7.
de praebedis -

92.
Simplicia quae residentia
exigunt minime ipsorum
vacare multo magis necesse

92
Præterea ut probavimus sup. tertio corollario, minime beneficia
etiam incompatibilia, quod requirant residentiam ipso iure vacant. c. re
ferente. c. præterea de præbedis. Unde in his diversum dicendum non est,
cum legum correctio sit omnino vitanda. c. cum expediat de electio nec
admittenda est talis correctio per subauditum intellectus gl. in c. cupientes
S. si per viginti de electione in 6. Jasso in auct. quas actiones n. 21
C. de sacrosanctis ecclesijs Craucta cons. 299. n. 2. Unde semper l.
in dubio presumitur alteram minime mutare, aut antiquare vultisse
l. precipimus. C. de appellatione l. ut liboris. C. de collatione Late Mc
nothius d. lib. 6. præsumptio. 38. n. 2.

93.
Usu receptum esse ipso
iure non vacare cum re
signatio admittatur alias
minime admittenda.

93
Adde hanc sententiam Romana Curia usu receptam esse, quoniam
beneficij ipso iure privatus non potest ea resignare in alicuius favorem
Rota Bologneti decis. 9. de re iudicata Felig in c. in notitia
n. 37. de rescriptis Boherius decis. 209. n. 8. Navarrus cons. 1.
de rescriptis eam pluribus alijs et satis communem omnium sententiam
asserit Flaminius Parisius de resignat. lib. 3. q. 1. n. 21. probaturque
Late ex traditis per Hospedam l. p. c. 4. n. 11. Suiusmi autem
beneficiorum quotidie Romae resignatio admittitur, & ut admittatur
fieri expressio debet, resignantem aliud sufficiens sibi reliquum esse
Unde vitam sustentare queat, ex Gyllo satis omnibus noto, gl.
Flaminus lib. 3. de resignat. q. 14. & expresse cautum est in exortatione
panti Pij V. super resignationibus edita Kalendis Aprilis de 1568

ubi

Ubi resignationem admitti prohibet, nisi aliunde resignanti
 sit, quod possit comode sustentari, expressus qz id comprobatur ex
 illis Verbis, seu qui unum aliud. U. plurabeneficia obtinere
unt. U. quae ad aliud contigerit & promoueri, manifeste probat
 quod cum ipse constituat comodam sustentationem esse resig-
 nandi relinquendam, et asserat posse illum, qui beneficium obti-
 nebat, si aliud fuerit assecutus primum dimittere coram ordinario,
 Primum igitur non vacabat ipsi iure, a quoquin resignatio non teneret,
 & ita huiusmodi resignationes in hac specie admitti, quoniam priora
 beneficia per posterioris assecutionem ipsi iure non vacant, probauit
 Flaminius Parisius. d. Lib. 3. q. 1. n. 138.

94. Ultimo. priuationem ipsi iure in hac specie minime admitti euidenti
 arg. comprobatur. Namqz si quis cum idus obtineret postea aliud
 assecutus est. Superstet qz unum ex eis prioribus, dubium est, quod
 vacare ipsi iure dicamus, & profecto in hac specie nullum vacare
 constat, cum non appareat de quo canon senserit vacare, non
 primum quia adest secundum, non secundum quia adest primum, ergo
 neutrum. lx. elegans in l. si quis de pluribus, de rebus dubijs. si quis
de pluribus Unum manu mitti voluerit nec appareat de quo manu
mittendo testator senserit nulli eor. fiduciomissa competit libertas
 - l. ubi pugnantia de regulis iuris. l. intempus. S. primo de haeredib.
Instituendis. l. duo sunt Titij de testamentaria tutela Latissime
Tiraquelus de iure primogenitor. q. 17. opinione. 6. Menochius
de presumption. presumptione 107. n. 2. lib. 4. mutuo itaqz
illa prima duo beneficia se impediunt, quominus alterum eor. vacet,
idqz tamqz notissimum fuisset a concilio statuen dum, si voluisset
vacationem ipsi iure inducere, quemadmodum factum est in c. de
multa de prebend. ubi primum vacare statuitur.

94.
 Si unum ex tribus obtentis
 supersit nullum vacare, mu-
 tuo enim se impediunt cum
 non constet quod ex eis aliud
 vacare dicatur.

3. conclusio ex Hispania generali consuetudine
 sicut ante sacrum concilium Tridentinum plurabeneficia simplicia
 etiam ultra 3. et quoad vitam comode sustentandam supersint

Obtineri licuit, eodem modo & hodie licet. Hec conclusio
magis in factu q̄ in iure consistit, factum manifestissimum est, in au-
ditum q̄ ad hodiernum usq̄ diem habenti plura beneficia, vel quod eorū
aliud esset sufficiens, v. l. quod ultra duo alia possideret fuisse con-
one concilij priuatum, constat q̄ quam plures, ut prope dixerim in
numeros, plura beneficia obtinere et obtinuisse. Unde concilium

95.

95.
S. concilium usurecep-
tum non esse, unde quae
ante illud obtinebant &
hodie obtinere.

Tridentinum in hac parte, non fuisse usu receptam affirmandum
est, minime q̄ obligare. S. Leges. 4. d. Leges confirmantia cum mo-
tibus utentium approbantur. l. de quibus ff. de legibus. Nam cum

ipse Leges nulla alia ex causa non teneant, quam quod iudicio populi
receptae sint Arist. Lib. 2. Politicorū. c. 6. praesumptura q̄ l.

non recepta minime reipublica statui conuenire, quod necessarium

dixit Isidorus in. c. exiit autē. 4. d. eamq̄ conditionem. l. Ealere

dicatur, ut transgressores teneat, si recipiatia late Felinus in. c. i

n. 12. de tregua & pace Nauarrus in manuali. c. 23. n. 41.

idem cons. i. de constitut. q. 9. n. 23. Obb. Lib. 2. Vararū

c. 16. n. 6. Vers. 5. egregie Abb. in. c. cum sim de clericis

coniugatis. n. 4. Guilielmus Benedictus in. c. Rainunais. verbo

& uxorem nomine ad Elariam. n. 231. de testam, Dominicus &

Reliqui scubentes in. d. S. Leges Parisius cons. 47. n. 34

Lib. 3. Decius cons. 649. n. 8. Alexand. cons. 6. n. 4. lib.

1. Mandosius reg. cancellarie 23. q. 1. n. 6. Bursatus cons.

200. n. 91. Lib. 2. quae Rolando a Valle cons. 99. n. 6. Volum.

2. adnotat non dici transgressorem, qui legem usum non receptam non

obseruat, alios sciens omitto, & decemium sufficere ut. l. non esse

recepta dicatur tradit post Calderinum & Immoia Felinus

in. d. c. i. de tregua & pace n. 13. Nauarrus. d. cons. i. q. 9.

n. 29. idem cons. 8. n. 4. de gent. & coisat. l. d. de Fe. constitut.

differentiam inter eam consuetudinem, quae Legem iam receptam derogat

96.
Cum a principio concilii
receptum non fuerit, ut
minime obliget, decemium
esse transcriptum sufficere

96

98

Maenim

97

illa enim 40. annos esse debet, & eam qua a principio
 Legem non recepit, & notavit Cobarr. d. Lib. 2. c. 16. n. 6.
 Optime Soanus iunior cons. 32. n. 49. Lib. 3. quidecimum
 item sufficere ait. At manifestum est concilium Tridentinum ante
 30. annos fuisse promulgatum. Unde eius transgressores dum ex
 alio. c. non peccent minime peccati reatum incurere omnes sup
 dicti tradunt. Tum etiam neq; in foro iudiciali poterit quis ex
 concilio priuari, quoniam ut saepe diximus, consuetudo excusat a
 pena Traquetus de penis temperandis causa 42. n. 1. Decius
 Optime cons. 9. n. 9. & plures sup relati & cum tolerantia superiorum
 intouenerit securitatem tribuere debet, & tamen dispensatio induci
 praesumitur ex traditis per Salicetum in l. nullus. C. de Judaeis
 Belinum in c. sicut. n. 4. de Judaeis Jasso in l. omnes populi
 n. 48. de iust. & iure, & iusta credulitas vlt. qualibet alia
 iusta causa excusat a culpa, & pena a l. in ducta Baldus
 in l. si plagij. n. 2. C. de plag. Curtius Junior cons. 132.
 n. 11. decisio Pedemonta 71. n. 15. in fine cum duobus se
 quentibus Antonius Gabriel cons. 8. n. 78. cum sequentibus
 in tit. de criminalibus Julius Clarus in practica crimin. §. fin. q.
 60. n. 22. Alfonso de Castro de potestate l. panalis. c. 9.
 & in terminis ubi concilium receptum non est sine ulla dispensat
 & sura posse obtineri tradit Nauarrus cons. 12. de prebend. in fine

97.
 Neminem posse ex concilio
 priuari cum consuetudo a
 pena excuset.

Primi Art. 3. pars.

98

IN hac vero parte unica constituenda est Conclusio propter
 plurima incommoda, maximaq; de turmenta, qua reipublica ex parte
 impendent. S. D. N. minime admittere debere videtur ex suf
 ficientis beneficij collatione, seu tertij acquisitione reliqua ipso
 iure vacare, neq; ea de causa Libellor supplices ea impetantium
 recipere. ita a cons. Nauarrus d. cons. 26. de prebend. lib. 3. n.
 8. ibi. quarenda est pax & fugienda lites iuxta praemium Grego
 riani

98.
 Minime expedire
 ex sancto conc. vaca
 tionem admittere prop
 ter maxima reipublicae
 detrimenta

uanum & illud Apostoli mutuam & continuam charitatem inter
Vos habentes et si S. D. N. declararet affirmatiuam .i. Vac
care ipso iure esse veram, innumere lites oriuntur impetrantibus
pauperioribus beneficia multorum, qui profecto paucam cum beneficijs
sufficientibus retinent aliis minoribus ubiq; gentium. Vir ille puden
tissimus prouidisse videtur id quod accidit & experientia docet

99.
Lites & controversias sanim fu
neras si vacatio admittatur
quas ius omne detestatur

99
Cum iam videamus lites, et controversias innumerabiles ex
oriri, quibus neq; rei publicae quicquam est perniciosius, neq;
hominibus xpianis, ne dicam clericis, est indignius, & delictu
appereat Apostolus .1. Corinth. c. 6. Iam quidem omnino de
lictum est in vobis, quod iudicia habetis inter vos, curare non magis
iniuriam accipietis & S. Clemens Constit. lib. 2. c. 49.
praecleara xpiani laus est cum nullo habere negotium, sanctiss. q3.
D. N. Foradionum ea omnia derogare antecedentis vestigia se
quendo, qui eum scopum in toto iure propositum habuerunt, ut finem
litibus imponerent .c. finem litibus de dolo & contumacia .c. 2.
de re iudicata Idq; etiam Legislatorum maxime curarunt .l. pro
perandum .c. de iudicijs .l. 1. C. de nouo .c. faciendo minusq;
malum existimarunt nonnullos rei propria dominio priuari, q3
eius causa lites admittere. Unde usucapio originem habuit, Cicero
pro Cecina ut per usucapionem, inquit, finis litibus esset Probat
.l. fin. ff. pro so. eleganter Casiodorus lib. 1. Variar. ep.
18. inquit, quia calumniam de loco non relinquitur, cum longi temporis
obscuritas praeterit Cott. in reg. possessor. 3. p. impr. n. i. recte Iso
crates Regius Nicodemi suadebat, ut eas leges ferret, quae nullis
litibus haberent seminarium VL. ex totas controversias decimerent
& sanctissime in conc. Carthaginens. 4. c. Studendum qod.
Studendum est Epis ut dissidentes fratres, siue clericos, siue laicos
ad pacem magis, q3 ad iudicium coerceant. Unde cum infinite
propemodum lites exoriantur In quibus calumnia malitia

periuia

periuuria, iniquitas, & capitales inimicitia nascuntur, dum Sibene
 ficiam sufficiens probare contendunt, a Liquero e contra, illi de Lucro
 captando, Si de damno vitando agentes, & alia super alias contentiones
 & lites prouenient, et in his Litium anfractibus ingentes fieri sumptus
 necesse sit, quibus. Ul. opulentiores minime sufficiant, & quotidie
 Vero vox totius ecc. clamantis extingue. Flamas Litium ex
 auditur, merito Nauarr. sup. d. con. d. finem impasuit his verbis,
 Per qua omnia credo firmiter attento iure Sacrenus statuto, par
 tem negantem esse veram hoc est non vacare ipso iure benefa
 & non fore utile paci reipublica de piana parte affirmantem
 noue statuere. Notatu q. digna sunt, illa firmiter credo, qua
 Virille insignis in iure manifesta non dixisset. Inter partes autem
 optimi legis Isidorus debere utilem esse dixit. c. erit autem. l. 4.
 de & ibi gl. adiecit quia inutilis esset abijcienda. c. cor Epi
 68. d. c. omnia l. d. s. I Rom. l. 2. q. 96. art. 4. & Vi
 etoria in relectione de potestate Papa n. 18. Legem bonum commune
 respicere debere alioquin iniusta minime obligat. V optimo ex vulg
 in l. minime de legibus, minime sunt mutanda, quae interpretatione.
 certam habuerunt & nouitates ipse semper solent dissidium parere =
 c. haec autem scriptimus 30. d. Alciatus de praesumpt. reg. r.
 praesumptione. 30. Baldus & Angelus in l. in rebus de consti
 tutionibus Principum. praesumi contra in nouantes regimina &
 nouitatem valde periculosam tradit Butuius in c. non debet
 de consanguinitate & Cognata cons. 34. in fine incivilibus, &
 ex nouitate fraudis arguitur, quando aliquid tentatur contra
 solitam consuetudinem, ut respondit Butuius cons. 42. Haec
 & alia plura concessit Menochius de praesumption. lib. 4. praesump
 34. huiusmodi sent. suspecta haberi debet, reijcienda q. videtur
 simul q. libelli impetrationum ex Angelo in l. 1. ff. de off. p.
 assessoris & ibi Jasso n. 4. & Ripam l. 4. d. hoc autem n. 46
 ff. de damno infecto quiasserunt iudicem reijcere debere libelli

100

101

100.

Paci publice perniciosam esse vacationem ipsi iure admittere.

101

Nouitatem omnino fugiendam tamq. fraudis plena

de

deuiantem a antiqua & consueta praxi

3° cum in unaquaque Summisactione duo sint consideranda intentio, quae aliquid factum est, & opus ipsum quod quale sit ab hominibus cer nitur, Prius quidem Deus tantum est iudex, opus uero quod videtur, Humanum dicitur iudicatur, et in hoc quidem duo sunt pen-
sanda opus ipsum, et quod eius occasione prouenit, Intentionem

S. D. N. et si eius iudex Deus tantum sit optimam iustissimamq; nemo ambigit, factum uero quod cer nitur, quod Humanis iacet iudicio a tali intentione non pot fieri, quin sit optimum, sed quod eius occasione prouenit, ^{ca} ~~Optima~~ Reip^{ca} minime conueniens exortumq; ut credimus, ex praua suggestione ut in c. si quando de rescript, eleganter Cyprianus, ut omnia. In quo non tam culpandus est ille (inquit) cui obreptum est q³ accusandus qui fraudulenter obrepsit Ep^a. 68. ad Hispanos scripta namq; si Romano Pontifici superiora omnia quae tradidimus fuis-
sent significata, non dubitamus, quin Libellos supplices reijce-
ret, quippe reip^{ca} perniciosi existant.

4^a quia ex huiusmodi declarationib; & impetrationib; maximum scandalum Veretur, sit acceptum, non datum, Vult
grauis differentia a Theologis et iuris professoribus tradita
D. Thomas 2^{ae} q^{ae} 43. art. 1. et 2. Alex. de Al^e
2. p. q. 189. Adrianus quod lib. 1. Alfonso de Castro de
iusta haereticorum punitione c. 20. ex notis Felin^o c. 2.
de prescriptionib; & optime Diaacus Cobb in relectione reg^e pec-
catum. l. p. n. 4. Hojeda d. tit. de incompatibi l. p. c. 21. n. 6.
Flaminus de designation. Lib. 9. q. 3. n. 164. & omnia longa
disputatione et interpretatione in nra specie sufficiat id quod tra-
dit Innocent. 3. numq; satis laudatus in c. 2. de operis noui
enunciatione nempe, opera illa, quae sine mortali peccato omitti

non possunt

102.

S. D. N. intentionem & operationem sanctissimam esse quod eius occasione prouenit rei publicae nocivum & subreptitium credi.

101.

101.

103.

Ex impetrationib; scandalu accipi quae cum dimitti sine peccato possint propter scandalum ab eis esse sine peccato

102.

101.

10.

103.

105.
Princeps consuetudinem pra-
uam a boletenetur nisi
scandalum sequatur

Et tum demum Princeps prauas consuetudines abolere
tenetur dum scandalum non sequatur. Nauarr. in manuali
c. 29. n. 8. vers. 23. peccat et propter scandalum bonorum ecc. re-
cuperatio differitur. S. Thom. 2. 2. q. 43 art. ultimo. C. 6. in reg.
peccatum l. p. n. 6. ~

106.
Scandalum sequi populo supe-
riorum negligentia in plura
litate reprimenda in casante

Scandalum autem negari non potest. cum exoriri videamus ex eo,
quoniam multi negligentiam Romanorum Pontificum qui. S. D. N.
processerunt arguent, nec non aliorum Praelatorum qui in tangraui animarum
preiudicio. tot beneficia simul obtineri passi sunt, ne quillo modo iu-
dicabunt ex aliqua causa hoc potuisse licitum esse, sed vere negligen-
tiam desidiamque superiorum accusabunt, fama que sanctissimi Ponti-
ficum in tota Europa periclitabitur. Romanus uero Pontifex se
potius in odore bonae opinionis Coepiscoporum suorum quam in eorum infamia
delectari ait. c. Licet in beato Petro de accusat. Decianus respons.
14. n. 79. lib. 3.

107.
Plura obtinentium detractio
sequi quorum honori n. s.
Concilium prospexit

Quae maxima detrahendi ansa praebetur contra obtinentes plura
beneficia, qui quidem credentur nullam suarum animarum curam
habuisse ambitione, & cupiditate in accumulandis opibus potius quam
rei sacrae operam nauasse, Viri autem sanctissimi, ne multas
animas quae hac nota laborarunt illaquearent. c. de biduis penult.
27. q. 1. conibentibus oculis consuetudinem minime improbare
ausi, magis a liqua medelam adhibere conati sunt, quam radicitus
quod extirpare non poterant euellere curarunt, iuxta. c. duo 13. d.
.c. quod dabit. c. si aliquid. 22. q. 4. Idque manifeste conijci
potest ex sacro concilio Tridentino. d. c. 17. s. 24. dum est pro
plura simul benefa. obtem notum esset, futuris tamen praesepit,
ut in posterum unum tantum beneficium, vel aliud si primum
non esset sufficiens singulis conferri praesepit, minime reuo-
lam obtentis spoliari, quod si id expediret, utique fecisset,
ut in casu

ut in Cathedralibus, & parochialibus iam obtinentibus intra
 sex menses unum dimittere coegit d. c. 17. in fine quod
 satis indicat, in simplicibus non nisi esse condonandum,
 & plura conferri admissit, & impotterum. Unde qui
 ante concilium obtinuerant retinere postea valuisse bene-
 sensit Nauarr. in manuali. c. 25. n. 129. ut eodem modo
 s. D. N. preterita remittat futuris remedium adhibeat
 & in id optime. c. si qui l. q. 7

108

3. Ex eo scandalum provenit quod videant eos qui a sede App^{ca}
 plura beneficia obtinuerunt minime inquietari, econtra vero eos
 quibus ordinarius contulit litium metueantur, & vexari cum
 hostili neq. nobilitate, neq. doctrina, neq. merito, & pre-
 rogativa vincant, sed forsam inferiores, aut certe per omnia aequa-
 les existant. Hinc detractiones, temerariaq. iudicia oriuntur
 qua commemorare pudet pigetq. Ex eo tamen scandalum acci-
 pitur. Tum etiam interpretatur inaequalitas legem reddit iniustam
 d. c. erit autri. l. 4. d. s. Thom. 1. 2. q. 96. art. 4. Victoria
 in relectione de potestate Papa n. 18. cum ius sit quaedam a-
 qualitas qua nisi servetur ius esse non pot. Arist. 5 Ethicor. c.
 6. Unde cum tres Legis partes connumerentur. Potestas in legistatione,
 deinde finis, ut commune bonum respiciat, Postremo forma, ut sit
 proportionis aequalitas, ut s. Relati tradunt, qua omnes partes, si in lege
 non concurrant, qualibet de faciente, iniusta est. Et sicut in nra specie
 de summa legis latoris potestate, & auctoritate non ambigitur, reliqua
 duae partes in dubium revocantur ex his, qua tradidimus, & ex in-
 aequalitate. qui enim fieri potest, ut omnes quibus Pontifex bene-
 ficia contulit, possint plura obtinere, & quibus ordinarij minime
 ne omnes digni dispensatione, Si vero indigni? quid igitur? Est ne
 culpa quod ordinarius contulit? aut indigni Exe efficiuntur? Pena
 igitur si imponitur illi vero remissio fit.

108.

Scandalum provenire ex in-
 aequalitate cum provisi Apos-
 tolici minime molestia affi-
 ciuntur.

4 quoniam. Republica utilitati maxime expedit. Ecclesiam

diuitijs

Et celestium opibus abundare
deare et ex ijs impetra-
tionibus inopes clericos
effici non sine ordine et
decore -

diuitijs abundare ut late comprobat Guilielmus Benedictus in
c. Rationarius vero uxorem nomine ad Elariam decis. l. n. 7. de
Testamentis Nobis illud Isaie. c. 60. oraculum meminisse sufficiat
qua ecclesia diuitiarum affluentia ex maximo beneficio promittitur a
Deo Optimo max, suges lacte gentium & ma nulla regum lactaberis, &
scias quia ego Dominus saluans te pro are afferam aurum profero argentum,
& pro lignis es, & pro lapidibus ferrum. & ponam visitationem tuam pacem
& propositos tuos iustitiam. Nempe significans Magnis diuitijs Dei
Ecclesiam locupletrandam | sed ambigi non pot. si ha impetrationes
Ulterius progrediantur tam beneficia obtinentium qm impetantium fa-
cultates litibus consumendas fore, cum ijs captiosi anfratibus innume-
rabiles sumptus necessarij sint, inopesqz clerici efficiantur Regaleqz
sacerdotium egestate & inopia laborare cogatur Optime Gratianus
Valet ergo ut ex praemissis colligitur sancta Romana Ecclesia suis
privilegijs, quos Libet munire, et extra generalia decreta quaedam
speciali beneficio indulgere, considerata tamen rationis equitate, ut
que mater iustitiae est in nullo ab ea dissentire inueniatur, ut
privilegia Videlicet quae ob religionis Ul. necessitatis Ul. exhibiti
obsequij gratiam conceduntur neminem releuando ita diuitem faciant,
ut multorum detrimenta non circumspicendo in paupertatis miseriam
nonnullos dejiciant quae habentur in d. fin. in fine. 25. q. 1. Et
Licet de privilegijs loquatur non carent eorum nomine, quae factae di-
cuntur impetrantibus concessionibus, eisqz indulgentia Hispanis
uero. tubulatio in dicitur contra sententiam Apostoli ab eodem Gra-
tiano relata

Deniqz ex sanctorum patrum disciplina multorum crimina Ecclesia
tolerat pro tempore pro persona intuitu pietatis. Ul. necessitatis siue utili-
tatis, ut asserit idem Gratianus post. c. sup. 5. d. nisi rigor. l. q. 7
Haec omnia nisi fallor ut in hac specie ex misericordiae dispensatione
rigor

110.
Pro tempore pro multitudine
pietatis & necessitatis intuitu
rigorem relaxari oportere

rigor relaxetur conueniunt pro tempore, quoniam pntis necessitas plusq^m manifesta est, ut in c. necessaria cum sequentibus usq^z ad c. qm .1. q. 7. Pro persona, quoniam cum in omnes propter multitudinem non potest vindicari inultum solet transire. c. quoties eadem q. talis est, quae beneficior^z numero notata pietatis intuitu, quando temeritate propria. V. presidentium incuria talia susceperunt & misericordiae eis conceditur ut in retentis perseverent. c. si qui eadem q. pro euentu etiam rei quemadmodum Leo papa de laicis subito contra decreta canonum ordinatis Epis locum suum tenere permisit beator^z Patrum repulas minime soluens in futurum tamen praecauens ut in c. exigant eadem causa & q. ubi ait circumstant nos sine mansuetudo clementiae sine censura iustitiae, ut credamus quaedam delicta ut cumq^z toleranda quadam uero perennis amputanda & ne cessitate V. utilitate ut in c. talis coniugio & in c. q. si illa .1. q. 7. cuius uerba quae a nostris maxime commendantur ita se habent Et si illa non umquam sinenda sunt quae sic et oritur, constet integritas nocere & canon valeant illa tamen sunt in agnoscere praecauenda, quae recipi nisi manifesta decoloratione non possunt Ex quo omnes nri collegerunt minime per Rom. Pontificem esse statuenda per qua status generalis vel uniuersalis ecc^l decoloretur ut tradit speculator de dispensatione. S. nunc breuiter Ver^o. Innocentius in c. quanto de consuetudine Helinus in c. sign. n. 7. Romanus responsio 349. n. 14. & responsio 380. n. 3. Late Benedictus in cap. Rainuncius uerbo & uxorem nomine ad Elasiam de casu 2. n. 182. At si non status ecclesiasticor^z immutatur modo, graue tamen sentit de timentum, nulla necessitate vel ecc^l utilitate exortum. Unde cum ecc^l utilitas maxime dependeat ex ministris, doctrina, et nobilitate conspicuis, quibus Dei ecc^l max^e indiget ut traditur in c. cum incunctis de electione & in c. de multa

111
 Statum ecclesiasticum ex ijs
 impetrationibus de formari
 Unde sunt praecauenda

111.

111.

de prabend. fereqz omnes, qui hodie beneficijs abundant in eo numero
computentur, omnino eis parcendum erit, a loquin huiusmodi viri
nobiles deteruti abincepto desistent, illi uero mendicare contra pro
prium, & sacerdotis dignitatem cogantur, & quidem ex eo despicie
tur cunctis sacerdotale officium dum miseria desolati iuste putantur
ad hanc ignominiam devenisse, quod sume, sacro displicet Hieronymo
. c. diaconi 23. S. nunc autn 93. d. Sed de his tractenus satis dictum
putamus, qua quoniam ad proposita questionis explicationem spectare
videbantur ratio nri instituti, sicut non patiebatur pratermittere, ita
in iisdem paulo diucius nos in maiori permissit, & penes coepit. Iam cetera
qua ad Pij V. constitutionis inuestigationem pertinent prosequamur.

2. Articulus.

VT resignationes coram ordinarijs admittantur tria praecipue Pij
V. constitutione anno de 1568 super resignatione edita requiruntur.
Nempe, ut ad euitandam in Dei ecclesia ministrorum vitiosum ingres
sum, qui tam multas orbis Ecclesias impie violauit, resignationes om
nes ex iustis causis coram ordinarijs fieri posse permissit, dum modo
in eis iustae cause concurrant, quales praestitutio enumerat. De
inde ne verbo, signo, aut nutu, futuri successus in beneficio resignato
ab aliquo designetur, aut de eo assumendo promissio, uel etiam qualis
cumqz intercedat intentio. Tertio interdicitur ordinarijs de beneficijs
resignandis eorum, aut dimittentium consanguineis, uel familiaribus pro
uidere. Aliter autn facta coram ordinarijs resignatio nulla iudicati
pena qz grauissima imponuntur. Pro cuius constitutionis intellectu
& cognitione explicare oportet, quid his singulis partibus iure antiquo
fieri licuit, quid etiam in foro interiori olim, & hodie semota hac
constitutione obtinuit. Unde ad cognitionem & intelligentiam eorum,
qua hac constitutione fuerit noue stabilita deueniemus.

quod pertinet ad 1as

112.
Tria exigi ut resignatio ex
constitutione Pij V. coram
ordinarijs admittatur.

Quod pertinet ad ^{am} 1. partem nempe de causa; resignatio fieri non potest
 nisi coram superiori, & de eius licentia et assensu. c. admonet de re
 nunciatione. c. Deniqz. 6. q. 3. c. Abbas. 28. q. 2. ubi gl'a late Abbas
 in d. c. admonet. n. 6. & ibi reliqui scribentes Corrasius de beneficijs
 c. 5. n. 56. Gomecius in reg. de infirmis resignantibus. q. 18. Craueta
 cons. 513. n. 16. Unde etsi resignatio facta fuerit, superiorqz eam
 non admiserit, nihil impedit, quominus possessionem continuare valeat.
 quibus beneficijs cedebat. Nauarrus in c. accepta oppositione. 7. n. 28.
 de restitutione spoliat. Flaminus Lib. 1. de resignatione. q. 12. n. 13.
Causa itaqz, ut fieri resignatio posset necessaria fuit, qua nisi iusta
 inteuiret, admitti non debuit. Innocentius in c. innotuit de eo qui factum
 ordinem recepit Immoza in c. l. n. 7. de re permutacione late Fla
 minus Lib. 5. q. 1. n. 8. Unde sanctissime factum est hac cons
 titutione, ut huiusmodi resignationum causa ex primerentur, ne pro cuiusqz
 arbitrio, nullisqz vlcerte leuibus causis temere admittantur, cum
 vero ex predictis causis nulla inteuirent, fitqz renunciatio, cum nemo
 proprium iactare presumatur. I. cum de in debito ff. de probationibus,
 non caret fraudis suspitione, causa quidem presumetur indubio Abbas
 in c. l. n. 5. de clericis non residentibus & ibi Alex. de Neuo late
 Menochius de presumptione Lib. 5. presumptio. 35. sed cum nulla
 apparet iusta, latens suspitionis est plena, ut Abb. in d. c. l. & re
 liqui quomodoretulimus, tradunt. Quod si temere fiat resignatio admit
 tendam non est, cum expediat ne cum ordinis de decore mendicare co
 gatur, aut sordidum a liquo exercere ministerium. c. diaconi
 sunt. 24. S. nunc aut n. 93. d. & in sacro conc. Trident. d. 2.
 c. 2. de reformat. sanctissime Itaqz factum est, ut casus enume
 rentur, quibus quis iuste & legitime beneficijs cedere possit; ne
 arbitrio ordinarij id relinquatur, quod semper periculosum Arist
 iudicauit. 1. Rhetoricor. & Lib. 3. Politicor. c. 7.

Ad 2. uero partis explicationem & intelligentiam prius cognoscere

Iure antiquo ad resigna
 tionem. Omittendam ius
 tam causam, praecedere
 necesse fuisse, qualis
 casus merito Pius V.
 explicuit.

Resignationem duplicem
esse, puram, v. l. condi-
tionalem, puram, conditi-
onalem, puram, conditi-
onalem.

operaret, resignationem expressam duplicem esse, puram, v. l. condi-
tionalem. Pura simplex dicitur sine modo, sine die, v. l. conditio,
ut dicit puram stipulationem Justinianus in §. omnis stipulatio
de Verboz Stipulation, l. obligationum ferè de actibus & obligatio
Resignatio itaq; pura est, quando quis beneficium dimittit, v. l. -
renunciat in manibus superioris, quid eam possit tamq; vacante
libere providere. c. 2. cum sequentibus de renunciatione. conditionalis
vero ea est, quae non pure fit, sed sub conditione, v. l. modo, ut alteri
conferatur gratis, v. l. cum pensionis reservatione & non alias
Rebus in praxi tit. 6. de resignat. conditionalis n. 1. & 2. Collo
in practico. c. 36. n. 9.

Conditionalem resignationem
antiquo tempore in cognitam
coram R. Pontifice tantum
fieri, puram coram ordinariis.

Conditionalis quidem resignatio minime temporibus Bonifacii 8.
et Clementis 5. fuit cognita, ut tradit Puteus decis. 428 lib. 1. &
ideo nullatenus in decretalium, & Clementinarum libris fit mentio Pura
autem coram ordinariis fieri poterat. c. quod admonet de renunciatione
Conditionalis, quae in fauorem alicuius fit Romanus dumtaxat
Pontifex admittere potest. Felinus in c. ad audientiam et l. 2. de
rescriptis Decius in c. ex parte et l. 1. de officio delegati Casia
Dorus decis. 2. n. 3. de simonia Gomecius in regula de iudiciali
possessione. q. 13. Flaminius lib. 1. de resignatione. q. 2. n. 1.
coram ordinariis minime admittitur, quod simonia labe carere
non credatur quia communiter recepta in c. ex parte et l. 2. de
officio delegati, Rotadiversorum decis. 149. n. 6. in nouissimis
pactum enim inteuenit quod in beneficiis Simoniam inducat
c. fin. de pactis. c. quam pio. l. 1. q. 2.

R. Pontificem in simonia
cis iure diuino minime dis-
pensare posse, tamen in
simoniae iure positivo

Summus autem Pontifex potest dispensare in ijs, quae sunt
Simoniacae ex iuris positivo prohibitionem, non in ijs, quae talia sunt
ex iure diuino, illa pertinent ad beneficia, haec ad sacramenta.
Unde cum Rom. Pontifex plenam habeat potestatem sup
ius posituum, maxime in causa beneficiorum potest ad libitum

dispensare

dispensare ita gl'a in d. c. ex parte. l. Verbo dimittere de officio
 de Legati Abbas in c. i. de simonia et in c. extirpande. S. qui
 vero. n. 93. de prebend. Decius in c. significasti. n. 15. de e
 lectione, est q3 ab omnibus ferè iuris professoribus admissa, & a
 Siluestro in summa verbo simonia. S. 2. & a Caietano in su
 ma eodem verbo abeatamen omnes reliqui Theologi dissentiunt
 & Thom. Campegius in ttt. an Papa labem simonia incurrere
 possit. n. 2. mea quidem sent^a, ^{inimè quast^a} verbis differunt, sed uero conue
 niunt, uno dumtaxat excepto, quod in beneficialibus iuris profes
 soribus simoniam prohibitam dispositione humana vissum est,
 Theologis uero minime, cum quib3 Abb. in d. S. qui uero d. n.
 93. consensit, existimans in his beneficijs, que ordinis & clauium
 executionem habent annexam, committi simoniam iure diuino pro
 hibitam. At in his, que tantummodo habent temporalem administratio
 nem, iure positiuo, uerum in his etiam Theologi existimant etiam
 iure diuino, quoniam fieri non pot^{est} quin propter spiritualia sint insti
 tuta in separabiliter. Unde qui uendit temporale id efficere non
 ualeat quin uendat spirituale & fieri altaris ministerio pretio quod
 iure diuino prohibetur. 3. Regum. c. 13. Campegius s. s. Thom.
 2. q. 2. art. 4. & ibi Aragon Adrianus quod lib. 9. art. 2.
 Caietanus opusculo de simonia q. 1. Soto Lib. 9. de iust. & iure
 q. 7. art. 1. Pro quasent^a est Paschalis decretum in c. obiecerit
 1. q. 3. In eo u^o verbis dissidere reat^{em} conuenire uidentur, nam
 id quod iuris professoras simoniacum iure positiuo appellant, ipsi
 simoniacum proprie non esse affirmant, cum nulla sit proprie
 simonia iure tantum humano prohibita, & quamuis iuris professoras
 simoniam iure positiuo prohibitam dicunt, ipsi simoniam lato
 sumpto uocabulo & improprie dici credunt simoniam, Nauarrus
 in manuali. c. 23. n. 100. ver. 2. rem ita componit, quod
 ea simonia iure humano prohibita dicitur, non quidem solo iure
 humano, sed etiam ex potestate supernaturali diuinit^{is} tradita

117

117.

Theologi a superiori sent^a
 dicunt eoz tamen opinio
 nes conciliantur

esse

Voluntatem faciendi resigna-
tiones, seu recipiendi p[ar]tis
interpositis, simoniacam re-
putari iure positius.

esse prohibitam. Siue igitur sint Simoniacae quia prohibita, siue largo
modo Simoniacae dicantur, licet proprie non sint, huius generis
sunt Voluntas faciendi collationes renunciationes, vel recipiendi,
conditionales modis, v[el] p[ar]tis, alias licitis, nisi ab ecc[lesi]a prohiberentur
ut ex Angelo, Siluestro verbo Simonia. q[ui] 13. n[um] 4. tradit Na-
uarr[us] ubi proximè, manifestèq[ue] probatur in beneficior[um] permutatione
quae proprie simonia non est cum ex superioris auctoritate fieri va-
leat. c. cum olim. c. cum uniuersor[um] de re[gi]s permutatione. c. 1.
eodem tit[ulo]. Lib. 6. Clem[entis] 1. eodem tit[ulo]. quod si sine superioris auct[orit]e
fiant Simoniacae reputantur. c. quae situm. c. penult[ima] de re[gi]s permut[atione]
ex iuris prohibitione, qua non existente Simonia proprie non esset.
Ex comuni Theologor[um] sent[entia] quam tradit Magister Augustin[us]
2. 2. q[ui] 100. art. 1. vers[us] circa illam particulam emendi v[el]
Vendendi ~

Tractatus resignationes pre-
cedentes iure admitti

Præterea animaduertendum est tractatus, qui ante resignationem,
v[el] permutationem fiunt, id est inter se resignationis, v[el] permutationis
causa agere, iure esse permisso. c. cum p[ri]dem de p[ar]tis p[ar]te in Clem[entis]
unica de re[gi]s permutatione arg[um]ent[um] 1. cum sic stat[us]. S. siambo &
ibi p[ar]te verbo tractare de donationibus inter, ubi tractatus p[ar]tio-
nem non includit, Abbas in. c. cum uniuersor[um]. n[um] 2. & 6. de
re[gi]s permutatione Cacia Lupus de pensionib[us] q[ui] 19. n[um] 15. Re-
doanus de Simonia 2. p[ar]te. c. 11. n[um] 13. Tiberius Decianus lib.
9. c. 84. n[um] 13. tit[ulus] criminalis. Nauarr[us] cons. 22. de Simonia
n[um] 1. Imo resignationis conuentionem fieri posse, si gratuita sit, nihilq[ue]
amplius interueniat, q[uam] inter p[ar]tes agere, ut beneficium resignetur.
Ut a se conferatur; cuiusm[od]i conuentum simonia non est. Tum
quia gratia dare, & accipere, minime sit simonia. c. super eo de transat[ione]
& c. de Culogij 1. 8. d. ubi p[ar]te & p[ar]te in. c. baptizandis. 1. 9. l.
tx. in. c. quidquid. 1. 9. l. Tiberius Decianus in d. lib. 9. c. 84.
n[um] 11. & gratuitam conuentionem inter resignantem & resigna-
tarium non esse Simoniam tradit ex Antonio de Butrio
feeling

Conuentionem gratuitam de
beneficio resignando no[n]
esse simoniacam.

Felinus in c. Ex parte e. l. i. n. 1. ante Versiculum utrum Pa
 pa de officio delegati, quo & Nicolaus Boherius relato sequitur
 Redoanus ^{de simonia.} in c. 11. n. 12. Tum etiam, quia aliud est resignare
 aliud convenire de resignando, aliud donatio, aliud pactum de donando
 Ita fin. in l. Titius de pignoratitia actio. Late Jasso in l. bona fidei
 n. 3. de eo quod certo loco Tiragueus de utroque tractu. 2. p. viii
 sine n. 41. Rolandus cons. 69. Volumine 3. Antonius Genig
 cons. 7. n. 13. plurimumque inter se distant ~

121.

Quaecum ita se habeant nobis quod illud propositum sit, ut de resignationibus, 121.

Coram ordinarijs faciendis disputemus, quaestionem nostram suis terminis
 ac limitibus circumscribamus oportet, ut a conditionalibus abstinentes,
 eas tantum, quae ad munus nostrum pertinent, explicemus. Cum igitur quis
 semota Pij. V. constitut^o velit beneficium coram ordinario resignare
 iuxta & legitima interveniente causa, desiderat tamen nulla
 sibi Ul. pensione, Ul. premio accedente, amico Ul. consanguineo
 confecti, de quo inter eos siue convenit, siue actum est, certiorque eius
 desiderij siue tractatus fiat Ep^o, coram quo pure & libere absque
 ulla conditio resignatio proponitur, hic primum quaeritur an desir
 vium Resignantis, seu tractatus, ut 3° beneficium conferatur, sit illi
 citus, im pediatque illius institutionem ~

Species de qua quaeritur
 proponitur quae tibus
 quaestioni by elucidate

2° num si pro eo cuius gratia beneficium admittitur preces offerantur
 ei conferre ordinarius possit. ~

3° si liceat Ep^o dimissum beneficium consanguineo Ul. familia
 ri conferre -

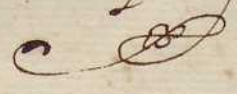
i. quaestio ~

122

QVOD autem ad hanc quaestionem attinet, sit firma con
 tractare, seu convenire de beneficij resignatione nisi si economi
 ne retento, & absque ulla recipiendi spe, si libere, & pure coram
 ordinario proponatur, licet ipse alias eius tractatus certior sit
 factus, omnino licet, nullosque improbatum iure, quae quidem

122

Conventionem gratuita
 nihil im pedire resigna
 tionem puram coram or
 dinario faciendam & si
 ipsius ordinarius notitiam
 habeat -

Minime in hoc Simonia
definitionem convenire

cony comprobau Videtur 1. quoniam minime conuenit diffinitio
Simonie cum nulla adfit emendi, vL. Vendendi studii abolutio
tas iuxta diffinitionem gla in summa 1. q. 1. communiter ab
omnibus recepta. s. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. & omnes
in Rea de Simonia Nauarr, in manuali. c. 23. n. 100. Tibe
rius Decianus in tit. criminali Lib. 9. c. 77. & cui non conuenit
diffinitio, neq. diffinitum. l. 1. de dolo.

Gratuitam pactioem in spiri
tualibus Simoniam non esse

2. quia, ut diximus gratuita pactio simoniana non est, nomine
enim emptionis & venditionis omnis contractus non gratuitus in
telligitur. l. sicut. §. venditionis ff. quibus modis pignus vL.
Hypotheca soluitur. l. statu liberum. §. 9. de statu liberis Bartho
in l. ultra. C. de praed. decurionum Lib. 10. & ideo. c. ordinationes
& c. qui studet. 1. q. 1. & c. quam pio. 1. q. 2. dationem & recep
tionem. vL. conditionem vL. modum in id e xpressum postulant
Sed in hac specie licet sit datio, non tamen adest pretium, vL. de
eo facta conuentio e separ. tx. in. c. supere de transact. ibi etenim
res sacre, ut possideantur, aliquo dato, vL. recento, siue promisso speciem
credimus habere Simonie, alia sigratis & amicableter interse li
tiantes componant, sacus canonibus nequa qz dicimus obuiare ~

Bernardi scolio graphi
Sententia in id perpenditur

3. Est gla singularis in d. c. ordinationes Verbo pretio, quae existimat,
quod a breunniare beneficio, ut alij detur, et spem inde habere no
esse simoniam, adijcit, nisi deducatur in pactum, quam notant
esse singularem Ab. & felinus in. c. consultationes de Simonia
ex qua Nauarr in manuali. c. 23. n. 107. Verbo secundo
& c. sent. s. Antonini 2. p. tt. 1. c. 9. §. 11. asserit re
nuntiatione beneficij in manibus inferioris, ea intentione facta,
ut a licui conferatur cognato renunciantis, vL. alij nulla cond. modo
vL. pacto expressis, Valere. probat qz Decius cons. 141 n. 1.
ubi etiam Gratuius adnotauit idem Nauarr cons. 36. de
Simonie n. 1. Verius cons. 87. n. 15. lib. 1. & Tiberij

126.

Decianus. d. Lib. 5. c. 84. n. 19. quod vero dicitur nullo pacto seu conditione, vel modo expressis intelligendum est, quod ipsum Epum minime coram illo resignationem factam fuisse sub conditione, pacto, vel modo, tunc enim non esset pura, neque simplex resignatio, essetque facta, ut facias in beneficiis prohibitis. At si inter demittentem, et eum cui beneficium est conferendum, est actum, nihil tamen pretij interuenit, cum gratuito fiat ex eo. Simoniam non committi dicendum est.

Id comprobatur prefataque doctrina exponitur ex Redoano d. tit. de simonia. 2. p. c. 10. n. 17. cuius verba ita se habent Abb. in c. cum uniuersorum vers. oppono contra de ver. permutatione & sequitur idem in c. dilecto de prebend. ubi dicit quod potest quis licite renunciare beneficio suo, ut alteri pro uideatur, dum modo renunciationis actum non inducat in pactum, sed istam resignationem pure, & liberaliter faciat, si autem hoc deduceret in pactum in actu renunciationis renunciatio ista est simoniaca, ut per eundem Abbatem ibidem vers. secundo nota sequitur Petrus de Baisio in tit. de elect. c. 1. 3. p. 4. Nicolaus Bohemius in tit. de potestate Legati a latere q. 1. vers. & i. videtur n. 115. & 112. 127. 120. 129. Federicus de Jennis in tit. de permutatione, thomo. 4. n. 68. Cacia Lupus in tit. de per. q. 19. n. 2. & 7. Stafileus in tit. de gratijs & expecta. S. in hac n. 26. ubi tenet quod renunciatio debet esse pura nulla pactione precedente Petrus Andreas in tit. permutationis. c. licet n. 4. Hactenus Redoanus Constat ergo solum illam reprobari resignationem que fuit sub conditione, vel pactione, non uero illa, que in alterius fauorem, dum modo non exprimitur, sed simplex & pura coram ordinario fiat.

§. ex Romanae Rotae decis. que simoniam minime committi ait in ea speciei, quando quis dedit mandatum ad re

127.

126.

Conventionem coram ordinario deduci non debere id enim improbat non vers inter partes fieri gratiam.

127.

Mandatum ut pure resignatio coram ordinario fiat eo adueto, ut Titio conferri petatur, simoniam non habere.

resignandum ea Clausula adiecta, quod beneficium ab ordinario con-
 ferri peteretur pro eo, cui dimittens Volebat resignare, ut refert
 Casiodorus decis. 2. de Simonia Nauarr. d. c. 23. n. 107.
 ubi proxime idem cons. 38. n. 3. de simonia Cacia Lupus de pen-
 sionibus. q. 19. n. 19. Grauius ad Deium cons. 141. Re-
 doanus. 1. p. c. 29. n. 6. qui Casiodorum sequuntur, & Rota
 frequenter admisit ut constat ex nouissim. decisionib, lib.
 2. 3. p. decis. 1468 lib. 3. 3. p. decis. 94. quam ita ex-
 ponunt mandatum fuisse, ut p. resignatio fieret, adiectionem
 tamen habuisse, ut designatio provideretur. Unde resignatio
 dici non poterat facta in alicuius fauorem, cum esset ordinarius,
 cui Velleet conferre non obstante supplicatione. Neque non
 potest ex tali mandato colligi voluntatem renunciantis, ut nominato
 per eum collatio fieret. Sed quia non fuit resignatio facta, sub pacto,
 V. modo, vel conditione cessauit Simonia -

128.
 Pactum gratuitum inter re-
 signantem & resignatari-
 um simoniam non con-
 tinere.

6. Ex sententia Antonij quem secutus est Felinus in. c.
 ex parte el. 1. n. 1. de officio delegat ubi si pactum gratuitum
 inter resignantem, & resignatarium interuenit non est Simonia
 affirmat, & ex Joanne Andrea Anania & Antonio censet &
 tradit Redanus d. 2. p. c. 29. n. 4. & n. 12. qui tamen
 adiecit, renunciationem liberam esse debere coram ordinario, non
 vero conditionalem, hac enim Simoniaca reputatur Inno-
 centius & Abbas in. c. cum quidem de pactis Redoanus d. c. 29.
 n. 7. in fine -

129.
 Ex Alexandri 3. de
 decretali id comprobatur -

7. Id tamen maxime sic uisum ostendit Alex. 3. decretalis que
 post concilium Lateranense 30. p. c. 7. & in 2. decretalium collect.
 lib. 1. tit. 89. c. 1. ex Antonij Augustini diligentia Sabetr.
 De multa liberalitate cuiusdam prouenisse quod dilectus filius
 nr. s. Archidiacon. de Morantia prebende, quam habebat in Ecclia

tibi

tibi comissa Libere cessit, ut eam dilecto filio. C. nepotino
 conferes, & infra, quoniam iuris nulla ratione possumus,
 sustinere, ut memoratus Archidiaconus dispendium patiatur, On
 tuam, & nostram grati meruit obtinere, cum praebende sua cedit
 Idetiam constat ex c. dilecto de praebend, quae in 4. col
 lecta eodem tit. ita se habet. Dilecto filio nro P. Tit. sanctae
 Pudencianae presbytero Cardinali Dilecte filij, L. Cellerius Seno
 et R. clerico procuratori tuo auditore concessit. Idem Celleria
 rig proposuit coram eo, quod cum bone memoriae G. Remensis Archi
 Episcopi tunc Apostolicae sedis Legatus ad Trecent' accessisset ecclesia,
 in qua G. nepoti suo praebendam concedere intendebat, cum nulla pe
 nitus tunc vacaret, & ibidem d. Cellerius non tam ei, qz etiam
 nobis cupiens in hac parte placere, praebendam, quam in ipso obtine
 bat ecclesia, in eius manibus resignavit, qui Liberalitati eius Volens
 postmodum grata vicissitudine respondere Idem - quae nonnullis
 in mutatis circumfertur. Hinc aperte colligitur Libera: beneficijs
 cedere ut alijs conferantur, neqz dimittentis desiderium, neqz
 quod id ordinarius sciat impedire, quo minus admittatur a quoqz
 Pontifices nullatenus tamgrato audissent haec animo
 8. ex stylo Romana curia satis notu, quo conditionales resig
 nationes admittuntur, ut non aliter, neqz alias locum habeant, qz si
 nominatis beneficium conferatur, quae quidem sunt usu receptissi
 ma, quae si simoniam continerent minime Romani Pontifices
 Sanctissimi eas admitterent. Videmusqz viros integerrimos
 Vita & doctina conspicuos eis uti, neqz id illicitum reputari hoc
 argumenti genere Felinus ex Ancharrano utitur in c. ad audien
 tiam, cl. 2. n. 3. in fine de rescriptis Redoanus de simonia
 2. p. c. 13. n. 1. Conditione igitur reiecta, quae pactum iure prohi
 bitum interuenit, & in quo sumus Pontifex dispensat, reliqua
 iusta permanent, ut coram ordinario recipi liceant. Resignationes
 uero cum pension, reservatione de eis inter se partes convenire non possunt

130.
 Ex stylo R. Curiae
 quae conditionales resignationes
 admittit reiecta conditione
 fieri posse coram ordinario
 constat.

Cum id non sit gratuitum, nisi illa adiectione, quatenus sanctae
sedi Apostolica placuerit & non aliter, siac enim cum sit conditio
in futurum actum suspendit, nihilq; conuentum dicitur, nisi
impleta condicione. l. haec venditio de contra benda emptio
tradit Nauarr. c. 23. n. 107. vers ad Decimum. Flami
nius. d. lib. 1. q. 2. n. 16. qui late, Adde quod existimauit
Felinus in d. c. ad audientiam cl. 2. de rescriptis. n. 3. ante
periculum quod autn. d. conuentio, ex magna & euidentia causa
posse Epum beneficium dimittenti pensionem constituere, nec mi
rum cum recepta sit sententia. Licuisse Epis pensiones assignare
Odraldus cons. 226. Decius cons. 436. Cacia lupus de pensionib;
q. 5. quos & Felinum & alios refert & sequitur Gigas. q. 6. n. 2.
de pension. Rebusur de pacificis possessorib; n. 103. & in praesi
nti de reservatione tam generali q; speciali. n. 19. plene Camillus
Cautius de pension. n. 1. fatentur tamen ex non usu inde iustitiam
abuisse, est in hac sententiam, & nostri argumenti in c. cons
titutus de religio domibus & plicationem & comprobationem in sig
nis. &c. Caterum, inquit, si conomus Epi concessionem Epi Sabitani
non teneat, ut pote continentem Simoniacam praebitatem. Cum enim ter
tiam partem matuarior; monasterio conceffit, & tam in ordinatio
nibus clericor; q; altarium consecrationib; indulgeret ei plenariam
libertatem, non est dubium, quin cum spualia haec existant, eo ipso
quod super his re compensationem certa pensionis accepit, comis
serit vitium Simoniae. Unde contractus huiusm nullam continet
firmitatem, Confirmatio autn App^{ca} sedis fuerat per subrep
tionem obtenta, cum in eade pensione nullamentio habeatur,
& in fra. cum autn, neq; insolitum sit, nec nouum, ut cum
Epi ecclesias concesserint pijs locis, aliquid sibi reseruent in eis
nomine pensionis. Nos quoq; cum libertatis priuilegium,
vel protectionis presidium aliquibus ecclijs indulgem; gratis acci
piam

131.

Ex causa posse ordinariam
pensionem resignanti assignare

131.

piamus censum gratis & flatum. ~~Si in litteris nostris ad successores nostros memoriam census exprimamus, etiam quantitatem auditis~~ *FG*

Ex quo constat Epum posse imponere pensionem. Deinde ex tractatu, & conventionem, pensionisq; retentione cum gratis fiat, utrumq; esse licitum. Preterea a solitis in his optime fieri argumentum. Deniq; Romani Pontificis exemplum, in his admittendis plurimum valere, Notavitq; Felinus in d. c. ad audientiam e. 2. de rescriptis. n. 9. quod & si spiritualibus conexa donentur, pensioq; concedatur contractus tenet, Precepta item est Navarri sent. d. c. 23 n. 101 Licere dare a liquidum temporale minus principaliter, tamq; ex causa impulsiva, pro spiritualibus -

132

Nec contrariam sententiam, tenuit La in d. c. ex parte e. l. 1. de officio delegat. ut quidam male existimant, habet enim Item pone, quod simpliciter renunciet, sed in animo habet, ut ei detur, aliam non renunciaturus, videtur, quod simonia committitur, sola n. voluntate committitur, sicut usura. 5. de usuris consulti, l. 1. q. 1. qui studet. sed securus in simoniacis, quia prohibita, seu in prohibitis quia simoniaca, Postea q; tradit quae sint ista simoniaca q; in tres dividit partes. 1. proponit questionem. 2. rationem dubitandi. 3. decisionem, ibi sed securus. Resolvit itaq; quod in prohibitis, quia simoniaca, sola voluntate simoniam committi, At in simoniacis, quia prohibita, in quorum numero beneficia ipsa metq; la numerat, non committi affirmat. Tenet itaq; eum qui resignat, ut alicui detur non committere simoniam, cum agat in beneficijs, quae ex ipsius sententia Si simoniam iure tantum humano habent, quod satis liquet. cum argumto in fines satis facit, quod de usuris, inquit dicitur non promouet quia usurae in utroq; testamentis prohibita sunt.

132. Bernardiglosa quae in contrarium adducitur exponitur.

Ex his omnibus quod affectione est comprehensum Verum esse intelligitur, superest ut ex ordine de secunda q. a ordinis

2. Quaestio

133.

Tumdemum preces simonia
inducere cum pretij loco
terueniant.

QUOD autem attinet, num' renunciatio pure
libera coram ordinario facta si preces accedant, ut cui Benef^m
dimittens dari optabat, conferatur, an' simonia labe contracta tur,
distinctionem recipit. Beneficium propter preces idoneo confone,
simonia principaliter attendatur, simonia non est, si uero principaliter
propter fauorem humanum acquirendum respiciantur, non carent si
moniaci intentione, si uero beneficium indigno conferatur propter
humanum fauorem simonia committitur. Hanc conclusionem tenet
S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 5. ad 3. Nauarr in manuali
c. 23. n. 107. probaturq; in c. quibusdam & in c. sunt
nonnulli. 1. q. 1. g^{ta} elegans communiter recepta in c. tuam
Verbo nullum de aetate & qualitate & in c. Moyses. 8. q. 1.
Verbo rogauerit. Tiberius Decianus. d. lib. 5. cap. 81. n. 4. Unde
liquido apparet, in precibus non semper simoniam committi, Nam tum
demum ex crimine Ep^s irretitur, cum pretij loco recipiuntur, et tamen
ita plane declarari, & in offenso pede currere credimus, si consti
tuamus beneficij institutionem ad gratiam acquirendam ex pre
cibus factam, v^l. amicitiam, seu laudem hominum captandam,
quod Ep^s ex leuitate cordis si gaudeat, siue etiam ex timore,
ne aliquid gratiam amittat. v^l. indignationem incidat, simoniam
non continere, culpa tamen non caret, si detur digno leuis, si indi
gno mortalis. At uero si beneficium conferatur ad gratiam, &
fauorem, ex quibus Ep^s sperat aliquid emolumentum con
secutum iri, tunc simonia est, & ita ex Innocentio in c.
tuam de aetate & qualitate & Caietan, in summa verbo si
monia Soto lib. 9. de iust. & iure q. 7. art. 3. colligitur
ex D. Thom. interpretatur Magr. Rayon. d. q. 100. art. 5.
Veru' 2. conclusio. Presumptio tamen est, preces Ep^m

respexisse

133.

133

134.

respexisse principaliter, si pro indigno exaudiuit, Id autem ratio,
aut numquam fiet, cum illis maiora sint credita, & nemo diuini timoris
immemor presumitur, ut saluti propriae nullum commodum anteponat
I. sanamus. C. ad I. Iuliam reputand. c. sanamus. l. q. 7. Neque
desertum sit presumendum I. merito ff. pro socio cum vulgatis
optime in c. absit. 11. q. 3. Absit, inquit, ut quicquam ^{ru} iniustum,
de Sibarbitremur, qui Apostolico gradui succedentes Christi Corporis
sacramento conficiunt, per quos nos etiam christiani sumus, qui clauis
regni caelorum habentes ante iudicij diem iudicant. Idoneo uero
gratis beneficium dimittere, ut proprie satis fiat concordantiae, sat
efficitur Caietanus in summa Verbo beneficium, quem com-
muniter sequuntur alii teste Magistro Aragon. 22. q. 63. art. 2.

134.

Maximam esse in fauore
Episcoporum presumptionem
que simoniam excludat

3. Quæstio

135.

Quod ad presentis questionis spectat inspectionem, nempe an
beneficium dimissum possit Episcopus licite consanguineo, vel fa-
miliari conferre, sequentibus declarabitur conclusionibus
Sit. I. conclusio. propter consanguinitatem beneficium gratis
conferre, siue digno, siue indigno, simonia non est. Hanc con-
clusionem tenet D. Thom. in d. q. 100. art. 9. ad 2. Vi-
ctoria in relectione de simonia n. 27. Soto lib. 9. de iust. & iure
q. 7. art. 3. Nauarr. in d. c. 23. n. 107. Innocent. in d. c.
tuam, de aetate & qualitate, perspicuoque comprobatur, quoniam
diffinitio simoniae non conuenit, cum nihil pretij nomine interue-
nerit. Sicut patet in c. 11. Verbo carnalitatem, ut ecclesiastica be-
neficia & in c. nemo de simonia contrarium sentiat, nullis
tamen fundamentis, Redoarius tamen ita semper distinguit,
ut si consanguineus sit idoneus, simonia non committatur sin-
minus interuenire affirmat. 1. p. c. 26. n. 2. & 9. et
2. p. c. 13. n. 13. & 3. p. c. 10. n. 11. ubi ita interpretatur

139.

Ex consanguinitatis af-
fectu beneficium conferre
simonia non est

481

D. Thom. ut si ex tali collatione redundat in conferente aliquid emolumentum, quia magnificatur, aut nobilitatur eius familia, tunc =
 simonia committatur. Idem ex D. Thoma sensisse videtur Tibertius =
 Decianus d. lib. 9. c. 81. n. 11. sed longe sent. D. Thome distat
 Verba enim D. Thome ita se habent. Ad secundum dicendum est, quod
 si aliquis aliquid spirituale alicui conferat gratis propter consanguini-
 tatem, vel quancumque carnalem affectionem, est quidem illicita,
 & carnalis collatio, non tamen Simoniaca, quia nihil ibi accipitur.
 Unde hoc non pertinet ad contractum Emptionis & Venditionis,
 in quo fundatur Simonia, si tamen aliquis dat beneficium eccle-
 siasticum alicui hoc pacto, v. l. intentione, ut exinde suis consanguineis
 provideat, est manifesta simonia ubi simoniam admittit dumtaxat
 si tertio fuerit beneficium collatum, ut consanguineis exinde emolumentum
 sequatur, & illis provideat, in alijs vero minime, & ita contra Lam-
 tenuit Abbas in c. dilecto n. 2. de prebend. ubi licite cognato
 beneficium confere excusat, imo potius ad id teneri ex c. non
 satis. 86. d. Negz contrarium probat. c. unicum. S. omnibus. b.
 ut ecclesia beneficia, ubi verbo circa carnalitate[m] q[ui]a id colligit
 aut n. circa carnalitate[m] animi, quia non ex affectu carnali,
 sed discreto iudicio debuisti ecclesiasticum officium, & benefm
 in persona magis idonea dispensare, in quibus Verbis nulla si-
 monia fit mentio, peccatum tamen omnes fatemur, quae ut pla-
 nius explicentur statuendum est, In tubis Archiep[iscop]i Mediola-
 nens. culpabilem Innocentium B. inuenisse - in contrarietate res-
 p[on]si, in affectu carnali, & circa inhonestate[m] facti, ex quo,
 Negz ex conventionem proventus retinere licuisset. In quo ultimo
 de simonia tantum modo agit propter factionem, & conventionem
 fructuum retentionis. In alijs vero minime. Unde consequens
 est duas priores culpas fuisse, primam mandati, secundam,
 carnalitate[m] animi, id est acceptionis personar[um] contra

137

138

136

136.

Cap. unicum. S. omnibus
 ut ecclesiastica benef. sine
 diminutione conferantur, expe-
 nitur.

iustitiam

iusitiam. s. Thom. 2. 2. q. 63. art. 2. Tertiam uero
 Simoniam, quod dicitur Verbis Innocentius 3. e. expouit & inde
 apparet consanguinitatis affectum. Simoniam non inducere. Caput. uero,
 nemo de Simonia duas interpretationes recipit, ut Ber-
 nardus scholis ultimo asserit, sed cum de consanguinitate agat
 distinctionem tamen D. Thom. et reliquos admittit, neq[ue]
 amplius in us in morari potest.

137.

2. CON. dare beneficium propter obsequium ad spualia ordinatum
 laudabile est, ut constat ex D. Greg. per D. Thom. 2. 2. q. 7.
 art. 9. ad 1. Ecclesiasticis, inquit, utilitatib[us] descendentes Eccl[esi]e
 si iusta dignum est remuneratione gaudere. Dominicus in c. si
 officia. 59. d. Celestinus in c. quid proderit. 61. d. Gelasius in
 c. consuluit. 74. d. qui asseruit clericos Eccl[esi]is spe maioris comodi
 in seruire compellendos. s. Thom. 2. 2. q. 7. art. 9. ad 1.

137.
 Beneficium conferre pro
 pter obsequia spualia
 laudabile est
 c. 1.

138

3. CON. Beneficium propter obsequium temporale conferre non
 tamen principaliter in eius remunerationem, simonia non est. gla
 in c. cum esset verbo promisserat de Simonia Jasso in Lex Soc
 iure n. 58. de iustitia et iure late eam interpretatur Liberius
 Decianus d. Lib. 5. c. 81. n. 11. ex traditis a Nauarro in
 Manuali. c. 23. n. 106. vers. ad 4. In hac enim specie nihil
 mercedis nomine tribuitur, quod cum non interueniat, simonia
 non est iuxta eius definitionem, tum etiam quia amplius fa-
 miliaritatis, q[ui]a impensy obsequij ratio habetur, ex obsequio autem n[on] q[ui]
 restitit duas obligationes considerari possunt. Altera qua actiones
 pariatur, ut ex pacto conuentum salarium recipiatur. Altera qua
 actionem non producat, cum tamen ex beneuolentia & charitate,
 que ex assidua consuetudine, & familiaritate contrahitur (praecipue
 si ita diligenter in obsequio versatur, ut dominicam ^{promoneatur} ~~acquiratur~~
 & ex uno tantum nutu, & uoluntate, pendeant) in obli-
 gatione

138.
 Beneficium propter obse-
 quium temporale conferre
 sed non in remuneratione
 simonia non est

file

bile vinculum oritur, a se prestantur, quo soluto, hoc remanet, in
quo nulla est civilis obligatio, & si huius causa beneficium
conferatur simonia nulla inuenitur, cum stipendio, neque pe-
cunia estimetur. Hinc est quod cum omne officium a rebus
Domino impensum omnino sit debitum, ni hi homines ex ijs
benemereri dicuntur. c. si quis de rebus 12. q. 2. Animus enim
quo hoc prestantur liber est, eum tamen etiam in seruitutem re-
digere, libenterque prestare aliam maiorem dignus est mercede, ut acute
Seneca de beneficijs dixit.

139.
Beneficium propter obsequium
temporale stipendij loco con-
ferre simonia est.

4^a CON. dare beneficium propter obsequium temporale, quod
est pecunia estimabile, ut conferens ab stipendijs ministrorum re-
leuetur, simonia est. Hanc conclusionem probat D. Thom ubi
s. manifesta est. nullaque probatione indiget, ex parte vero
recipientis unica constituitur cony.

140.
Prelati in rebus minus
principaliter propter bene-
ficium licere.

5^a CON. qui prelati in rebus, precipue ob hanc alicuiam causam
in id inducentem, non nisi tamen spe beneficii consequendi im-
pellitur, non quidem propter remunerationem stipendij debiti
omnino rem licitam facit. Itaque probat gl. in d. c. cum essent de
Simonia ex Adriano probat Nauarr. d. c. 23. n. 101. Victoria
in relectione de Simonia Caietanus in suma verbo Simonia Magr
Aragon. q. 100. art. 7. vers. ultima cony in 2. 2.

2. Articuli 2. pars

141.
Minime impugnandam
constitutiones Pij. V. cuius
Laudes proponuntur

Satis illud in initio prefati sumus sperandum non esse nos
quoquomodo Pontificum decreta impugnaturos, id enim absurdum,
& a nostra intentione omnino alienum profiteamur. Sed id nos
in medium adducturos, ut de quo agitur considerare, & perpendere, quod
melius sit liceat. Quo sensu hac modo proponimus. S. Pontificem
Pium V. merito cum Sixustio Greg. & alijs antiquis & su-

ma Venerat.

ma Venerationis partibus conferendum, Veterem ecclesiasticam disciplinam reuocandam, et cum acrioribus remedijs, indigere illud. Saeculum crederet, ac auarioribus propositis supplicij hominum improbitatem frenandam curasse, sed ut sacer Bernardus ad Eugenium. est item Vitium, inquit, cuius si te immunem sentis inter omnes, qui cathedras ascenderunt sedebis, me iudice, solitarius, quia veraciter Leuastite suprate, iuxta Prophetam, facilitas credulitatis haec est cuius calidissima Vulpecula magnorum neminem comperi satis cauisse versutias. Quam ardentissimo desiderio Sanctissimus Pontifex hominum malis medendi flagitaret facile multas constitutiones edidit, quas ipse met postea in melius mutauit, quod et in hac ipse de qua agimus fecit. Nam cum omnes resignationes, coram ordinarijs fieri prohibuisset, id illis (quas superius retulimus) conditionibus temperauit, quibus nihil melior ordinariorū conditio esse effecta, sublatis qz credere patet, quod ex ea causa consanguinei, & familiares ordinarij & resignantis in stabiles ad beneficia consequenda reddantur. Optimo cons. ab eis obtinebunt, titulus qz de renuntiationibus inutilis reddit. Nō nulla qz sequuntur inuoluta, ut in minutis quoqz beneficijs ad Romanam curiam pauperes accedere resignationis causa debeant. Hinc factum est, ut usurecepta non fuerint, neque utentium moribus confirmata dicatur, & cum iam decenium sit transactum minime obliuiscere ut de con. c. Superius dictum est.

142

139

143

144

145

142

Credulitatis facilitas, a S. Bernardo damnata

143

Resignationes coram ordinarijs a Pio. V. ea constitutione sublatis ex qua nonnulla sequuntur in omnia

144

Pij. V. constitutionem // usureceptam nō fuisse //

145

A Christo Domino inmediate summam potestatem accipere De. Pontificem a quo in Epōs derivari.

Soto. Fran^{ca} Vargas et alij tradidit. Didaeus a Cobb in
 reg. peccatum. 2. p. S. g. n. 6. a lios pretermittimus, scientes
 non in fine classis auctores diuersum in Epis. sentire. Itaqz
 Christi Vicarius Sumus Pontifex Suius iurisdictionis dispensator
 est, et ad instar agentis Liberi potestatem committit iustis excusis
 ab ipso moderandam, omnino tamen tenetur ordinem Hierar-
 chium conseruare et Ep^{os} creare, ut sint ordinarij pastores, ut
 tradit Cobb. s. Belarminius de Romano Pontifi. Lib. 4.
 c. 24. Pluresqz relati a Doctore Vnriqz in summa Lib. 6.
 c. 9. n. 9.

146.

olim liberam ecclesiarum
 administrationem Ep^{is} per
 missam. Unde raræ aut
 nulle erant beneficij
 reservationes

Adde sanctissimos Pontifices Tim Liberam Ecclesiarum ipsis
 Ep^{is} commissarum administrationem reliquisse, ut adnotauit gl^a in c.
 quam qz. Verbo secus de electione in 6. Innocentius in c. postulasti
 de iure patronatus, Duarenus de beneficijs Lib. 3. c. 1. Bursatus
 dicit eorundem d. cond. 126. n. 26. Lib. 2. Hinc est etiam quidē
 beneficij reservationes raras, aut nullas fuisse, curialiterqz
 cogendis fieri solitas, neqz facile Romanus Pontifex eam d^z
 ecclesiam amplius qz in unum ^{seruati} gravabat, Unde clausula illa erat
 vulgari, si pro alio ibidem non scripsimus Gregorius Nonus
 c. mandatum. c. litem. c. Abbatem de rescriptis tradit Joan-
 nes Andreas in additionibus ad Speculatorem tit. de concess. pre-
 bendæ. Eneas de falconibus in tit. de rescriptis in primo præ Ludovico
 Stapileus de literis græ in pi, notauitqz Abbas in c. constitutus
 de rescriptis Thom. Campanus de reservationibus n. 8. Bursatus
 d. cond. 126. n. 53. Itaqz antiquo tempore minime reservationes

147.

Beneficiorum reserva-
 tiones anno Domini
 1322. in capite

copitas fuisse, sed Joannem 22. qui præ fuit anno de 1322
 primum beneficia seruasse, tradunt Cornecius in præmio re-
 gularum Bursatus d. cond. 126. n. 13. et 94. Petrus Mat-
 theus in Pij. 4. bulla. 9. Petrus Gregorius in institutionibus rei
 beneficiarum. c. 24. n. 21. Cas autē reservationes concilium Ba-
 siliens

14

146

14

14

si Liens. sub Eugenio 4. ff. 12. et 23. abolendas curavit, abrogavit qz, de quo Late omnes sup relati, & non fuisse receptum asserit Mandosius. d. reg. 2. Chancellaria. q. 2. n. 12. Bursatus. d. cons. 126. n. 21. seqz satis mirari non posse merito asserit, ut Campegius. d. tit. de reservatione beneficij. n. 6. Inferiores superioris auctoritatem coercere voluisse. Decius tamen quicquid ex concione ablitat censuit in. c. l. n. 6. de Electione, totum ius canonicum destruire affirmavit, & Parisius cons. 19. n. 9. Lib. 4. Bursatus. d. cons. 126. n. 20. His omnia, ambigunt non pot. gravamen Pontificem reputasse beneficia conferre, in. d. c. mandatum & c. Litus de rescript. Nec mirum, cum inter fructus beneficiorz collatio computet. c. cum olim de maiestate & obedientia, & Licet modicum id preiudicium, possit reputari, cum nihil utilitatis ordinarius ex collatione percipere possit. c. 1. ut ecclesiastica beneficia sine diminutione, non nihil tamen utilitatis habet, sirationem, propterea quoniam R. Pontifex ex parvis principijs ad amplissimam formam reservationes intro duxit, perpen derimus. quae a nos fuis ex traditua. quod cum minus tiorz numero pro totius orbis solitudine sibi imposita maxime indigeret, his autn et alijs remunerari teneatur, iustum existimant eo modo eis providere, ut tradit ex q. Thom. Campegius ubi n. 8. Hac autn causa, & Episcopi convenit, cum ipsi ministri indigeant, et iuxta illud Gregorij, Ecclesiasticis utilitatibz deservientes, ecclesiastica dignum est remuneratione gaudere. Cum qz nihil perij ab eis speretur debitus honor eis minime exhibetur, neqz in officio Levii saltim ea sperant tenentur. Unde non immerito ex multiplici reservationum usu Episcopi conqueri posse, maiori ex p. beneficiorz collatione sublata, seu potius nulla relicta, asserit Campegius. 5. d. tit. de reservatione n. 9.

148.

46

148.
Reservations gravamen ordinarijs in ferre ex quaz, multitudine merito conquerruntur

149

Accedit, quod ab optima gubernandi ratione a Liens esse videtur, superiores inferiorz officia usurpant, quoniam Rom. Pontifex instar divini motoris cuius ipse inter homines vices perit orbis sibi,

149.
Superiores si inferiorz officia occupaverint, ordinem ecclesiasticum confundunt

subianctos equabiliter & cum grauitate cedere expedit, Epō
nempe, à quibus deinde, ut a proximis causis, propria cuiusq;
effecta proueniant, et ad ipsius dignitatem, & auctoritatem
honestius, & ingenua Liberalitate plenius est, ea in feriorib;
delegare, cum magis deceat, quidquid ipsi de Liqueant ab eo
congi, qz minuta quaeq; ac temporaria administrando sectari.
Ex quorū multitudine multa falsa pro veris obrepere per facile
imo necessarium est. Et cum ad rem bene gerendam eius cognitio, &
potestas, requiratur, re cognitionem illi in esse credere aequum est,
quicam ex officio tractat, oculisq; subiectam habet, cui si potestas
minuatur, & superior ipse rei transigenda se immiscet, efficiens
discumen tollitur, ordo quo non est in natura praestantius con
funditur, de quo S. Gregor. ad Romanū defensorum Sicilia
rescripsit. Nam si sua unicuiq; Epō iurisdictio non seruetur,
quid aliud agitur, nisi ut per nos, per quas ecclesiarum hinc custodia de
fuit, ordo confundatur. c. peruenit. 11. q. 1. idem q. natali Epō
simile rescripsit. Absit a me ut statuta maiorū consacerdotibus meis
in qualibet ecclesia infringam, quia mihi iniuriam facio si featum
meorū iura perturbo. c. quod uero. 25. q. 2. Et in. c. quanto
63. d. quatenus huiusmodi seruiata consuetudine & Apostolica se
des proprium vigorem retineat, & a sede concessa a suis iura
non minuat.

Deinde inferiores quo sibi plus creditur, & Liberalius tractantur ea
acrius, & studioius in opere sibi commissio versantur. Nam, ut quisq; max
propria negotia gerere agnoscat, ita non ut mercenarius sumam in eorū
procuratore diligentiam & vigilantiam adhibet, sita tamen facul
tas, & potestas nimis arctè circumscribitur, quasi in alienis rebus
continuis industria langueret, & ex differentia qua obrosae est
sebetes & minus apti ad ipsa negotia tractanda euadunt, & ex his
apud subiectos existimatio minuitur. Unde contemni & des
pici prouenit, quod in hac constitutione effectum esse uidetur.

cum ades

841

...
...
...
...

150.

Ex Pij. V. constitutione
omnes suspicari Epō in
resignationibus accipiter ver
satos.

...
...
...
...

151

152

153

cum adeo Ep^o coangustatur potestas, auctoritasq; ut exca nisi amplius
 & liquum videatur, quam omnes suspicari certoq; conijcere, in resignatione
 stupida versatus esse Ep^o, ac ecclesiam Deide honestasse cum maxime Ep^o
 honorem conseruare oporteat Gregorius ad Eulogium hac queretulumus
 Spectantia diuina verba scribit. c. Ecce. 99. d. Quod peto inquit dul
 cissima mihi sanctitas vr̄a non faciat, quia vobis subtrahitur, quod a lre
 plusq; ratio exigit, prabetur. Ego enim non verbis quero prosperari, sed
 moribus, neq; honorem esse de puto, in quo fratres meos honorem suum per
 dere cognosco, meus namq; honor est honor uniuersalis ecclesie, meus
 honor est fratrum meor^{um} solidus vigor, tunc ego verē honoratus sum
 cum singulis quibusq; honor debitus nō negatur.

154

191.

Romanum Pontificem
 Episcopoz honori pro
 piciere debere.

Accedit quodcumq; in qualibet Ep^o tanta integritas, ac virtutis perfectio
 exigitur, ut nullus in eius vita reprehensio ni locus patuerit, atq; is, qui
 dignissimus, et ad precipuam eius functionem aptissimus iudicetur sit eli
 gendus, ut ex sancto conalio Trident. s. 6. c. 1. de reformatione constat
 credi non pot tē terrimis vitijs inficiendas fore. Absitq; ut quicq; si
 nistrum de his arbitremur. c. absit. 11. q. 3. Unde silvester pre
 sulem nō damnari nisi 72 testibz precipit. c. presul. 2. q.
 4. Cuius rei rationem dūm. s. Thom. 2. 2. q. 7. art. 2. ad
 3^m. reddit ait, tales institui debere Ep^o, quoz sanctitati plus cre
 datur, qz testium numeru magno, tum etiam quoniam ex alicuiq;
 cōdemnatione plurimum erga omnes, eoz opinioni & dignitati de ro
 gatur, quod est periculosius, qz in ecclia aliquem peccatorem tolerare
 quod est notatu dignum.

192.

Uel dementem pro Ep^o
 esse presumptionem quo
 rum honorem tuari ma
 xime oportet

152

Deniq; ut unde cepit oratio eoru uertatur in memoriam reuocat. s. d.
 N. priscos illos Pontifices. B. tus predecessores moderate reseruatio
 nes fuisse, ut tempore Innocentij. 4. ad inuenta fuerint expectati
 uar^{um} formule, quae ita parce pro magno munere, & Letitia signu
 tibus dumtaxat diebz condonate fuerint, Cum Joannes Fran
 cor^{um} Rex officij causa ad Clementem. 6. se contulit anno 1350
 ut testatur I. Com. Campegius. d. tit. n. 10. & Bursatus.

193.

Nullas olim fuisse re
 seruationes beneficior^{um}
 qz curam sicuti ani
 mar^{um} Ep^o relinquere
 oportere

153.

d. con. 126. n. 93. & Sicut eorū sumam in beneficijs conferendis
potestatem fateamur, ea tamen non expedit uti frequenter, ut tota
Episcoporum auctoritas, & iurisdicctio absorueatur. Si. n. animę Sominu,
quę omnib; rebus pretiosiores existunt, Episcopis sunt credita, multo magis
oportere eos beneficiorū, quę animarū causa sunt instituta curare
c. precipimus. 12. q. 1. iuncto. c. nullus. 16. q. 7. & beneficiorū
institutionem, et destitutionem ad Episcopos & sacros canonicos pertinere
c. conquirente de off. b. ordinarij. c. ex frequentib; c. cum venissent
de institutionib; c. cum exiuncto in fine de hæreticis, & cum ecclesię
cura animarū et beneficiorū dispensationem in Episcopi iudicio & potestate
permanere. Ceterum præceptum in d. c. nullus. 16. q. 7. sed in his
non est amplius immorandum.

3. Articulus.

194.
Unicum remedium ad .S.
D. N. clementiam confu
gere proponitur.

Super^{ori}ius omnibus pertractatis, atq; discussis, comodior patefactus
est aditus, ut predicta omnia in unum contrahentes de remedio a
liquid disceramus. Illud vero unicum esse existimo ad .S. D. N.
Clementiam confugere, qui Christianorū omnium cõmunis pa
ter est, propter illam quę genus humanum complectitur charitatem,
propter illam curam & sollicitudinem, quam Christianis omnibus
debet, & præstat, propter illum ipsum cuius in terris Vice fungitur,
Iesum christum, tantis malis obulāre, tot Hispaniæ Regni
in cõmoda impendentia auertere dignetur, decretis severitatem
temperet, neq; bona fide possidentib; molestiam inferre permittat,
aliquidq; gentitudo terrarū dicit Christianam religionem summa
cum constantia iuram & incorruptam seruanti condonet, atq; re
mittat; & quo maiore eius potestas & auctoritas, ut in sua disposi
tione nullum neq; appellacionis refugium, neq; alterius cog
nitio

natio, atq; iudicium interius supersit (Prima enim sedes a nemine iudicatur
 & ultima causarum decisio ad eam spectat) eo ad humanitatem, & benigni-
 tatem sua sanctitas propensior esse debet. Quae ut non confictae dis-
 timet, neq; nocere eorum, qui panat nimis saevas culpare
 audent, ut e. groti, qui de medicamentorum amaricie conqueuntur &
 ut ait. S. Hieronym, Satro in patibulo suspensus crudelem iu-
 dicem putat. c. non est. 23. q. 9. Potentissimi ac catholici Re-
 gis nri Philippi partes esse existimo, & ad optimorum gravissimorumq;
 iudicam, qui ex eius imperio salutis publica inuigilant, sollicitu-
 dinem spectare, num ea quae proponuntur vera sint cognoscere,
 ut pote. ad quos ne quid Hispania detimenti capiat, paci publica
 consulere, & bona civium conservare pertineat, cum id etiam Rei
 publica maxime expediat. Hoc autn, ubi. D. N. ea proponant,
 & cum suis ad administrationis sint peritissimi, ac melius q; a liq;
 quid salutis publica conducatur, quid vero noceat, dijudicare valeant,
 tamquam in arte propria de potentibus maior fides adhibenda est.
 L. septimo mense de statu hominum Cum ut superius dictum est
 Recognitionem, et scientiam, ei inesse credere par est, qui rem ipsa
 & officio tractat, eamq; subiecta oculis habet, manibusq; quo-
 stitue conuertat, quibus si minuatur, ipseq; superior causa non
 aequè bene cognita quid agendum sit decreverit, ingenti prorsus
 malo res publica afficietur. Aliter namq; ipsi Pontifici Veritas
 purior atq; sincerior de eo quod Sui republicae expedit referri mi-
 nime valet, quam per narrationem a Viris prudentissimis & in ea
 gubernanda diu multumq; versatis, ut optime. D. Cobb. in practicois
 question, c. 39. n. 6. Franciscus Marci de ciu. 69. Delphinat q. 455.
 per totam & n. 64. ubi eam notionem Principi tribuit omnino
 videndus, Aduertitq; nonnulla Rebusus ad Leges Regias de rescript
 in prefatione n. 172. Minchaca controversiarum Illustrum. Lib. 2.
 c. 51. n. 73. & alij passim. Non quod Ecclesiasticam iurisdictione
 usurpare, aut auctoritatem quod absit, depumere velint cum hoc po-
 tissimu

155.

199.

Ad Catholicum Regem &
 Et supremos iudices per-
 tinere cognoscere utru
 vera sint quae proponuntur
 rei publice incomoda -

156

196.

Id tamen ut ad S. D. N. deficiant

157.

197

Iudicibus vero Regis ea
 notio datur quod ipsi om-
 nium optime quid salu-
 ti publica conducatur
 nouerint

158

198.

Et de iurisdictionem
 ecclesiasticam non vult
 pari sed ad adificatione
 rei publice api

tissimum tempore, quo ea anouatoribus cōtemnitur, ipsi ut dilectissimi
filij, sanctaeq; Apostolicae sedis studiosissimi Vehementiori conatu
de fendi, erigi, atq; firmari desiderent, et praestent. Optime Vir pius
Driedonius de Libertate xpiana, Non quod potestas saecularis velit
sibi iudicium ecclesiasticarū repossurpare, sed quod velit ad edi-
ficationem Reip^{ca} Statum ecclesiasticum promouere. Sicut enim
Romanus Pontifex & Regiam iurisdictionem minuerere non in-
tendit, neq; idemetiam ipsi minime illius. Velle perturbare profiten-
tur. c. nouit de iudicijs. c. causamq; qui filij sint Legitimi. c.
duo sunt. 96. d^e

159.
Politicum imperium sa-
cerdotali sicuti corpus a-
nimo subesse.

Equidem Regale sacerdotium ad xpo est institutum, ac iudiciaria
potestas sacerdotibus collata, Politicum regnum item admissit, quom ea
quae sunt Casaris Casari reddenda praecipit, Matth. 12. sunt q; ma-
nifesta Petri & Pauli de hoc testimonia, sed politicum punci-
patum sacerdotali subiectum esse nullatenus potest dubitari. Nam
sicut anima praestat corpori, res diuinae Sumantis, sic is sum illi
praecellere necesse est, et politicum imperium spuali subijci c.
solite de maiestate & obedientia. c. duo sunt. 96. d^e. c. suscipitur
Lo. d^e. ex oratione Gregorij Nazianzen. desumpto ad populum
angorus pleni ob magistratu iratum, ubi eo exemplo animi, & cor-
poris, has iurisdictiones optime explicat, & tamq; comodissimū
& aptissimū id prosequitur et cōmendat Bellarminius lib. 5. de
Romano Pontifice. c. 6. ubi affirmat, nulla alia similitudine
aptius utramq; potestatem declarari, ut per omnia inter se
conueniant, quam animi, & corporis, cum illius imperio suus
uentis magis utamur, illo spiritualis, hoc temporalis potestas
designatur, ut per omnia inter se maximē conueniant. ut Latē ipse

160.
R. Pontificem potestatem
temporalem in ordine ad
spiritalem dum taxat
habere, ut spirituali a me-
liusexplicentur

Constat autem inter omnes ex magis recepta tam
Theologorū, quam iuris professorū sent^a, Romanum Ponti-
ficem

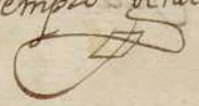
ficem temporalem iurisdictionem non habere saluam omnibus
 eius maiestate et definitione ut ex alijs late Nauarrus in
 c. nouit notabili. 3. n. 39. Cobarr in reg. peccatum. 2. p.
 S. 9. n. 7. Simancas in Catholicis lib. 4. 9. n. 29. Bel-
 larminus de Romano Pontifice. 2. Lib. 9. c. 4. & 6. tradit.
 tamen Indirecte ^{tamen} iurisdictionem temporalem habere plenissimam,
 in quantum ea necessaria sit ad spirituali faciliorem, & utiliorem ad
 administrationem, & executionem, omnes proxime relati-
 constat in c. nouit de iudicijs, ut si temporalia finem spiri-
 talem impediunt, per ea coercantur. Hinc Rom. Pontifices
 imperia transeunt, Regnis priuare, & alia huiusmodi agere, quae
 ad potestatem saecularem pertinent, ea tamen ut ad spiritalem
 finem homines dirigantur. Et licet xpiana religionis obseruatio
 nunquam pacem publicam & eius rectam administrationem impedi-
 queat. fuit enim. Sac gentium insania, seu vanitas existiman-
 tum, omnis publica cladis omnis popularis incomodi Christianos
 esse causam, ^{peractam} ob quam per motus Arnobius aduersus gentes Libros
 septem conscripsit, Tertullianus Apologeticum edidit, Orosius scripsit
 historias. S. Augustinus eruditissimos illos de ciuitate Dei commenta-
 rios ingenti studio & laborauit, cum praecipue Religionis
 imperij fines magna cum amplitudine, & splendore dilatari,
 ac plane magno comodo, et adiuuamento effectissimum sit, ut
 ex Melitone Eusebius Lib. 4. historiae p. c. 25. impietate
 nos externa, & antiqua omittimus exempla, cum praesens ad sit
 Catholici Regis nri Philippi, cuius religio, pietas qz. immensa,
 Regna copulauit, & violata Religionis penas ~~quibus~~ Regno
 ruina testatur. fieri tamen pot, ut aliquo casu propter urgente
 necessitate ecc. praecpta Regni conseruationi impedimento sint,
 ut in Hebreo populo, quicum hostium dolo die sabbathae lacessiti, cu
 ne illud uisarent a praelio abstinuissent, omnes adunum sunt inter-
 fecti. sed Machabei considerantes hoc exemplo peruersum

161.
 Christianam religionem
 nunquam pacem publicam im-
 pedire posse imo magno co-
 modo et adiuuamento esse

162.
 Incidere tamen tempora
 quibus ecclesiasticae praecp-
 ta rei publicae administra-
 tionem impediunt

162

160

163.
Pro republica conseruan-
da religionem violare aut
omittere, omnino non licet
& si res publica funditus
eueratur.

posse deseri, sabbatho etiam cum in praelium prouocarentur, cum
hoste manum conserere nondubitarunt, Machab. 1. c. 2 &
Ambros. Lib. 1. Offic. c. 40. sed cum Politicum regnum pra-
cipue Spiritale respicere debeat, ut homines caeleste consequantur,
ut ab eo tamquam ab eminerenti, & principali dependeat, propter
eius conseruationem. (si opus esset) antecorruere atque perire, &
omnia externa pati deberet, quam a religione discedere,

ut ad eam tuendam necessaria aut valde utilia omittere,
illa tamen quae non ita necessaria, aut valde utilia ad animarum

164.
Quae non ita necessaria aut
valde utilia ad religionem
conseruandam sunt, magis
vero nocent reip. Roma-
nus Pontifex mederi ea
debet exemplumque id expro-
batur.

salutem essent, euidenter tamen, maximeque politico imperio
nocerent, Simi Pontificis essent partes, id malo mederi optime
Victoria in relectione de potestate Ecc. q. utrum potestas spiritalis
sit supa civilem, n. 10. et 14. Res Machabeorum exemplo

perspicua fit, quo exemplo etiam Spirituality, quae ex aliqua
urgente necessitate pacificam, & tranquillam hominum vitam per-
turbant, posse pro politico regno tuendo principem remedium a Romo

Pontifice, quasi iure proprio postulare. sic pater, & es deficiente
mater, maritus & dominus, vota filiorum uxoris, & seruorum irrita
facere valent, quia iuri illorum prauidium afferunt. c. mulier
32. q. 2. c. manifestum. c. noluit. 36. q. 5. s. I. com. 2. q.
8. art. 8. et reliqui Theologi Nauarr. in manuali. c. 12.

n. 64 & reliqui Summistae, Item quae spiritui nocent, caedebat
Ecc. etiam temporalia, Unde ieiunia, ciborum delectus, carnis ma-
cerationes, Vigiliae, et alia id genus praecipit, si haec omnia, ut alia
corporalia saluti nimis noxia existant, a temporali ut ita dicam
facultate impediri aequum est, In c. 2. in fine de obser-
uatione ieiunij, ibi Respondeamus quod cum non subiaceat legi ne-
cessitas, desiderium in firmo cum urgens necessitas exigit.

supportare potes, & debes, ut maius in eis periculum euitetur,
Unde medicorum sententia, ut ipsi in solemnibus abstinentia
carniu

163.

164

165

166

63.
 4
 carnum cibatum prescribendi, et causam ad id iustam adesse
 declarandi admittitur. S. Thom. 2^a 2^a q. 147. art. 4.
 Soto Lib. 10. de iustitia & iure. q. 9. art. 3. Præterea cum
 Apostolus moneat ad Rom. 12. non vos defendentes tharis
 sed date locum ire, & aliaque Gratianus 23. q. 1. impi. con
 geit, Nihilominus tamen Principibus bellagere conceditur,
 ut in pace Vivamus, Unde Augustinus. c. quid culpatus 23.
 q. 1. ordo tamen, inquit, ille naturalis malis pacem ac comodam
 hoc patet, ut suscipiendi belli authoritas, atq; consilium apud prin
 cipes sit Late Victoria in relectione dei iure belli Accedit
 præceptum divinum esse, ne occides, Exod. 20. At ex publica
 potestate, ut mali coercantur, & quietius inter malos Vivant boni, iuste
 magistratui hominem occidere licet. c. non frustra 23. q. 9.

165
 Et si igitur Politicum principatum sacerdotali regno se inmis
 cere non posse fateamur, negari tamen non posse videtur, ut saltem
 in spiritualibus, quæ pacem publicam perturbare creduntur, aliqua illis
 notio concedatur, ut ea quæ agenda sunt summo Pastori deferant.
 Si enim hoc perito medico, immo & imperito datur, ut de causis agri iu
 dicet, cur non amplius principi debeat deferri, non vides. Et sicut
 ordinarius medico fidem adhibet asserenti in firmum carnis vesci
 indigere, Principi qui Resipice statum optime novit, & an
 ea præcepta perferre valeat, an vero tamquam omnino noxia
 potius sit in aliud tempus comodius remittenda, æquissimum est cre
 dere, quicorporis sui civilis constitutionem, et quo potissimum
 medicamentis indigeat, omnium optime novit. Eoq; libentius
 hoc argumentandi genere utimur, quod utraq; potestas ecclesias
 tica & politica animi & corporis similitudine aptius & comodius
 explicari ex Gregorio Nazianzeno & Bellarmino sup^{ra} diximus

166
 Hincets, Principi de timore scandalis asserenti credendum
 affert Late Alex. cons. 21. & cons. 216. volum. 2.
 Alios Josephus Mascardus de probationibus cor. 1228

Vol
 ...
 ...
 ...

169.
 Principi aliquam no
 tionem concedendam ut
 ad R. Pontificem de fe
 rat, a n. corpus hoc ci
 vile ecclesiastica præcep
 ta perferre queat ut pote
 quicquid statum optime novit

166.
 Principi de timore scan
 dalis credi.

Neq3 in hoc conueniendō Potentissimi Regis nri op-
 time de ecclesia meriti preces in finium Locum obtinebunt, cum plu-
 rimum erga Romanam Pontificam eius auctoritatem Valere
 constet, & sapissime a Sij. Principibz Romani Pontifices
 gratificari consueverint, & per Venerabilem, qui filij sint legitimi
 a lia in eam sententiam congressit Decianus responsō. 14. n. 128.
 Lib. 3. Si in eis offerendis exemplum, et formam Anacletus &
 Alex. reliquerunt, qui licet de Epis loquantur, tanto maiori
 cum animi demissione offerri debent, quanto præ alijs summus sacerdos
 dignitatem & potestatem retinet. Sed si quis, inquit Anacletus,
 aduersus eos. 1. Epōs. v. l. ecclesias eorū cōmotus fuerit, aut causas
 habuerit, prius ad eos recurrat Charitatis studio, ut familiari colloquio
 cōmoniti, ea sanent, quæ sananda sunt & Charitatiuē emendent quæ
 iuste emendanda agnouerint. c. accusatio. 15. S. hac & alia
 c. 7. & Alex. non prius alios iudices adeat, q̄ ipsos Epōs, a quibz
 se laesum æstimat, conueniat, familiariter, & non semel, sed sapis-
 sime, ut ab eis, aut suam iustitiam accipiat, aut iustam excusationem
 .c. si quis. 2. q. 7. ~

170
 In .S. D. N. gratia
 promerenda placitum,
 Valere catholici Regis
 optime de religione meriti
 preces quaz firmata
 datur

Unde non dubitamus, quin ijs et a Sij. cōmotus. S. D. N. pro
 innata sibi clementia, regalis sacerdotij dignitati consulat, de
 clarationes, et Pij. V. de resignationibz constitutionem & im-
 petratione eorū occasione factas antiquare, et abrogare præcipiat
 hoc erim modo, tot quæ Verentur malis obuiabit, Epōrū aucto-
 ritatem, & dignitatem delectauerit, atq3 leuabit, & pristino decōri
 & antiquioritōri restituet. Quibus ipsi confirmati viribus q̄ maioribz
 resumptis, eas omnes pro ipsius et sanctæ sedis Aplice dignitate con-
 seruanda, atq3 tuenda ad sanguinis usq3 effusionem conferent neq3
 in hac re cuiq3 mortalium cedent. ~

Deus optimus maximus Beatissimum & sanctissimum D.
 Nostm Clementem & Philippum Catholicum Regem
 nostrum inuictissimum diu superstites conseruet in columes, ut

68

INDEX EORVM QVAE

hac consultatione continentur

1. Consultationis difficultas proponitur.
2. Eapendet ex summa Romani Pontificis dispositionis auctoritate et potestate.
3. Minime eius decreta in disputationem adducere licere.
4. Beneficiorum maximam habere potestatem.
5. Laudandum omnino quod plura obtinendam avaritiam sacris Patribus improbatam reprimat.
6. Nemini R. Pontificis constitutiones diiudicare concessum neqz hac de causa ipsi succensendum.
7. Eius immensam maiestatem & dignitatem profiretur.
8. Nequaquam esse Romani Pont. iudicia impugnananda, sed in medium quid in re dubia opinari liceat proponendum.
9. Ea ex avaritia prodire ostenditur.
10. Neqz in municipijs plura officia quem occupare admitti.
11. Doctores numerantur qui hanc pluralitatem improbarunt.
12. Contraria sententia proponuntur fundamenta.
13. I. Ex varijs R. Pontificum decretis in quibus pluralitatis fit mentio absqz ulla reprehensione.
14. II. argumento ab speciali cum iure variae beneficiorum species simul obtineri prohibentur non vero simplicia.
15. III. etiam ubi stricta fit interpretatio ea pluralitas admittitur tamqz minime diosa.
16. IV. Iure plura beneficia obtineri pro sacerdotis honesta sustentatione.

PRIMI ARTICULI I. PARS

1. De beneficiorum pluralitate, quae simplicia nullam residentiam exiunt agi.
2. Argumenta proponuntur quibus haec beneficiorum pluralitas improbat.
3. Primum. Neminem in duabus ecclesijs praescribi, id enim indecorum et contrarias testantium voluntates probatur.
4. II. pluralitatem canonibus inimicam dissolutionis, et evagationis cum certo animarum periculo causam habere.
5. III. rigorem temperari oportere ne in numeri qui plura retinuerunt damnentur.
6. Huic sententiae assertores referuntur.
7. Opiniones conciliari et quaestioni satisfieri conclusionibus curatur.
8. Prima conclusio. Pluralitatem ex primis principijs improbari.
9. Prima principia immutabilia, sed in praesentibus propter defectus contingentes a rectitudine deflectendum esse.

26. Id in beneficijs obtinere.
27. Conclusio simpliciter interpretatur Doctor q3 sententia contraria perpenditur.
28. 2. conclusio. ex consuetudine totius ecclesie plura beneficia iure minime refragante obtinentur.
29. Actiones humanas trifariam diuidi, bonas aut malas, indifferentes, & quae mala videntur possunt tamen bonae fieri.
30. Beneficiorum pluralitatem non suapte natura malam quin possit circumstantijs iustificari.
31. In eor3 comprobationem beneficior3 origo traditur.
32. Fideles primò vitam comunem egisse.
33. Bona ecclesiastica per Siluestrum in quatuor partes fuisse diuisa.
34. Apud Hispaniam in tres partes fuisse diuisa.
35. Quarta clericis pro cuiusq3 meritis ab Episcopis tribuebatur.
36. Gregorium. 4. beneficia instituisse unde constat esse iuris positius inuentum.
37. Aliquor3 lapsus deteguntur qui ex paritatis diuisione beneficia instituta credunt eam post paritatis diuisas Si Luethi per manserit quadripartita diuisio.
38. Licet stipendium naturali iure clericis debeat non tamen sequitur quantum aut quale id sit.
39. Id ex Episcopi arbitrio pendere ostenditur.
40. Distributiuam in bonis ecclesiasticis obtinere neq3 ea naturam in mutasse quod fuerint beneficia effecta.
41. Episcopis id merito commissum.
42. Idem eleganti testimonio comprobatur.
43. Circa beneficior3 simplicium pluralitatem Episcopu dispensare.
44. Propter sacerdotis honestam sustentationem posse plura obtineri ex consuetudine.
45. Comprobatur ex s. concilio Tridentino.
46. In contrarium adductis satisfit procedere quoad prima principia.
47. R. Pontificis dispensatio & consuetudo quoad plura obtinenda parificantur.
48. Non nullos existimasse non posse absq3 peccato plura obtineri si quod ex eis esset sufficiens.
49. Contra nonnullos sensisse absq3 distinctione posse plura obtineri ex consuetudine.
50. Dispensationem et consuetudinem a pae procedere ostenditur unde opinionum concordia pendet.
51. Plura obtinententem ex dispensatione absq3 causa quor3 unum sufficiens tutum esse apud Deum nonnulli tradunt.
52. Contraria sententia verior ostenditur.
53. Tutum quidem in foro exteriori existeret dispensatum non vero in interiori, qui plura sine iusta causa obtinet.
54. Idem in eo qui ex consuetudine plura obtinet ostenditur.
55. Consuetudinem a pae temporali excusare non tamen ab aeterna.
56. Consuetudinem per R. Pontifices toleratam ius in beneficio tribuere.
57. Cum hac immemorabilis existat vniuersi privilegij.
58. Licet prauiditium afferat cum sic immemorabilis debet seruari.

- 59. Hanc consuetudinem minime iure improbat.
- 60. Presumi consuetudinem rationi conueniente quemadmodum de doli per satione traditur.
- 61. Quod ea non nulli abutantur non ideo irritabilem esse iudicandam.
- 62. Cum cognatis subuenire clericateneantur onib; indigere qua hodie obtinent credere paret.
- 63. Si qua causa legitima in eo qui plura obtinet ex consuetudine interueniat cum in utroq; fortitum reddat.
- 64. Iusta cause plura obtinendi numerantur.
- 65. Iudicis arbitrio relinqui quod dicatur sufficiens & quid iudex praeculis habere debeat ut iudicet.
- 66. Causa iusta interueniente ex traia quod sufficiens est possunt plura beneficia retineri.
- 67. Qui plura ex consuetudine obtinet nulla iusta causa interueniente minime poterit aliquo eor; priuari.
- 68. Priuatio est pena quae cum in traie specie iure non sit imposita locum habere non potest.
- 69. Agitur an penalis constitutio ad similes casus extendatur.
- 70. Vbi diuersa ratio versatur penalem constitutionem minime extendi sine controuersia est.
- 71. Curata & dignitates plurimum a simplicibus distare Unde constitutionem qua de illis loquitur in his minime obtinere.
- 72. Plura simplicia quae residentiam exigunt Sabenti datur optio et non priuatio, ergo multo magis in hac specie.

- 73. Ex penar; enumeratione plura obtinentibus iure impositar; con; comprobatur.
- 74. In penis quatuor distinguntur tempora primum, secundum.
- 75. Cap. eam te de aate & qualitate expo nitur quatenus post Lateranense optione admittit Lateranensi sublatam.
- 76. Innocentij opinio refellitur quae aeternam renunciationem ex secunda ad eptione admittit.
- 77. Clem. gratie de rescriptis qua Innocentij nitetur exponitur.
- 78. Neq; ex pena neq; ex renuntiatione tacita beneficia simplicia quae residentiam non exigunt vacare.
- 79. An plura simplicia obtinens eor; aliquo priuari possit.
- 80. Abbatis sententia perpenditur priuandum asserentis.
- 81. Cap. conuarente quo Abbas nititur exponitur.
- 82. Cum consuetudo plura obtinentis defendat minime posse aliquo priuari verius videtur.

PRIMI ARTICULI 2 PARS

- 83. Ex s. concilio Tridentino etiam ultra duo posse pro honesta sacerdotis sustentatione obtineri.
- 84. Ex praefatione concilij id comprobatur, quae ea improbat quae sacri canones improbarunt.

85. S. concilium noluisse a limenra sacerdotibus interceptum, sed cupiditatem improbam reprimere
86. In pluribus obtinendis, qua necessaria sunt ad vitam nullam adesse culpam quam euitate concilium studuit quantumuis verba repugnent
87. Constitutionem posteriorem recipere limitatione antiquioris & id in concilio obtinet ad qua Verba tra suntur
88. Sanctorum Patrum mentem in concilio fuisse sufficienter sacerdotibus providere cui verba de seruiunt satis qz id significasse ostenditur
89. Ex .s. concilio si quis ultra necessarium aliud obtineat minime ipso iure priuatus existit cum non adsit clausula annullatiua
90. Cap. 4. ses. 7. tantum modo locum habere in incompatilibus .c. de multa & similibus co pre ten sis.
91. Qualitas illa quod sit sufficiens ex accidenti prouenit. Unde non potest ipso iure vacatione inducere.
92. Simplicia qua residentiam exigunt minime ipso iure vacare, multo magis ne qz haec
93. Usu receptum esse ipso iure non vacare cum ire signatio admittatur alia minime admittenda.
94. Si unum ex tribus obtentis supersit nullum vacare mutuo enim, se impediunt cum non constet quod ex eis a iure vacare dicatur.
95. S. Concilium u. iure receptum non esse. Unde qua ante illud obtinebant & hodie obtinere.
96. Cum a principio concilium receptum non fuit ut minime obliget, decenium esse transactum sufficere.
97. Neminem posse ex concilio priuari cum consuetudo a pena excuset.
- PRIMI ARTICULI. 3. PARS**
98. Minime expedire ex .s. concilio vacationem admittere propter maxima reipublica detrimeta
99. Lites & controversias statim futuras si vacatio admittatur, quas ius omnia detestatur.
100. Paci publica perniciosam esse vacationem ipso iure admittere.
101. Nouitatem omnino fugiendam tamquam fraudis plenam.
102. S. D. N. intentionem & operationem sanctissimam esse quod eius occasione prouenit rei publica nocuum est & subreptitium creditur
103. Ex impetrationibus scandalum accipi quacum dimitti sine peccato possint, ab eis est cassandum
104. Cum haec pluralitas ex dispensatione admittitur, propter uitandum scandalum est praetermittenda.
105. Princeps consuetudinem prauam abolere tenetur nisi scandalum sequatur
106. Scandalum sequi populo superioris negligentiam in pluralitate reprimenda incu sante.
107. Plura obtinentium detractiones sequi quoz honoris v. l. s. Concilium prospexit
108. Scandalum prouenire ex inaequalitate cum prouisi Apostolici minime molestia afficiantur
109. Ecclesiam opibus abundare decere & ex ijs impetrationibus inopes clericos effici non sine ordinis de decore.

110. Pro tempore promulataudine pietatis & neces-
sitate intuitu rigorem relaxari oportere.
111. Statum Ecclesiasticum ex his impetratio-
nibus de formari. Unde sunt precauenda.

SECUNDUS ARTICULUS

112. Tria exiguntur ut resignatio ex constitutione Pij
V. coram ordinarijs admittatur
113. Iure antiquo ad resignationem admittendam
iustam causam precedere necesse fuisse, qua
Licea sit merito Pius V. explicuit
114. Resignationem duplicem esse, puram vel
conditionalem, puram conditione carere.
115. Conditionalem resignationem antiquo tem-
pore in cognitam coram R. Pontifice tantum
fieri, puram coram ordinario.
116. R. Pontificem in Simoniacis iure diuino
minime dispensare posse tamen in Simo-
niacis iure positivo.
117. Theologi a superiori sententia discedunt for-
tamen opiniones conciliantur.
118. Voluntatem faciendi resignationes seu recipien-
di pactis interpositis simoniacam reputari
iure positivo.
119. Tractatus Resignationes precedentes iure admitti
120. Conuentionem gratuitam de beneficio resigna-
do, non esse Simoniacam.
121. Species de qua queritur proponitur qua
tribus questionibus elucidatur

PRIMA QUÆSTIO

122. Conuentionem gratuitam nihil impedire re-
signationem puram coram ordinario
faciendam & si ipsius ordinarius notitia
habeat.
123. Minime in hoc simoniae definitione conue-
nire.
124. Gratuitam pactioem in spiritualibus
Simoniam non esse.
125. Bernardi scolographi sententia in qua
perpenditur.
126. Conuentionem coram ordinarijs deduci non
debere id enim im probatur, non vero
inter partes fieri gratuitam.
127. Mandatum, ut pure resignatio coram
ordinario fiat, eo adiecto ut Titio conferri
petatur, simoniam non habere.
128. Pactum gratuitum inter resignantem
& resignatarium, simoniam non con-
tinere.
129. Ex Alexandri. 3. decretali id compro-
batur.
130. Ex Aulo Romana curia qua conditio-
nales resignationes admittit, re iusta conditio
fieri posse coram ordinarijs constat
131. Ex causa posse ordinarium pensionem re-
signanti assignare.
132. Bernardi glossa qua in contrarium addu-
citur exponitur.

2. QUÆSTIO

133. Tum demum preces simoniam inducere cum pretij loco interueniunt.

134. Maximam esse in fauorem Episcoporum præsumptionem qua simoniam excludat.

3. QUÆSTIO

135. Ex con sanguinitatis affectu beneficium conferre simonia non est.

136. Cap. Unicum. §. omnibus ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur exponitur.

137. Beneficium conferre propter obsequia spualia laudabile est.

138. Beneficium propter obsequium temporale conferre sed non in remunerationem simonia non est.

139. Beneficium propter obsequium temporale stipendij loco conferre simonia est.

140. Prælati in seruire minus principaliter propter beneficium licere.

2. ARTICULUS

141. Minus præcipua constitutionem Pij V. cuius laudes præponuntur.

142. Credulitatis facilitas a .s. Bernardo dicitur

143. Resignationes eorum ordinarijs a Pio V. ea constitutione sublata ex qua nonnulla sequuntur incommoda.

144. Pij V. constitutionem usu receptam non fuisse

145. A Christo Domino immediate summam potestatem accipere R. Pontifici a quo in Episcopos deriuari-

146. Olim liberam Ecclesiarum administrationem Episcopis permissam. Unde rare aut nulla erant beneficiorum reservationes

147. Beneficiorum reservationes anno Dni .1322. incipisse.

148. Reservationes grauamen ordinarijs inferre ex quarum multitudine merito conqueuntur.

149. Superiores si inferiorum officia occupauerint ordinem ecclesiasticum confundi

150. Ex Pij V. constitutione omnes sufficari Episcopos in resignationibus turpiter versatos.

151. R. Pontificem Episcopos honori prospicere debere.

152. Ve sementem pro Episcopis esse præsumptionem quorum honorem tueri maxime oportet.

153. Nullas olim existisse reservationes beneficiorum curam sicuti animarum Episcopis relinquere oportere.

3. ARTICULUS

154. Vnicum remedium ad .s. D. N. Clementiam con fugere proponitur.

155. Ad Catholicum Regem & supremos iudices pertinere cognoscere utrum verasint quæ proponuntur rei publicæ incommoda.

156. Id tamen ut ad .s. D. N. deferant.

157. Iudicibus vero Regijs ea notio datur quod ipsi omnium optime quid salutis publicæ conducat nouerint.

158. Ex eo iurisdictionem ecclesiasticam non usurpari, sed ad adificationem rei publicæ a gi

159. Politicum Imperium sacerdotali sicuti corpus animo subesse.

160. R. Pontificem potestatem temporalem in ordine ad spiritalem dumtaxat habere ut spiritalia melius explicentur.

161. Christianam religionem numquam pacem publicam impedire posse immo magno comodo & adiumento esse.

162. Incidere tamen tempora quibus ecclesiastica precepta rei publicae administrationem impediunt.

163. Pro republica conseruanda religionem violare aut omittere omnino non licet & si res publica funditus euertatur.

164. Quae non ita necessaria aut valde utilia ad religionem conseruandam sunt, maxime uero nocent rei publicae. R. Pontifex maderi eadebet exemplis qz id explicatur.

165. Principi aliquam notionem concedenda ut ad R. Pontificem deferat an corpus hoc ciuile ecclesiastica precepta perferre queat ut pote qui eius statum optime nouit

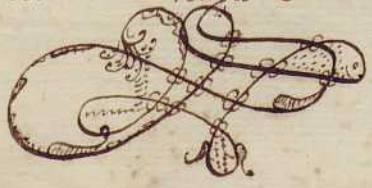
166. Principi de timore scandali credi.

167. Principem nil amplius quam notionem Usurpare debere a Lioquin Dei vindictam sentiet.

168. Pro pace publica minime suadenda quae religioni nocent.

169. Beneficiorum pluralitatem & resignationes admitti pro republica conseruanda posse cum ex eis minime religio violetur

170. In S. D. N. gratia promerenda plurimum valere Catholici Regis optime de religione meriti preces quae forma traditur.

1711
1712
1713
1714
1715
1716
1717
1718
1719
1720

101. Princeps in rebus...
102. Princeps in rebus...
103. Princeps in rebus...
104. Princeps in rebus...
105. Princeps in rebus...
106. Princeps in rebus...
107. Princeps in rebus...
108. Princeps in rebus...
109. Princeps in rebus...
110. Princeps in rebus...

